

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

СЕРІЯ:
БІБЛІОГРАФІЯ ВЧЕНИХ ТНПУ
ім. ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

Володимир Петрович Кравець –
доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
заслужений працівник освіти України
(до 70-річчя від дня народження)

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

ТЕРНОПІЛЬ – 2017

ББК 91.9:74.48(4Укр-Тер)

УДК 01:378(477.84)

К 24

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Протокол № 8 від 1.03. 2017 р.

Рецензенти:

Чайка В. М., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології ТНПУ ім. В. Гнатюка

Возьний К. З., кандидат економічних наук, директор наукової бібліотеки Тернопільського національного економічного університету

Укладач:

Кульчицька О. Я., заступник директора НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

Художнє оформлення та комп'ютерна верстка

Лохвицький О. В., завідувач сектору підтримки автоматизованої бібліотечної системи та програмного забезпечення НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

Відповідальний за випуск:

Чайка І. А., директор наукової бібліотеки ТНПУ імені В. Гнатюка

К 24 Володимир Петрович Кравець – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, заслужений працівник освіти України (до 70-річчя від дня народження) : бібліографічний покажчик / уклад. О. Я. Кульчицька ; відп. за вип. І. А. Чайка – Тернопіль : Вектор, 2017. – 98 с.

У бібліографічному покажчику подано відомості про наукову, педагогічну та суспільно-громадську роботу, наведено алфавітний перелік наукових та навчально-методичних праць доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, педагога сучасної освітньої доби – Кравця Володимира Петровича.

Подане видання може бути використано фахівцями в галузі педагогіки: науковцями, докторантами, аспірантами, працівниками науково-методичних центрів, наукових бібліотек, педагогічними працівниками, студентами і всіма, хто цікавиться проблемами теорії та історії педагогіки.

ББК 91.9:74.48(4Укр-Тер)

УДК 01:378(477.84)

© **Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, 2017**

Володимир Петрович Кравець

*доктор педагогічних наук, професор,
ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка,
дійсний член НАПН України,
заслужений працівник освіти України*

Від укладача

Кравець Володимир Петрович – відомий учений, фахівець у галузі теорії та історії педагогіки, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, заслужений працівник освіти України, ректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Науково-педагогічна, навчально-методична, організаторська і громадська діяльність пов'язана з Тернопільським університетом, у якому він пройшов шлях від студента до професора, академіка. Володимир Петрович добре знайомий науковець, педагог і керівник, здібний організатор навчального процесу та наукової роботи, гідний продовжувач традицій відомих педагогів.

Понад 40 років Володимир Кравець присвятив освітній діяльності, понад 25 – ректор Храму, у стінах якого панує можливість сіяти красиве, добре, вічне. Своїми знаннями, винятковою працездатністю, педагогічним талантом здобув авторитет серед широкого кола педагогів та наукової громадськості. Його учні працюють у багатьох куточках нашої країни та далеко за її межами, вони завжди згадують Володимира Петровича з теплотою і повагою.

Працівники наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка підготували бібліографічний покажчик «Володимир Петрович Кравець», що продовжує серію посібників «Бібліографія вчених ТНПУ ім. В. Гнатюка».

У виданні представлено бібліографію праць В. П. Кравця, що були написані упродовж 1977–2016 років: монографії, підручники, навчально-методичні посібники, програми, статті із наукових збірників та періодичних видань, матеріали наукових конференцій, що вийшли в Україні та за кордоном. Наукові праці ученого присвячені проблемам теорії та історії педагогіки, психології статі, сімейної педагогіки, дошлюбної підготовки молоді, статевого виховання учнів, тощо.

Відкриває покажчик стаття доктора філологічних наук, члена Національної спілки письменників України Миколи Зимомрі – «Тло освітнього чину: слово про Володимира Кравця». Потім подано перелік основних дат життя і діяльності ученого, який розміщений в прямій хронології.

Бібліографічний покажчик складається із 7 розділів:

Розділ 1 **«Праці В. П. Кравця»** містить бібліографічні описи публікацій, які згруповано за видами документів, а в межах виду – за абеткою:

- монографії, навчальні посібники;
- програми та методичні рекомендації;
- статті із наукових збірників та періодичних видань, тези доповідей конференцій, семінарів, симпозіумів.

Розділ 2 **«Співпраця В. П. Кравця із іншими науковцями»**.

Розділ 3 **«Редакційно-рецензійна діяльність В. П. Кравця»** становлять праці:

- у підготовці яких науковець брав участь як головний редактор, голова або член редколегії (з поміткою “Ред.”).
- рецензії (з поміткою “Рец.”).

Розділ 4 **«Наукова школа В. П. Кравця»** представляє бібліографічні описи згруповані у підрозділи **“Докторські дисертації”, “Кандидатські дисертації”** та **“Магістерські роботи”** за алфавітом прізвищ.

У розділ 5 **«Інтерв’ю В. П. Кравця»** зібрано бесіди ученого із журналістами різних видань.

Розділ 6 **«Кравець В. П.: вебліографічний список»** містить бібліографічні описи електронних документів, які розміщені у мережі Інтернет.

Розділ 7 **«Публікації про життя та діяльність В. П. Кравця»** вміщує описи публікації про життєвий шлях, науково-педагогічну та громадську діяльність.

Додатком до посібника є повнотекстові матеріали, які відображають життєвий і творчий шлях В. П. Кравця.

Для зручного та ефективного користування виданням розроблено науково-допоміжний апарат, який представлено:

- іменним покажчиком прізвищ осіб, відомості про яких є у бібліографічних записах даного видання;
- алфавітним покажчиком назв праць В. П. Кравця.

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами. Джерелами відбору документів були каталоги і картотеки НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка, Тернопільської державної обласна універсальної бібліотека (ТДОУБ), Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Національної парламентської бібліотеки України.

У межах розділів матеріали згруповано за абеткою прізвищ авторів і назв публікацій українською, російською та іноземними мовами.

Бібліографічні записи пронумеровано, загальна кількість їх становить 327 позицій. Усі видання подаються мовою публікації, зберігаються орфографічні норми оригіналу. Покажчик не претендує на вичерпність.

Покажчик адресовано науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам науково-методичних центрів, наукових бібліотек, педагогічним працівникам, студентам.

Усі пропозиції та критичні зауваження, просимо надсилати за адресою:

46027

Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2

м. Тернопіль

e-mail: library @tnpu.edu.ua

Сівач знань на ниві освітянській

На хвилях долі в даль пливе життя
З минулого в майбутнє... Сьогодення
Між відрізками цими та межа,
Яка дає наснагу та натхнення.

Десь море підкоряють кораблі.
Десь в Землю засівається Зернина,
Щоби святитись хлібом на столі.
А десь росте, формується Людина

Із перших кроків з'яви на Землі
В раю дитинства з чистими думками
Та помислами світлими в душі,
З молитвою та відданістю мами.

Тоді іще не відало хлопча,
Яким буде майбутнє, хоч вже снилось
І мрія у «військове» йти була...
Як у народі кажуть, – не судилось.

Готує доля кожному своє.
Є Ваш прихід означений Всевишнім.
Наснагу віра в себе додає..
Прощається з задумом колишнім.

Фізмат гостинно двері відкрива.
Найлегше математика давалась.
В педагогічний визріла стежа,
Що Вас уже ніколи не цуралась.

Упевнено Ви торували шлях,
Що вів Вас до висот академічних.
Був несумісний в ньому сумнів, страх.
Земель не покидаєте етнічних.

Та це ж про Вас: Професор! Педагог!
Учений! Ректор Храму та Людина!
Талантом, даром наділив Вас Бог.
Відзнаками – держава свого сина.

Дорога в 70 прожитих літ
Не просто залишається позаду, –
Чимало вийшло публікацій в світ.
На благо всіх «тримаєте посаду».

Наявність сили, мудрості, снаги
Нові Вам відкриває перспективи.
Студентство вдячне Вам, працівники
За врожаї на освітянській ниві.

Тож засівайте щедрістю душі,
Своєю толерантністю та хистом.
Ви поміж тих Людей, хто на Землі
Своїй працює з помислом пречистим!!!

Ірик Зіновія Йосипівна, завідувач відділу
наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка

Тло освітнього чину: слово про Володимира Кравця

Той, хто за улюблену справу має кераміку, добре знає: чи не найбільш хвилюючий момент – розкладання вогню. Полум'я має горіти плавно, завантажуючи тепло рівно у всій печі. Адже воно призначене для делікатних стінок шляхетних ваз, розмальованих правицею майстра. Гаю-гаю, опісля завершення таємничого циклу – своєрідного танцю вогню з людськими руками – гончарний крам висвітлює якість краси. А відтак настає розвантаження печі, власне, щоб знову розпалити дивовижне багаття. І так видається, що нема тому часовому колу кінця-краю.

Отака паралель мимоволі зринула на думку, коли відбулася в якийсь день пізньої осінньої пори ота перша зустріч із Володимиром Кравцем. Вона не загубилася у вирі пам'яті, а радше – накликувала інші в чергу. Я переконаний: то – чар людського спілкування. А ще – світле враження, яке співрозмовник виносить від його дійства.

Останнім часом нерідко можна почути: ця людина створила себе. До них і належить доктор педагогічних наук, професор Володимир Кравець. Ні, не йдеться про такого собі носія, який має мету, аби втілювати конкретику завдань, націлених на реалізацію особистісних благ. Власне, навпаки: всі намагання Володимира Кравця як педагога вищої школи, організатора наукового, освітнього й виховного процесу засновані на особистих ініціативах творити згадане благо для інших і насамперед – молодих людей. Тому він – у гущі життя, збагачує його своїм інтелектом, творчою спрямованістю на оновлення ниви, яку чесно обробляє упродовж багатьох літ. У цьому сенсі він нагадує мудрого хлібороба, який вміє сіяти й пильнувати, аби той посів за врожаїв недовзі щедрими плодами. Нині і завтра. Для наступних поколінь.

Либонь, тому у мене раптом вихопилася низка скороспілок-питань, на які кортіло почути відповідь, сказати б, з перших уст. Ось вони, ці кілька справді змістовних оповідних вкраплень, де присутнє його довірливо неповторне авторське "я". Щиро відверте, сказати б, з огляду на емоційну забарвленість його безпосередньої позиції, яка водночас виразно віддзеркалює, за слушним формулюванням Валентини Галич, "інтерв'ю-портрет".

Володимир Кравець – учений, організатор освітнього життя, ректор Храму, у стінах якого панує можливість сіяти красиве, добре, вічне. Все – в одній особі. Цікаво б почути про той вододіл, що є сполукою між усталеними традиціями, з одного боку, та устремліннями, змаганнями й зацікавленнями Володимира Кравця – з іншого. Чи існує він, отакий вимір-вододіл, між чистими берегами Вашої життєвої ріки, шановний Володимире Петровичу?

Кажете про сполуку... Що ж, вона справді існує, коли йдеться про устремління, яке спрямовують, у свою чергу, змагання, а відтак – зацікавлення. Для ректора всі три названі інтенції повинні єднатися і творити одне річище. Тому шукати вододіл це – нелегка справа. Іноді так і хочеться вимовити слова Ліни Костенко про той рай, де "цвіте земля, задивлена в свободу. Аж навіть

жити хочеться мені". Йдеться про рай дитинства, для якого характерні саме чисті береги... Біля тих витоків нуртували мої мрії, сподівання, позначені аурою традицій, пізнаних у рідній місцині. Вона так і зветься Гусятин, що на Тернопільщині. Там, на правому березі Збруча, зростає не тільки поширена тут рослина – гусятник, але й моя улюблена квітка – неопалима купина. Вона додає мені снаги, коли не раз і не два доводилося затуляти очі, щоб не бачити кривди; однак, ні, не скласти рук! А традиція та її переємність для Гусятина – примітна. Бо ж із цим містечком пов'язані долі таких відомих особистостей, як педагог Михайло Ломацький, художниця Ірина Гомотюк, культурно-освітній діяч Юліан Бачинський, та годі всіх назвати... А ще – славнозвісний Кременець з його унікальним замком, ботанічним садом, а також: нечувано мальовничими Дівочими скелями, оспіваних уродженцем Кременця Юліушем Словацьким, велетом польської поезії... Тут довелося трудитися бригадиром місцевої цукроварні, навчатися на фізико-математичному факультеті Кременецького педагогічного інституту (як не пошкодувати, що останнім часом цей освітній рівень фактично втратив свою колишню привабливість!). Та не забути б про головне: саме тут, поміж божественно красивими краєвидами, промайнули роки того зрілого дитинства, коли його носій полишається напівсиротою (бо ж батько-військовик, на долю якого випали ніким не описані випробування на "Хресній дорозі" життя, за поетичним висловом поета-земляка, уродженця славної Збаражчини Івана Гнатюка (1929-2005), несподівано рано відійшов за межу Вічності)... Одне слово, завжди хочеться бути віч-на-віч зі Кременцем, бо там отримав правдиву посвідку у близькі й далекі світи...

Читачеві нелегко збагнути отой задавнений роздум сучасного педагога з великої літери про гуманізуюче призначення духовних начал, які покликані примножувати народну скарбницю. Проте все (або майже) залежить від їхніх носіїв. Адже одні примножують, а інші полишають по собі руїну. Приміром, Раймунд Доскоч, уродженець Гусятина, зажив як біохімік світової слави, став професором Огайського університету. А не пізнати б такого, який спроможний поглумитися над красою рідної землі. Там, де ще не так давно височіли оксамитові праліси, тепер – упосліджені гірські масиви: лісі вершечки виглядають приреченими. Ось, як важливо розпізнати сутність людську, щоб своєчасно добачити її кам'яний стовп із сірого вапняку. А скільки тих стовпів розвелось останнім часом, що й казати! Та будьмо певні: справжня особистість завжди вписується часом у соціальний портрет епохи. Згадаймо відоме твердження Володимира Даля: "інтелігенція – частина народу, яка мислить самостійно". Звідси – знову прагну запитати Володимира Кравця про роль інтелігенції сьогодні, коли так загострилися протиріччя на рівні розуміння самої природи стереотипів, скажімо, крізь призму сприйняття норми моралі. Наскільки ця норма є нині високою для різних верств і передусім – інтелігенції? Чи мислить вона справді самостійно, коли йдеться про сутність нормативної моделі культури загалом?

Радше йдеться тут про національну систему виховання. Звісно, не для кожного представника сучасної української еліти згадана модель є близькою

на рівні норми. Бо ж для того, аби бодай вивчити рідну мову, як відомо, необхідно докласти інтелектуальних зусиль. До того ж згадана норма охоплює прилучення до неї підсистеми національних традицій, звичаїв, народних реалій на змістовому тлі ідей, вірувань, прислів'їв, пісень, якщо хоче, пісенних мелодій. Ні, далеко невипадково в українському інформаційному просторі панує нині музика неукраїнська! Була б українська, то вона конкретизувала б взаємозв'язок і обумовленість компонентів системи формування національної самосвідомості. Що вже казати про роль українськомовних видань (отут Володимир Кравець "на своєму вороному", бо ж дружина – Людмила Іванівна – є берегинею університетської книгозбірні і не нарадується, якщо її книжкові скарби збагатяться на ще одну позицію). Парадоксально, але факт: в умовах незалежної Української держави їхня присутність на книжковому ринку зведена до неприродно низького рівня. А останнє є стрижневим у системі природовідповідності виховання загалом, бо ж без книжки рідною мовою не доводиться говорити про якість національної спрямованості у процесі становлення особистості. Основу цього процесу повинні б творити переосмислення трансцендентних вартостей на ґрунті українознавчої взаємодії, наприклад, позитивних фактів із історичного минулого українського народу та його духовних змагань.

Вслухаюся у розлогі, як правило, чітко аргументовані міркування Володимира Кравця, їхнє звучання всуціль переконливе. І це не дивно, бо ж веду бесіду з автором численних праць, де міститься чимало з того, що складає систему цінностей та виховного потенціалу. З-поміж багатьох його навчальних посібників та ґрунтовних монографічних досліджень варто виокремити такі окремі видання, як "Психологія сімейного життя" (Тернопіль, 1995, 699 с), "Теорія і практика дошлюбної підготовки молоді" (Київ, 2000, 688 с), "Психофізіологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства" (Київ, 2001, 244 с), "Гендерна педагогіка" (Тернопіль, 2003, 416 с), "Історія гендерної педагогіки" (Тернопіль, 2005, 440 с), "Статева соціалізація дітей і підлітків: закономірності та гендерні особливості" (Тернопіль, 2008, 476 с.) та ін.

Зрозуміло, прагну свідомо увиразнити вагомість безпосередніх дослідницьких пошуків члена-кореспондента Академії педагогічних наук України Володимира Кравця. Вони справедливо набули помітного розголосу як в Україні, так поза її межами. У цьому зв'язку пригадується висока оцінка, яку дав працям українського дослідника визначний польський педагог Казимир Денек, виступаючи на міжнародній науковій конференції "Освіта майбуття". Форум відбувся в ошатному місті Закопане 17-20 червня 2007 р. Примітно, що це слово визнання заслуг Володимира Кравця перед педагогічною наукою прозвучало в контексті оцінок його діяльності, власне, з нагоди 60-річчя від дня народження вченого.

Зі сторінок капітальної праці «Історія гендерної педагогіки» проступає сутність гендерної проблематики, її панорамний внутрішній світ. Вона спричиняє адекватне уявлення про стан розвитку цієї нової галузі педагогічної науки у динаміці, сказати б, у теоретичному й практичному річищі. Постає

панорамна картина про те, як люди різної статі упродовж тривалого історичного процесу взаємодіяли між собою, формуючи їхню гендерну ідентичність. Все це злободенне сьогодні, коли відбувається певний злам традиційної системи гендерної стратифікації.

Відомо: кожний навчально-виховний осередок, за спостереженнями визначного українського педагога Августина Волошина (1874–1945), це – складний механізм. А університет – і поготів. Очолювати Храм науки Володимиру Кравцю судилося від 1990 року. Від цього часу, власне, й починається нова борозна в історії Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

Педагог – "посада набагато вагоміша за найвищі посади в державі". Це твердження приписують Платону. Що ж? Можливо, так воно і є. Якщо, звичайно, в його особі поєднується такий спектр устремлінь, як у мого співрозмовника, Заслуженого працівника народної освіти України Володимира Кравця.

... Хоч і була то ясна днина, що припала на свято Михайла, а все ж сріблясті сніжинки – так, вервечкою, одна за одною – падали з неба, де згоряють зірнички, щоб повстали нові зорі. Візерунковий сніг м'яко сідав на зів'яле кленове листя, скупю виблискуючи на осінньому сонці. Похилені трави вже не слухалися вітру – вчорашній морозець полишив на голівках піщинки бурштинового кришталю. З напіввідчиненого віконця було добре видно пам'ятник Володимиру Гнатюку, образ якого є патроном університету – культурно-освітнього осередку європейського рівня. Тримаючись за рамено, Володимир Кравець, не приховував тієї радості, яку може випромінювати тільки дідусь, – з прегарної світлинки дивився на нас його чотирирічний онук... Дитинний погляд виказував по-великодньому палку теплість віри в людину. Без відстані до близької й далекої.

Микола Зимомря, д-р філологічних наук, член Національної спілки письменників України.

Ректор, педагог, людина

ДАВНО сказано: кожна людина – це цілий світ, щедрий і неповторний. Неординарна, талановита людина – це і свій неординарний і талановитий світ, іноді з такти несподіваним поєднанням захоплень та інтересів, що не перестаєш дивуватися. Ось і ректор Тернопільського педагогічного університету професор Володимир Кравець розкрився саме з такого – несподіваного боку.

ДОЛІ СВОЄЇ НЕ ОБІЙДЕШ...

– Володимире Петровичу, підійшовши до свого полудня віку, як думаєте – ви виправдали сподівання своїх батьків?

– Важко сказати. Батько помер ще в 1958 році, коли мені йшов одинадцятий рік. Не знаю, ким він мене хотів бачити. А мама... Я народився перед Благовіщенням, і їй якась ворожка наворожила, що буду неодмінно "великим чоловіком". Вона у те, певно, свято вірила і ніколи не цікавилась, що роблю. Я мав цілковиту свободу.

– Яка прогресивна мама була...

– Так, дуже прогресивна. Довіряла мені. Ніколи не контролювала, з ким ходжу, коли приходжу, чим займаюсь. Таке було неklasичне сімейне виховання. Про нього не варто багато говорити: нині час не той і діти не ті. Моя мама знала: я гріха не зроблю. А якщо станеться щось, до неї першої прийду. І вона не раз мене виручала.

– Педагогічний інститут – ваш осмислений вибір чи випадковість?

– Швидше – доля. Бачив себе військовим і після школи вступив до військового училища. Провчився півтора місяця – й кинув. За характером я не був таким дисциплінованим, яких вимагала тодішня армія. Повернувся додому. А оскільки в Кременці був лише один інститут – педагогічний, то вибору не мав. Вступив спочатку на фізмат на заочне відділення, а потім – на стаціонар. З тих пір один педагогічний і значиться в моїй трудовій книжці. Закінчив його з відзнакою і залишився в інституті працювати. Тільки ще рік був в армії.

– Вона вас таки не обминула?

– Ні. І згадую армію дуже тепло. Служив у діючому полку протиповітряної оборони у Мукачевому. Це кордон. Як не один дивізіон, то інший – у черговому режимі. То була дійсно служба. І отримав від неї таке задоволення, що не переказати. Сьогоднішня молодь цього, до речі, не сприймає.

– Володимире Петровичу, а чому математика?

– Вона йшла у мене прекрасно. За всі роки навчання не мав жодної четвірки, не кажучи вже про нижчі оцінки, хоч, траплялося, займався і халтурою. Не сидів над нею тяжко, як звично на фізмати гарують. Легко давалася. І вже навіть збирався в аспірантуру з математики. Але один наш професор збив з того шляху. За його порадою пішов в інститут педагогіки. За два роки написав дисертацію. Її тема "Проблеми єдності знань і поведінки в моральному вихованні учнів". Слово – діло, єдність знань і переконань. Цікава тема і дуже тоді дискусійна. На захисті захищався у буквальному розумінні слова – відповів на 34 запитання. Повернувся в рідний інститут і отримав посаду старшого викладача – уже на кафедрі педагогіки. Наприкінці 1982

року став деканом фізмату, через три роки проректором, а в 1990-му обрали ректором інституту.

– Того року педагогічний відзначав своє п'ятдесятиріччя. І ви стали першим його ректором – вихідцем із західного регіону.

– Не тільки в нашому інституті, але й взагалі у тернопільських вузах я був першим ректором місцевим. Признаюсь, потерпав, що саме ця обставина завадить моєму призначенню. Тим більше, що, крім мене, були й інші претенденти. Але, очевидно, вже відчувався подих інших вітрів, а моя програма розбудови інституту була на порядок вищою від програм моїх суперників. Адже я знав його зсередини, жив його проблемами. До того ж уже п'ять років виконував більшість ректорських функцій, оскільки мій попередник прийшов з партапарату і не мав досвіду роботи у вузі. Отож моя програма на конкурсі перемогла і мене призначили ректором.

– Знаю, що всі ці роки ви не полишали і викладацької роботи.

– Так, я дуже люблю сам процес викладання. Які б посади не обіймав, ніколи не кидав його. Щонайменше десять годин на тиждень, але працював в аудиторії зі студентами.

– Що ж вас повернуло на наукову стежку?

– При укладенні контракту в Міністерстві зробили закид; небагато ректорів нині – не професори. Я й задумався: йти зараз у чисту науку – нічого не дасть. Вирішив підготувати посібники для студентів. І ось перша спроба, яка й принесла мені професорство, – "Історія української школи і педагогіки". Це був 1994 рік. Книга, оскільки була першою, зацікавила, була добре сприйнята у педвузах та університетах. Витримала друге видання, нині готується третє. Такий інтерес до мого першого підручника додав бажання працювати. Написав підручник з історії класичної зарубіжної школи. Як і попередній – без жодних класових підходів. Потім підготував підручник про сучасну зарубіжну школу. На той час уже поїздив по світу: був у Англії, Франції, Німеччині, "помацав" ті школи, побачив їх у ділі. Тож на сторінках книги вийшла предметна розмова.

...АЛЕ ЇЇ МОЖНА ВИЖАРТУВАТИ

– Серед ваших праць є двотомник з психології сімейного життя для студентів психологів. Як ви вийшли на цю тему? І взагалі: дивний зигзаг – починали з математики, а перейшли на сексуальні стосунки молоді...

– О, це ціла історія. Почалось усе з жарту. Читав тоді курс історії педагогіки. Сиджу якимось на кафедрі (а був це 1981 рік), заходить завідувачий і каже: ректорат просить, щоб кафедра дала більше спеціальних курсів. Я й зіронізував: "Хіба про секс?". І раптом іде інститутська рада й ректор оголошує список спецкурсів. Серед них – "Основи статевого виховання", читає Кравець. Я вмер: матеріалу жодного, а через тиждень – перша лекція на п'ятому курсі природничого факультету. Не повірите, на тій лекції тримався за кафедру, щоб не впасти. Від хвилювання ноги тремтіли. Та діватись було нікуди. Почав збирати матеріал. Поїхав на півроку в Москву – підвищувати кваліфікацію. І запрацював досить активно. Читав лекції з цієї проблематики на всіх курсах вчителів, які викладали в школі етику і психологію сімейного життя. Набирався серйозний матеріал. На його основі до свого 50-річчя (поставив собі таке завдання) написав докторську.

– І як звучить її тема?

– "Психолого-педагогічні основи підготовки учнівської молоді до сімейного життя".

– Як у житті трапляється: доля, по суті, своя педагогічна дорога виросла з невинного жарту...

– Проблематика ця – цілина. Нею ніхто серйозно не займався.

– Казали навіть: у Союзі сексу немає.

– Отож-бо. Думається, робота ця буде цікавою і для вченої ради, адже з цієї проблематики ніхто не захищається. Навіть відомі наші сексологи дуже обережно підходять до шкільного віку в цьому плані. Загалом, може, я і не зробив у науці якихось відкриттів, але дав студентам книгу. Це сьогодні, коли немає підручників, для вищої школи дуже важливо.

– Як по-вашому: студенти вас люблять чи, може, бояться?

– Не думаю, що бояться. У мене є одна перевага перед іншими викладачами інституту: я читаю лекції на всіх факультетах – і всі студенти проходять через них. А лекції ці пов'язані із сім'єю, сексуальними стосунками. Їх не можна надто серйозно читати, необхідно використовувати елементи, які створювали б атмосферу інтимності, довіри. Усно екзаменів не приймаю, тільки письмово, щоб менше було зловживань. Не склав за першим заходом, прийдеш вдруге. Ні, боязні нема. А чи є любов? Не знаю. Але студенти мене здорово підтримали на виборах. Адже вперше в тодішньому Союзі мене ректором обирала не вчена рада, а весь колектив.

"МИ – ЗАКОНОДАВЦІ ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДИ"

– Чи є у вашому інституті щось таке, що вигідно його відрізняє від інших педвузів?

– Скажу так: усе, що є нині у педагогічних вузах України, раніше було у нас. Не випадково у республіканській програмі "Учитель" названо чотири опорних центри: Одеський, Харківський, Київський імені Драгоманова і Тернопільський педуніверситет. Тобто ми є законодавцями моди у педагогічній освіті. У чому це проявляється? У формуванні нових підходів до змісту навчання, до державної атестації, до створення комплексів. Перший ліцей в Україні був створений саме при нашому інституті. Зрештою, цього року на педвузівських олімпіадах з десяти базових предметів наші студенти зайняли 12 призових місць, у тому числі – сім перших. Маємо п'ять студентів – соросівських стипендіатів. Наші студенти мають більше публікацій у збірниках, журналах, ніж у деяких педвузах викладачі. За кадровим забезпеченням серед педагогічних вузів ми – другі в Україні. Це також рейтинг. Аспірантура наша серед педвузів – третя. За останніх півтора року 30 чоловік захистилось. І матеріальну базу, незважаючи на всі труднощі, підтримуємо на належному рівні. Нещодавно взяли найсучаснішу комп'ютерну техніку для нашого фізмату.

– Уже сьомий рік ви ректором. Наскільки виконали свою програму?

– Обіцяв розвинути функції інституту. Тоді було у нас всього п'ять факультетів, а нині їх – одинадцять. Готуємо студентів практично з усіх педагогічних спеціальностей. Особливо задоволені тим, що вдалося відкрити такі факультети, як історичний, іноземних мов, географічний, музпед. Це підтверджує солідність вузу. Зараз взяли курс на омолодження і зміцнення кадрового потенціалу на всіх факультетах – і робимо це в основному за рахунок своїх випускників.

– І за вашого ректорства інститут став університетом.

– Вважав для себе справою честі добитися цього статусу. Хоч шлях до нього був нелегким і навіть драматичним. Упродовж п'яти останніх років інститут наш за всіма показниками був у числі кращих в Україні. Але тільки в цьому році ми здобули омріяний статус.

– Нині вища освіта інтенсивними темпами комерціалізується. Тернопільський педуніверситет у своїй системі лідирує і в цій сфері. Чи не скорочується при цьому державний набір? І чи є можливість здібній дитині, сім'я якої не має грошей, здобути педагогічну освіту?

– Ми справді на першому місці серед педвузів України з ліцензійованого навчання: на стаціонарі й заочному відділеннях таких студентів навчається до двох тисяч. Тоді як в Одеському педуніверситеті, наприклад, тільки триста платних студентів, у Київському драгоманивському на фізматі, де навчається 700 чоловік, лише п'ять платних. У нас же на кожному курсі – по групі. І при цьому ми не скорочуємо державного замовлення.

– Що для вас найважче у роботі?

– У моральному плані найважче ходити на роботу, коли людям не видають заробітну плату. Зараз цю проблему в основному вирішили і мені легше від того, що без докорів сумління можу дивитися своїм працівникам у вічі. Загалом мій найбільший біль на посаді ректора – створити працівникам такі умови, аби з нашого вузу виходили фахівці найвищої кваліфікації.

ЗАХОПЛЕННЯ ЧОЛОВІЧИ І НЕ ЗОВСІМ

– Чи є у вас хобі поза роботою?

– Так. Може, це викличе у декого подив, але я залюбки займаюсь... кухнею і домашнім консервуванням.

– Можна позаздрити вашій дружині?

– Не знаю. Щоденна кухня усе-таки на її плечах. Я займаюсь нею більше влітку, по неділях і святах. На Новий рік, скажімо, готую тільки я, дружина навіть не заходить на кухню. Усі літні заготівлі – маринування, консервування – також роблю сам.

– А щоб консервувати, треба спершу виростити. Кажуть, на дачі ви також в основному господарюєте самі і у вас не буває неврожайних років. Поділіться секретом.

– І на дачі працюю залюбки. Маю непогану теплицю, парничок. Нам вистачає того, що вирощу. А щоб врожайласьгородина, секрет простий: грамотно висадити її за сортами. І поки якийсь вразить хвороба, з іншого вже зібрав урожай.

– Які страви готуєте охочіше: м'ясні, овочеві?

– Не має значення. Завжди стараюсь готувати їх багато і різних. Гостям вони смакують, то щоб наїлися досхочу.

– Як ви прийшли в інститут, ми вже знаємо. А як опинилися на кухні?

– Це від мами. Як був малий, крутився біля неї. А вона, щоб не заважав, давала якусь роботу. От і перейняв її секрети. Скажу більше: я добре вишивав свого часу. Мама підробляла вишиванням, і ми із сестрою їй допомагали. В нас у Кременці ще й досі висить килим, вишитий болгарським хрестом: його вишили я, мама і сестра. Люблю шити. У мене багато суто жіночих хобі. Та й людина я домашня. От тільки прати не люблю...

– Ні, таки вашій дружині можна позаздрити. До речі, хто вона у вас за фахом?

– Закінчила наш факультет фізичної культури, нині працює в університетській бібліотеці. Двадцять сім років уже живемо разом. Маємо двоє дітей. Син закінчив інститут, дочка – дев'ятикласниця.

– А як щодо чоловічих захоплень: машини, спорту, бару?

– Спортом колись займався професійно: виступав за збірну області з футболу. Коли служив в армії, грав за футбольну команду Прикарпатського військового округу. І лижі любив, і ковзани, і хокей. У теніс ще й зараз можу позмагатися з першорозрядником. На дачі в мене, до речі, стоїть тенісний стіл. Постійно тренуюсь. Дуже люблю й машину. За кермом уже, Богу дякувати, понад тридцять років. Але й останній час на неї все менше залишається часу – хіба на дачу і з дачі їжджу. Був уже проректором, а жодного разу не відпочивав у санаторіях чи будинку відпочинку. Тільки "дикуном". Машина, палатка – і немає нічого кращого. Не люблю заорганізованості. В усіх отих санаторіях, готелях на годину прийди, не роби того чи іншого... А я хочу жити так, як мені подобається. Щодо бару? Ніколи не був аскетом. Склянка доброго шампанського чи іншого гарного вина, а ще в гарній компанії, не минала і моїх рук. Але в останні роки все менше залишається часу. Та й бажання. Напевно, віковий параметр уже дається взнаки.

– Чи є у вас вади?

– Звичайно. Часто буваю несерйозним. Не люблю великих компаній. Не люблю довго бути в гостях. І це всі знають: уже не просять залишитись, коли збираюся йти. Раніше мав великий недолік: усе брав на себе. Але подивився, як працюють за Заході, і тепер цього не роблю. Є проректори, у кожного конкретна робота – хай відповідають за неї.

– Чи маєте вдома улюблене місце?

– Письмовий стіл! Як би пізно і звідки б не прийшов, неодмінно сідаю за нього. Ще годину перед сном мушу попрацювати. Або хоча б папери перекласти. Це – як наркотик.

– Декому здається, що як ректор університету, то грошей у нього хоч греблю гати. І все інше – за першим розрядом.

– Про дачу ви вже знаєте. До 1993 року, поки не вкрали біля інституту мою машину, їздив на роботу на власному авто, а не на службовому. Живу на першому поверсі кооперативної "хрущовки". І совіцька влада обіцяла поліпшити житлові умови, і демократи – перші та другі, але нічого не зробили.

– Що для вас патріотизм?

– Робота. Колись був такий педагог Кершенштейнер, який казав: любов до Вітчизни не визначається тим, що ти говориш про це, а тим, що робиш для неї. Я волію за тим принципом жити. Наш вуз навіть у цих важких умовах стоїть і має своє обличчя в Україні. Це, по-моєму, головне.

– Дякую вам за інтерв'ю. І хай друге ваше п'ятдесятиріччя принесе не менші успіхи і задоволення від зробленого і написаного.

– І вам дякую.

Садовська Галина Дмитрівна, заслужений журналіст України, публіцист, літератор.

Основні дати життя та діяльності

- 1947** – народився Кравець Володимир Петрович 6 квітня 1947 року в смт. Гусятин Тернопільської обл. у родині службовців.
- 1965** – закінчив з Золотою медаллю середню загальноосвітню школу № 4 у місті Кременці.
- 1966** – студент фізико-математичного факультету Кременецького педагогічного інституту.
- 1970** – з відзнакою закінчив фізико-математичний факультет Тернопільського педагогічного інституту ім. Я. Галана.
- 1971** – розпочав науково-педагогічну роботу у Тернопільському педагогічному інституті асистентом кафедри математичного аналізу.
- 1975–1978** – навчався в аспірантурі Науково-дослідного інституту педагогіки Міністерства освіти України.
- 1978** – захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук.
– закінчив аспірантуру при науково-дослідному Інституті педагогіки Міністерства освіти УРСР.
– старший викладач кафедри педагогіки Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1982** – присвоєно вчене звання доцента кафедри педагогіки Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1983–1985** – декан фізико-математичного факультету Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1985–1990** – проректор з навчальної роботи Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1990** – обрано на посаду ректора Тернопільського державного педагогічного інституту.
- 1994** – обрано на посаду професора кафедри педагогіки.

- 1997**
- захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук.
 - присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».
 - після реорганізації інституту в університет, призначено ректором Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
- 1999**
- призначено завідувачем кафедри педагогіки.
 - обрано членом-кореспондентом Національної академії педагогічних наук України.
 - голова спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів і доктора наук
- 2001**
- член президії Національної академії педагогічних наук України
- 2003**
- керівник центру гендерних студій.
- 2005**
- член Атестаційної колегії Міністерства освіти та науки.
- 2007**
- позаштатний консультант Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, член президії спілки ректорів ВНЗ України
- 2010**
- академік Національної академії педагогічних наук України.
 - член Комітету з присудження Державних премій в галузі освіти.
 - голова ради ректорів Тернопільщини.

Нагороди

- 1987 Значок «Відмінник народної освіти УРСР»
- 1990 Значок «Відмінник народної освіти УРСР»
- 1991 Медаль «Ветеран труда»
- 1997 Звання «Заслужений працівник народної освіти України»
- 2002 Звання «Людина року – 20012
- 2007 Нагрудним знаком МОН «Петро Могила»
- 2007 Медаль АПН України «Костянтин Ушинський»
- 2008 Орден «За заслуги III ступеня»
- 2010 Почесною грамотою Кабінету Міністрів України
- 2015 Увійшов до складу 100 кращих тернополян
- 2015 Медаль «За жертвність та любов до України» Української православної церкви Київського Патріархату

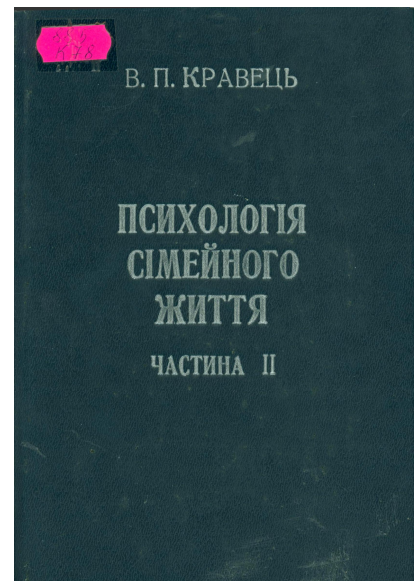
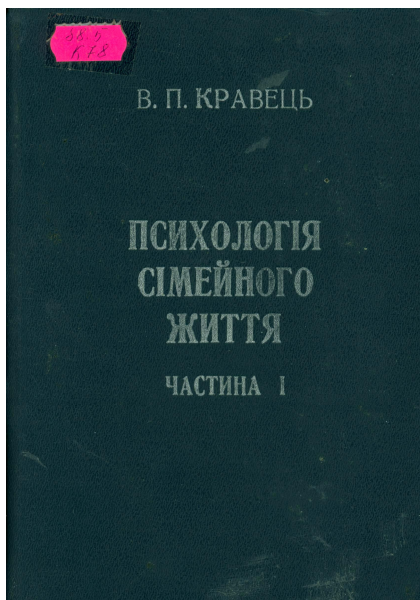
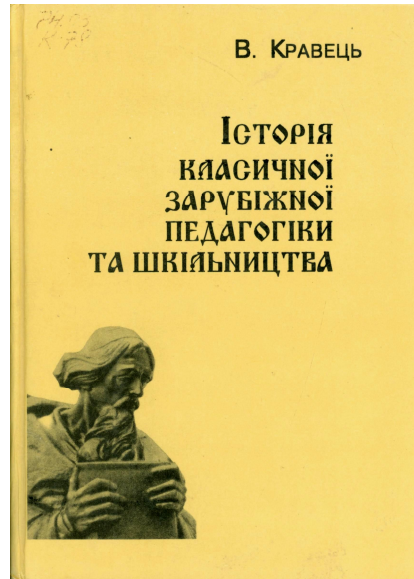
Праці В. П. Кравця

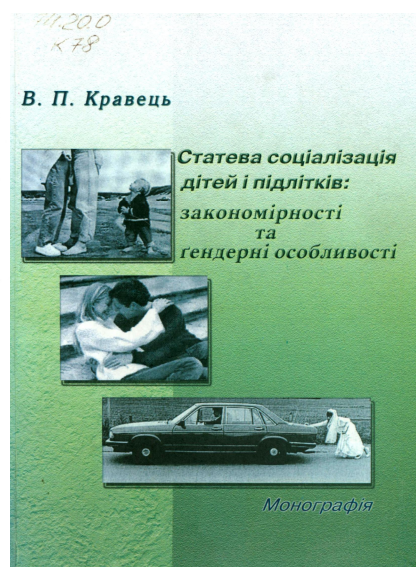
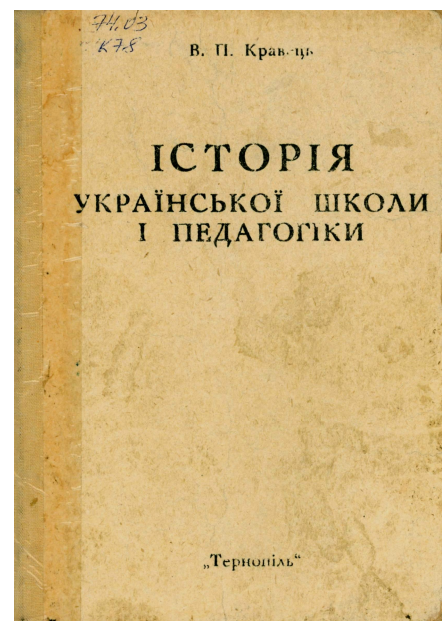
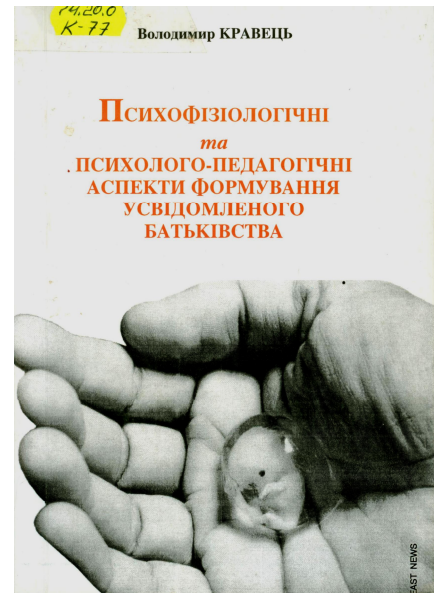
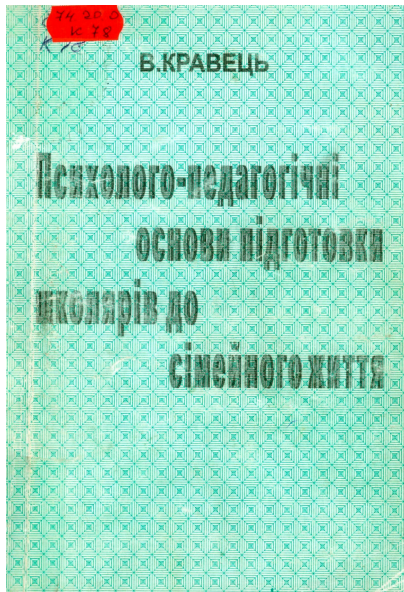
Монографії, навчальні посібники

1. **Гендерна педагогіка** : навчальний посібник для студентів вищих пед. закл. освіти / Володимир Кравець. – Тернопіль : Джура, 2003. – 416 с.
2. **Діяльність шкільного психолога з дошкільної підготовки школярів** / Володимир Кравець. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1997. – 10 др. ар.
3. **Діяльність шкільного психолога з дошлюбної підготовки школярів** : [монографія] / В. П. Кравець. – Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1997. – 162 с.
4. **Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття** : навчальний посібник для студентів педагогічних навч. закл. / В. П. Кравець. – Тернопіль: ТДПУ ім. В. Гнатюка, 1996. – 290 с.
5. **Історія гендерної педагогіки** : навчальний посібник для студентів вузів / В. П. Кравець. – Тернопіль : Джура, 2005. – 440 с.
6. **Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва** : навчальний посібник для студентів пед. навч. закладів. / В. П. Кравець. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 1996. – 436 с.
7. **Історія української школи і педагогіки** : курс лекцій : навчальний посібник для студентів пед. навч. закладів та ун-тів / В. П. Кравець. – Тернопіль : [б. в.], 1994. – 360 с.
8. **Опорні конспекти з педагогіки** / В. П. Кравець. – Тернопіль : Астон, 2006. – 48 с.
9. **Педагогіка** : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації / Володимир Кравець. – Київ : Фоліо, 2015. – 572 с.
10. **Проблема единства знаний и поведения в нравственном воспитании учащихся современной общеобразовательной школы** : дис. ... канд. пед. наук / В. П. Кравець ; НИИ педагогики Украины. – Киев, 1978. – 160, [7] с. – Библиогр.: с. 148–161.
11. **Підготовка молоді до сімейного життя** : бібліографічний покажчик (1900–2001 рр.) / В. П. Кравець. – Київ ; Тернопіль : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – 136 с.
12. **Приваблива жінка, кохана дружина, дбайлива мати** / упоряд. В. Кравець. – Київ : Преса України, 2007. – 31 с.

13. **Психологія сімейного життя** : навчальний посібник для студентів пед. вузів. Ч. 1 / В. П. Кравець. – Тернопіль, 1995. – 311 с.
14. **Психологія сімейного життя** : навчальний посібник для студентів пед. вузів. Ч. 2 / В. П. Кравець. – Тернопіль, 1995. – 388 с.
15. **Психолого-педагогічні основи підготовки школярів до сімейного життя** / В. П. Кравець. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 1997. – 180 с.
16. **Психофізіологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства** : монографія / В. П. Кравець. – Київ : Академія, 2001. – 244 с.
17. **Сексуальна педагогіка** : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / Володимир Кравець. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – 320 с.
18. **Статева соціалізація дітей і підлітків: закономірності та гендерні особливості** : монографія / В. П. Кравець. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 476 с.
19. **Теорія і практика дошлюбної підготовки молоді** : монографія / В. П. Кравець. – Київ : Київська правда, 2000. – 688 с.
20. **Теорія і практика підготовки учнівської молоді до сімейного життя** : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 – теорія та історія педагогіки / Кравець В. П. ; Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Київ : [б. в.], 1997. – 386, 149 с. – Бібліогр.: с. 359–386.
21. **Теорія і практика підготовки учнівської молоді до сімейного життя** : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : 13.00.01 – теорія та історія педагогіки / В. П. Кравець ; Інститут педагогіки АПН України. – Тернопіль, 1997. – 34 с.
22. **Тернопільський державний педагогічний університет** = Ternopil State Pedagogical University : фотонарис / упоряд. В. П. Кравець. – Тернопіль : Поліграфкнига, 1997. – 32 с.: іл.

Науковий доробок професора В. П. Кравця

Програми та методичні рекомендації

23. **Він та вона : різні від природи чи від виховання?** : методичні рекомендації класним керівникам, практичним психологам та вчителям валеології / В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2000. – 27 с. – (Психологія статі) (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
24. **Гендерна освіта: теорія і практика** : навчальна програма інтегрованого курсу для студентів II-IV курсів педагогічних спеціальностей / В. Кравець, Т. Говорун, О. Кікінежді // Гендерні стандарти сучасної освіти : збірка рекомендацій / ред. рада: О. М. Кікінежді, Т. О. Дороніна, О. Г. Біла. – Київ : [б. в.], 2011. – Ч. 3. – С. 7–73. – (Гендерна освіта).
25. **Гендерна педагогіка** : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / [розроб. В. П. Кравець]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 84 с.
26. **Говорун Т. Гендерна психологія та педагогіка** : навчальна програма з інтегрованого курсу для вчителів та студентів вищих навч. закл. зі спец. «Психологія», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота» / Т. В. Говорун, В. П. Кравець, О. М. Кікінежді ; Тернопільський держ. педагогічний ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. – 56 с.
27. **Говорун Т. Гендерна психологія та педагогіка** : навчальна програма / Т. В. Говорун, В. П. Кравець, О. М. Кікінежді // Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку / наук. ред.-упоряд. С. П. Юдіна. – Київ : Фоліант, 2004. – С. 10–43.
28. **Ідеали та система цінностей молоді в умовах становлення української державності** : науково-практична конференція : програма / голова оргкомітету конф. В. П. Кравець. – Тернопіль : ТДПІ, 1995. – 27 с.
29. **Історія гендерної педагогіки** : навчальна програма / В. П. Кравець. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 46 с.
30. **Історія педагогіки** : програма навчального курсу за вимогами кредитно-модульної системи / [уклад.: В. П. Кравець, О. І. Мешко, О. І. Янкович]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 54 с.
31. **Історія педагогіки** : програма та плани семінарських занять навчального курсу : для студентів вищих педагогічних закладів освіти / уклад.: В. П. Кравець, О. І. Мешко, О. І. Янкович. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – 44 с.

32. **Історія педагогіки** : програма, плани семінарських занять / підгот. доц. В. П. Кравець. – Тернопіль : [б. в.], 1994. – 66 с.
33. **Педагогічна практика студентів** : методичні рекомендації / [підгот.: М. М. Фіцула, О. М. Степанов, В. П. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : ТДПУ ім. Я. О. Галана, 1989. – 64 с.
34. **Підготовка учнівської молоді до сімейного життя** : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розроб. В. П. Кравець. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 44 с.
35. **Програма курсу «Психологія сімейного життя»** : для студентів спец. № 03.08.00 «Практична психологія» / підгот. В. П. Кравець. – Тернопіль, РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 1995. – 16 с.
36. **Психологія статі (Гендерний та психосексуальний розвиток людини)** : навчальна програма з курсу для спец. «Психологія» та «Соціальна педагогіка» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та спеціаліста / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді В. П. Кравець [та ін.] ; Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, Національний педагогічний ун-т ім. М. Драгоманова. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – 48 с.
37. **Стратегія статевого виховання школярів** : методичні рекомендації класним керівникам, практ. психологам та вчителям валеології / В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2000. – 31 с. – (Психологія статі) (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).

***Статті із наукових збірників та періодичних видань,
тези доповідей конференцій, семінарів, симпозіумів***

38. **Актуальні проблеми розвитку вищої педагогічної школи в сучасних умовах реформування національної освіти** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія / редкол.: В. Борисенко, П. Брицький, С. Васюта [та ін.] ; за заг. ред. М. М. Алексієвця. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – Вип. 14. – С. 42–44.
39. **Актуальні проблеми сексуальної освіти учнівської молоді = Actual problems of school youths' sexual education** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук ; редкол.: Л. Вознюк, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – № 4. – С. 70–77. – Текст англ. мовою. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2014_1_16.

40. **Актуальні проблеми статевої соціалізації дітей та підлітків в Україні** / В. Кравець // Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (29–30 квіт. 2014 р., Тернопіль) / за заг. ред. О. Кікінежді. – Тернопіль : [Стереарт], 2014. – С. 27–29.
41. **Актуальні проблеми статевої соціалізації учнівської молоді** / В. П. Кравець // Гендер. Екологія. Здоров'я : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 22–23 жовтня 2008 р. – Харків : Екограф, 2008. – С. 21–24.
42. **Актуальні проблеми та завдання вищої школи у світлі нового закону України «Про вищу освіту»** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ = Ukraine–Europe–World : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєвець, М. М. Алексєвець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 14. – С. 15–27. – (Історія, міжнародні відносини). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2014_14_4.
43. **Більшовицькі гендерні та шлюбно-сімейні проекти у роки становлення радянської влади** / В. П. Кравець // Філософсько-антропологічні виміри глобальних трансформацій : монографія колективу авторів / наук. ред. Т. І. Власова. – Дніпропетровськ : Видавець Маковецький, 2012. – С. 210–230.
44. **«В усьому доводиться покладатися на власні сили»** / В. Кравець // Тернопіль вечірній. – 1999. – 29 січ. – С. 1.
45. **Вентцель Константин Миколайович (1857–1947)** : [педагог, теоретик і пропагандист вільного виховання] / В. П. Кравець // Енциклопедія освіти. – 2008. – С. 77.
46. **Виховний потенціал сім'ї і статеве виховання** / В. П. Кравець. // Соціальна робота в Україні: теорія та практика : навчальний посібник для підвищення кваліфікації працівників соціальних служб для молоді Державного комітету України у справах сім'ї та молоді. / Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Київ : ДЦССМ, 2003. – Ч. 4. – С. 14–29.
47. **Від витоків до сьогодення** : до 60-річчя відродження Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Біологія. – Тернопіль, 2000. – № 1(8). – С. 61–63.
48. **Впровадження гендерного підходу у вищу педагогічну освіту: теорія і практика** / В. П. Кравець // Формування гендерної культури майбутніх вчителів : збірник матеріалів Всеукр. студ. наук.-практ. конф. 25–26 березня 2005 р. / за ред. О. М. Кікінежді. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – С. 6–8.

49. **Вступне слово** / В. П. Кравець // Філологічний факультет: 30 років поступу = Philological faculty: 30 years of development / упоряд.: Г. Д. Панчук, П. З. Гуцал ; за ред. М. П. Ткачука. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – С. 3.
50. **Вступне слово** / Володимир Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєвець, М. М. Алексєвець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – Вип. 6/7 : 20-й річниці Незалежності України присвячується. – С. 6. – (Історія, міжнародні відносини).
51. **Гендер у педагогічній парадигмі вузівської системи: виклики та відповіді** / В. П. Кравець // Українознавчий альманах. – Київ : Мелітополь : ПП Верескун В. М., 2010. – Вип. 4, спецвип. : Гендерна освіта в Україні: досвід, проблеми, перспективи (на виконання Наказу МОН № 839 «Про впровадження принципів гендерної рівності в освіту». – С. 113–118. – Режим доступу: <http://uaznavstvo.univ.kiev.ua/ua/Almanac/Almanac%2004/Kravec'.pdf>.
52. **Гендерна проблематика в українській педагогіці ХХ століття** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк, В. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – № 9. – С. 169–179.
53. **Гендерна соціалізація учнівської та студентської молоді в контексті нової парадигми сучасної української освіти** / В. П. Кравець // Особистісні виміри становлення нової парадигми сучасної української освіти : монографія / наук. ред. Т. І. Власова, Т. М. Тально. – Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький Ю. В. – 2010. – С. 187–198.
54. **Гендерна та шлюбно-сімейна тематика у творчості Т. Г. Шевченка** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ = Ukraine–Europe–World : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєвець, М. М. Алексєвець [та ін.]. – Тернопіль, 2014. – Вип. 13 : Присвячується 200-річчю від дня народж. Тараса Шевченка. – С. 77–85. – (Історія, міжнародні відносини).
55. **Гендерний порядок в українській державі (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)** / В. П. Кравець // Гендерна освіта в Україні : світоглядні та праксеологічні аспекти реалізації : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф, 24 листопада 2011 року / редкол.: М. І. Романенко, В. В. Морозова, О. Є. Висоцька [та ін.] ; [наук. ред. О. Є. Висоцька]. – Дніпропетровськ : [Роял Принт], 2012. – С. 17–23.
56. **Гендерні дослідження в контексті глобальних викликів сучасності** / В. Кравець // Гендерні дослідження: прикладні аспекти : монографія / [В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді та ін.] ; за ред. В. П. Кравця. – Тернопіль, 2013. – С. 9–21.

57. **Гендерні особливості господарсько-економічної підготовки учнівської молоді до шлюбу** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – № 6. – С. 115–123.
58. **Гендерні особливості реакцій підлітків на зміни в період статевого дозрівання** / В. П. Кравець // Психолого-педагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : матеріали методологічного семінару АПН України, 19 березня 2008 р. – Київ, 2008. – С. 507–514.
59. **Гендерні особливості сексуальної соціалізації учнівської молоді** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк, В. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – № 7. – С. 12–24.
60. **Гендерні особливості статевого виховання школярів** / В. Кравець // Гендерні дослідження: прикладні аспекти : монографія / за наук. ред. В. П. Кравця ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2013. – С. 295–312. – (Гендерна психологія).
61. **Гендерні особливості формування репродуктивного здоров'я студентської молоді** / В. П. Кравець // Гендер. Екологія. Здоров'я : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 квітня 2011 року. – Харків : ХНМУ, 2011. – С. 26–28.
62. **Гендерні проблеми в системі педагогічної освіти України** / В. П. Кравець // Людина і світова глобалізація: перспективи та межі розвитку : тези міжнар. наук. конф., 25–26 листоп. 2010 року. – Дніпропетровськ : ДНУЗТ, 2010. – С. 29–30.
63. **Гендерні проблеми в сфері науки та освіти** / В. П. Кравець // Філософсько-теоретичні та практико-зорієнтовані аспекти випереджаючої освіти для сталого розвитку : II Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Дніпропетровськ, 5–6 грудня 2013. – Дніпропетровськ, 2013. – С. 210–212.
64. **Гендерні проблеми сексуального та репродуктивного здоров'я учнівської молоді** / В. П. Кравець // Гендер. Екологія. Здоров'я : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 210-річчю Харківського національного медичного університету (21–22 квітня 2015 р., м. Харків) / редкол.: Лісовий В. М., Кравець В. П., Капустник В. А. [та ін.]. – Харків, 2015. – С. 8–10.

65. **Гене́за проблеми статевого виховання у вітчизняній педагогіці ХХ століття (20–30-ті роки)** / В. Кравець // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Педагогіка : збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 37. – С. 113–122. – Режим доступу: gvdzphp_2015_37_15.pdf.
66. **Готуємо високопрофесійних фахівців на міжнародному рівні** / В. Кравець // Губернатор : міжнародний громадсько-політичний журнал. – Київ, 2010. – № 33. – С. 32–35.
67. **До проблем інтеграції гендерного підходу в освітньо-гуманітарний простір вищої школи** / В. Кравець // Формування професіоналізму майбутнього фахівця в контексті вимог Болонського процесу : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 22–23 трав. 2008 р. / за заг. ред.: Л. М. Голубенко, О. С. Цокур. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2008. – С. 6–18.
68. **До проблеми гендерно-рольової ідентифікації особистості** / В. П. Кравець // Дошкільна освіта. – 2006. – № 2. – С. 40–48.
69. **Дошлюбне виховання учнів загальноосвітньої школи в процесі позаурочної роботи** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. 2000. – № 6. – С. 16–27.
70. **Етакратичний характер радянського гендерного порядку: сучасна оцінка** / В. П. Кравець // Людина і світова глобалізація: перспективи та межі розвитку : монографія / наук. ред. Т. І. Власова. – Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький Ю. В. – 2011. – С. 93–102.
71. **Ефективність керівництва в науковій організації праці : із досвіду роботи заступника директора з навч. роботи** / В. П. Кравець // Педагогічний вісник : науково-методичний журнал – 2010. – № 4. – С. 24–25.
72. **Зарубіжний досвід гендерної освіти та виховання** / В. Кравець, С. Кравець // Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. 27–29 квіт. 2011 р. / редкол.: В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : [б. в.], 2011. – С. 18–21. – Гендерна освіта. – Режим доступу: http://gender.at.ua/_ld/1/143_tezu_ternopil_2.pdf.
73. **Знайомтесь з нашим вузом** / В. П. Кравець // Студентський вісник. – 1995. – 1 черн. – № 6/7. – С. 1.

74. **«Є мета, є й сила»** : [про педуніверситет] / В. П. Кравець // Вільне життя. – 1997. – 3 жовт.
75. **«І все-таки я оптиміст»** / В. П. Кравець // Вільне життя. – 1993. – 19 січ.
76. **Індивідуалізація навчання як ефективний шлях розв’язання проблеми єдності свідомості і поведінки** / В. П. Кравець // Педагогіка : республіканський науково-методичний збірник. – Київ : Рад. школа, 1978. – № 17. – С. 71–77.
77. **Історичні та теоретичні аспекти становлення сексуальної педагогіки** / Володимир Кравець // Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць / за ред. проф. Анатолія Ситченка. – Миколаїв, 2016. – № 3 (54), вересень. – С. 312–319.
78. **Історіогенеза становлення німецької системи підготовки учнівської молоді до батьківства** / Володимир Кравець // Людина і світова глобалізація: перспективи та межі розвитку : тези міжнар. наук. конф. (22–23.11.2012). – Дніпропетровськ, 2012. – С. 39–40.
79. **Історія становлення сексуальної педагогіки в Україні** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець [та ін.]. – 2016. – Вип. 17. – С. 254–265. – (Історія, міжнародні відносини). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2016_17_28.
80. **Історія шлюбно-сімейних стосунків** / В. П. Кравець // Науковий збірник історичного факультету ТПШ. – Тернопіль, 1995. – Вип. 2, ч. 1. – С. 125–129.
81. **Кафедра гендерної освіти як інновація у системі вищої освіти України** / В. Кравець // Гендерні проблеми в умовах глобалізації: українські реалії та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молодих вчених, 19 берез. 2010 р. / Наук.-дослід. центр з проблем гендерної освіти і виховання учнів та студ. молоді НАПН України ; [за наук. ред. В. П. Кравця]. – 2010. – С. 8–9.
82. **Кафедрі хімії ТНПУ ім. Володимира Гнатюка – 60 років** / В. П. Кравець, Б. Д. Гришук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Хімія / редкол.: Б. Д. Гришук, Я. Г. Бальон, В. С. Броварець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – Вип. 19. – С. 70–76.
83. **Лотман Юрій Михайлович** : [радянський літературознавець, культуролог та семіотик] / В. П. Кравець // Енциклопедія освіти. – 2008. – С. 459.

84. **«Ми п'ять років йшли до того, щоб нашому педуніверситету присвоїли звання національного, і тільки з призначенням нового губернатора процес «пішов»** / В. П. Кравець // Нова Тернопільська газета. – 2004. – 15 верес. – С. 5.
85. **Михайло Грушевський – видатний український вчений, державний діяч, педагог** / Володимир Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного інституту ім. В. Гнатюка. Серія : історія / відп. ред. М. Алексієвець. – Тернопіль : ТДПІ, 1997. – Вип. 5 : Михайло Грушевський – погляд із сьогодення : матеріали міжнар. наук. конф., присвяченої 130-річчю від дня народження Михайла Грушевського. – С. 3–5.
86. **Мід Маргарет** : [американський антрополог, етнограф і соціолог] / В. П. Кравець // Енциклопедія освіти. – 2008. – С. 505–506.
87. **«Нам не допомагають, це правда. Але добре, що хоч не заважають»** / В. П. Кравець // Вільне життя. – 1999. – 27 трав.
88. **Об'єктивні та суб'єктивні чинники актуальності дошлюбної підготовки молоді** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль, 2000. – № 8. – С. 67–80.
89. **Основні підходи до сексуальної соціалізації учнівської молоді в країнах Західної та Східної Європи** / В. П. Кравець // Статева соціалізація та підготовка учнівської молоді до сімейного життя у педагогіці та шкільній практиці зарубіжних країн : монографія / [за ред. члена-кореспондента АПН України проф. В. Кравця]. – Тернопіль : Астон, 2009. – С. 172–204.
90. **Особливості підготовки старшокласників до вибору майбутнього шлюбного партнера** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка та психологія. – Тернопіль, 1997. – № 1(3). – С. 30–33.
91. **Особливості сексуальної соціалізації школярів у школах США** / В. П. Кравець // Статева соціалізація та підготовка учнівської молоді до сімейного життя у педагогіці та шкільній практиці зарубіжних країн : монографія / [за ред. члена-кореспондента АПН України проф. В. Кравця]. – Тернопіль : Астон, 2009. – С. 47–67.
92. **Особливості статевої соціалізації дитини в умовах сім'ї** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – № 2. – С. 3–9.

93. **Парадокси педагогічної освіти в епоху цивілізаційних змін** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнар. зб. наук. праць на пошану проф. М. М. Алексієвця / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – Вип. 5 : Україна–Європа–Світ: історико-політичні та гуманітарні аспекти розвитку : у 2 ч., ч. 1. – С. 37–49. ; Шлях освіти. – Київ, 2011. – № 1. – С. 4–11.
94. **Підготовка вчителів до роботи по дисциплінуванню учнів на уроці** / В. П. Кравець // Підготовка студентів до виховної роботи в процесі навчання / за ред. М. М. Фіцули. – Київ : Вища шк., 1982. – С. 160–165.
95. **Підготовка й оформлення управлінських рішень** : [шкільна документація] / В. П. Кравець // Управління школою : науково-методичний журнал. – 2013. – № 7/9. – С. 61–65.
96. **Підготовка майбутнього вчителя до роботи з гендерного виховання школярів** / Володимир Кравець // Теорія та практика тендерного виховання студентської молоді: досвід, проблеми, перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Запоріжжя : Лабораторія видавничих технологій ЗДУ, 2004. – С. 54–57.
97. **Підготовка майбутнього педагога до роботи з дисциплінування учнів на уроках** / В. П. Кравець // Підготовка студентів до виховної роботи в процесі навчання : збірник статей / Терноп. пед. ін-т ім. Я. Галана. – Київ : Вища школа, 1982. – С. 160–165.
98. **Підготовка старшокласників до усвідомленого батьківства: гендерний аспект** / Володимир Кравець // Педагогічна і психологічна науки в Україні : збірник наук. праць до 15-річчя АПН України : у 5 т. / АПН України. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – Т. 1 : Теорія та історія педагогіки / відп. ред. О. В. Сухомлинська. – С. 285–295.
99. **Підготовка студентів педвузу до формування майбутнього сім'янина в умовах школи** / Володимир Кравець // Проблеми трансформації в гуманітарній, соціально-економічній та науково-освітній сферах : українсько-польський симпозиум, 16–20 черв. 1997 р., Тернопіль : тези доп. – Тернопіль, 1997. – С. 138–139.
100. **Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських ролей: гендерний аспект** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль, 2003. – № 4. – С. 33–45.

101. **Підготовка учнівської молоді до сімейного життя у вітчизняній школі та педагогіці** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія. – Тернопіль, 1998. – № 3 (3). – С. 68–73.
102. **Порівняльна педагогіка як фактор перебудови системи освіти в Україні** / В. П. Кравець // Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія. – Тернопіль, 1998. – № 4 (3). – С. 143–145.
103. **Порівняльний аналіз сексуальної соціалізації школярів в країнах Євросоюзу та в Україні** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнар. зб. наук. праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець [та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – Вип. 18 : Присвячено 150-річчю від дня народження М. Грушевського. – С. 30–39. – (Історія, міжнародні відносини).
104. **Про експериментальне дослідження на базі Тернопільського педінституту по впровадженню в школах інтегрованого курсу «Природознавства»** / В. Кравець // Українознавство та проблеми інтеграції природничих знань в умовах сучасної школи : тези респуб. конф. – Тернопіль, 1993. – С. 3–5.
105. **Про єдність свідомості і поведінки у моральному вихованні учнів** / В. П. Кравець // Радянська школа. – 1978. – № 5. – С. 36–41.
106. **Проблема дошлюбної підготовки школярів у педагогічній системі В. О. Сухомлинського** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль, 2002. – № 5, спецвип.: Василь Сухомлинський і сучасність: Батьківська педагогіка. – С. 234–245.
107. **Проблема єдності свідомості і поведінки в моральному вихованні учнів** / В. Кравець // Методичні рекомендації з вдосконалення навчально-виховного процесу в школах. – Київ, 1977. – С. 59–61.
108. **Проблема статі та міжстатевих стосунків у європейській філософській думці** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Філософія / редкол.: В. Д. Бондаренко, М. Г. Братасюк, П. М. Залюбовський [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – Вип. 16. – С. 106–118.

109. **Проблеми демографічного виховання підростаючого покоління** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2001. – № 7. – С. 37–49.
110. **Проблеми міжстатевих та шлюбно-сімейних стосунків у Античній Греції** / Володимир Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєєв, М. М. Алексєєв [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – Вип. 12. – С. 78–89. – (Історія, міжнародні відносини).
111. **Проблеми модернізації вищої освіти України в умовах глобалізації** / Володимир Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєєв, М. М. Алексєєв [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – Вип. 10. – С. 15–24. – (Історія, міжнародні відносини).
112. **Проблеми педагогічної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства** / В. П. Кравець // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : VIII міжнар. науково-практична конференція, м. Київ, 28–30 листопада 2013 р. – Київ, 2013. – С. 161–172.
113. **Проблеми психологічної готовності учнів до створення сім'ї** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка та психологія. – 1997.– № 1 (3). – С. 78–80.
114. **Проблеми становлення гендерної педагогіки** / В. Кравець // Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи : збірник матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 30–31 жовтня 2003 р.) / за редкол.: В. П. Кравця, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – С. 115–119.
115. **Психологічні аспекти сексуально-інтимної підготовки молоді до шлюбу** / В. П. Кравець // Соціальна робота в Україні: теорія та практика : посібник для підвищення кваліфікації працівників соціальних служб для молоді / ред. А. Я. Ходорчук. – Київ : ДЦССМ, 2003. – Ч. 5 – С. 69–82.
116. **Психолого-педагогічні аспекти сексуально-інтимної підготовки молоді до сімейного життя** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2000. – № 4. – С. 3–16.

117. **Психолого-педагогічні аспекти сексуальної підготовки учнівської молоді до подружнього життя** / В. П. Кравець // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002 : збірник наукових праць до 10-річчя АПН України / АПН України. – Харків : ОВС, 2002. – Ч. 1. – С. 160–172.
118. **Роль різновікових загонів у формуванні дисциплінованості учнів** / В. П. Кравець // Педагогіка : республіканський науково-методичний збірник. – Київ : Рад. школа, 1979. – Вип. 18. – С. 114–120.
119. **Руссо Жан-Жак** : [французький філософ-просвітник, письменник, композитор] / В. П. Кравець // Енциклопедія освіти. – 2008. – С. 792–793.
120. **Священна місія жінки-матері** : [виховання дітей в сім'ї] / В. П. Кравець // Початкова школа. – 1989. – № 3. – С. 7–8.
121. **Сексуальна підготовка молоді до шлюбу та сім'ї: гендерний вимір** / В. П. Кравець // Формування у молоді гендерно-відповідальної поведінки (на прикладі українських ВНЗ) : навчальний посібник : збірник кращих практик / за заг. ред. Н. Світайло. – Суми, 2013. – С. 61–67.
<http://eprints.kname.edu.ua/39781/1/79-Fesenko.pdf#page=179>
122. **Соціальні передумови актуалізації дошлюбної підготовки молоді в незалежній Україні** / Володимир Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – Вип. 6/7 : 20-й річниці Незалежності України присвячується. – С. 64–75. – (Історія, міжнародні відносини).
123. **Соціальні служби для молоді та демографічне виховання** / В. П. Кравець // Соціальна робота в Україні: теорія та практика : посібник для підвищення кваліфікації працівників соціальних служб для молоді / за заг. ред. А. Я. Ходорчук. – Київ. : ДЦССМ, 2002. – Ч. 3. – С. 9–32.
124. **Соціально-економічні передумови гендерної стратифікації первісного суспільства** / Володимир Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексієвець, М. М. Алексієвець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. – Вип. 11. – С. 131–137. – (Історія, міжнародні відносини).
125. **Становище української жінки та жіночої освіти в період з XI по XVII століття** / В. П. Кравець // Українознавчий альманах. – Київ : Видавець ПП Лисенко М. М., 2011. – Вип. 6 : Роль жінки в українському суспільстві: історичний досвід та аналіз тенденцій. – С. 33–38.

126. **Статеве виховання учнівської молоді у педагогіці та шкільній практиці країн Євросоюзу** / В. П. Кравець // Педагогічна і психологічна науки в Україні : до 20-річчя НАПН України : [в 5 т.] / НАПН України ; редкол.: О. В. Сухомлинська, І. Д. Бех, В. І. Бондар [та ін.]. – Київ : Пед. думка, 2012. – Т. 1 : Загальна педагогіка та філософія освіти. – С. 203–216.
127. **Стратегія впровадження гендерних досліджень у систему вищої освіти** / В. П. Кравець // Соціально-психологічні проблеми гендерної стратифікації суспільства : матеріали XI наук.-практ. конф. (з міжнародною участю), м. Луганськ, 18–19 квітня 2014 р. – Луганськ, 2014.
128. **Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** / В. Кравець // Вісник фонду Олександра Смакули. – 1998. – № 1. – С. 42–43.
129. **Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка: історія і сучасність** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Історія. – Тернопіль, 2000. – Вип. 10 – С. 3–4.
130. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка: історія і сучасність** / В. Кравець // Україна–Європа–Світ : міжнародний збірник наукових праць / редкол.: Ю. М. Алексєєв, Л. М. Алексєєв, М. М. Алексєєв [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – Вип. 15 : Присвячується 75-річчю ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. – С. 15–20. – (Історія, міжнародні відносини). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2015_15_4.
131. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** / В. Кравець // Науково-освітній потенціал України : крізь призму часу, наук. установи, навч. заклади, відомі імена в освіті і науці / [авт.-упоряд. Л. М. Гаврилюк ; редрада: Д. Табачник, В. Полохало, О. Удод та ін.]. – Київ : Український рейтинг, 2011. – С. 102–103.
132. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** / В. Кравець // Енциклопедія педагогічної освіти України / авт.-упоряд. В. В. Болгов ; відп. за вип. І. Болгов. – Київ : Укр. конфедерація журналістів ; Ін-т біографічних досліджень, 2010. – С. 94–95. – Режим доступу: <http://who-is-who.ua/main/page/epou2009info/73/416>.
133. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** / [Кравець В. П.] // Енциклопедія освіти : А–Я / голов. ред. В. Г. Кремень ; [у підгот. вид. взяли участь: Авшенюк Н. М., Алексєєнко Т. Ф., Кравець В. П. та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 902.

134. **«Тернопільський педінститут належить до грандів педосвіти України...»** / В. П. Кравець // Тернопіль вечірній. – 1996 – 22 трав. – С. 2.
135. **«У перспективі плануємо стати класичним університетом»** / В. П. Кравець // Тернопіль вечірній. – 1997. – 4 жовт. – С. 2.
136. **Українська школа кінця ХХ століття у загальноєвропейському контексті (порівняльно-педагогічний аналіз)** / В. П. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 1999. – № 1. – С. 88–95.
137. **Формування гендерної культури молоді в новій освітній парадигмі в Україні** / В. П. Кравець // Особистісні виміри становлення нової парадигми сучасної української освіти : тези міжнар. наук. конф. (3–4 грудня 2009 р.) / [за ред. Власової Т. І.]. – Днепропетровск, 2010. – С. 211–217.
138. **Формування гендерної свідомості молоді як стратегічний напрям у розбудові українського демократичного суспільства** / В. П. Кравець // Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 1–2 лютого 2006 р.) / за ред. В. П. Кравця ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : ПП Шабала Н. Є., 2006. – С. 8–10.
139. **Формування комунікативної культури школярів: гендерний аспект** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк, В. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – № 9. – С. 3–13.
140. **Формування сексуальної культури майбутнього сім'янина** / В. Кравець // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2002. – № 7. – С. 16–24.
141. **Час вносить корективи** : [вдосконалення системи національної педагогічної освіти] / В. П. Кравець // Учитель національної школи : тези наук.-практ. конф. / відп. ред. А. В. Вихрущ. – Тернопіль, 1991. – Ч. 1 – С. 3–5. ; Радянська освіта. – 1990. – 6 лист.
142. **Як виховати щасливу людину?** / В. Кравець // Педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. – Львів, 2008. – № 1. – С. 183–194.

143. **Взгляды В. А. Сухомлинского на подготовку учащейся молодежи к будущей семейной жизни** : уроки для современной педагогики / В. П. Кравец // Категория «социального» в современной педагогике и психологии : материалы 2-й научно-практической конференции (заочной) с международным участием, 2–3 апреля 2014 года : в 2 ч. / отв.-ред. А. Ю. Нагорнова. – Ульяновск : SIMJET. – 2014. – Ч. 1. – С. 220–226.
144. **Воспитательный аспект работы классов выравнивания** / В. П. Кравец. – Советская педагогика. – 1979. – № 3. – С. 40–43.
145. **Воспитательный эффект индивидуализации обучения** / В. П. Кравец // Воспитание в процессе обучения : [сборник статей преподавателей Терноп. пед. ин-та им. Я. А. Галана]. – Львов, 1981. – С. 70–73.
146. **Гармонизация сознания и поведения в условиях макаренской организации коллектива** / В. П. Кравец // А. С. Макаренко – педагог и писатель : тезисы докладов и сообщений республиканской науч. конф. «Педагогическое наследие А. С. Макаренко и современные проблемы коммунистического воспитания», посвященной 90-летию со дня рождения выдающегося советского педагога и писателя. – Сумы, 1978. – С. 117–119.
147. **Гендерный профиль гуманистической педагогики в контексте антропологического знания** / Володимир Кравец // Антропологические основы современного педагогического образования : материалы V междунар. научно-практической конф., 31 августа 2007 г. – Ставрополь, 2007. – С. 9–14.
148. **О некоторых особенностях нравственно-психологической подготовки молодежи к браку и семье** / В. П. Кравец, О. М. Шарган // Актуальные проблемы воспитания учащейся молодежи : научно-методический сборник (на материалах г. Тернополя) / редкол.: Ю. В. Иващенко, А. Н. Ломакович В. П. Кравец ; руковод. авт. кол. А. И. Комарова. – Тернополь : Збруч, 1989. – Вып. 1. – С. 367–376.
149. **Опыт изучения студентами педвуза педагогического наследия А. С. Макаренко** / В. П. Кравец // Творческое наследие А. С. Макаренко и совершенствование подготовки кадров : материалы Всесоюз. науч.-практ. конф. – Полтава, 1988. – С. 127–129.

150. **Проблема подготовки школьников к браку и семейной жизни в педагогической системе В. А. Сухомлинского** / В. П. Кравец // Практическая педагогика: гуманизация процессов образования и воспитания : сборник материалов международной научной конференции, посвященной 95-летию со дня рождения В. А. Сухомлинского, Москва, 26–28 сентября 2013 г. / под ред. О. М. Кикинежди. – Москва : МЦНИП, 2013. – С. 85–92.

151. **Проблемы современной гендерной педагогики** / В. П. Кравец // Теоретические и прикладные проблемы детской антропологии : материалы международной научно-практической конференции, 2–3 декабря 2003 года / под ред. Л. Л. Редько, Е. Н. Шиянова. – Ставрополь : Юркид, 2003. – Ч. 2. – С. 29–32.

152. **Gender discourse in pedagogical education** / Kravets V. P. // Гендерна трансформація соціальних систем: дестабілізація старих засад або новий гендерний порядок? : тези міжнародної науково-практичної конференції / Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2013. – С. 6–7. – Текст англ. мовою. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/3345/1/Gender.pdf>.

153. **Hovorun T. Prospects of Gender Training in Psychology and Social Work** / Tamara Hovorun, Oksana Kikinezhdi, Volodymyr Kravets // European Humanities Studies: State and Society = Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo. – Słupsk : Akademia Pomorska w Słupsku, 2016. – Vol. 1. – S. 187–199. – Текст англ. мовою. – Режим доступу: <http://ehs-ss.pl/czasopismo/EHS-SS-01-2016.pdf#page=187>.

154. **Konflikty w rodzinie i przygotowanie młodzieży do ich rozwiązywania** / Volodymyr Kravets // Podziały w życiu społecznym : konflikty społeczne i ekonomiczne w krajach Europy Środkowej i Wschodniej : praca zbiorowa / pod redakcją Adama Sosnowskiego. – Olsztyn : Wydawnictwo Uczelniane WSiE TWP, 2015. – S. 127–139.

155. **The Law of Ukraine “On Higher Education”: problems and ways of integration into the european education area** / Volodymyr Kravets // European humanities studies: State and Society=Europejskie studia humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo. – Słupsk : Akademia Pomorska w Słupsku, 2015. – № 2. – S. 4–13. – Текст англ. мовою.

156. **The training of the future teachers to the gender edukation of the pupils and to their familistic readiness formation** / В. П. Кравець // Pedagogija un skolotaju izglTtība : konferences rakstu krajumarn Latvijas Universitates. – LU, 2015. – Текст англ. мовою.

157. **The ways of gender and familistic competence formation of the future teachers = Шляхи формування гендерно-фамілістичної компетентності майбутніх вчителів** / V. P. Kravets // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / гол. ред. Г. Терещук ; редкол.: Л. Вознюк, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – № 5. – С. 33–39. – Текст англ. мовою. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2012_5_8.

Співпраця В. П. Кравця із іншими науковцями

158. **Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю** : монографія // автор. кол.: Власова Т. І., Кравець В. П., Говорун Т. В. [та ін.] ; наук. ред.: Пшінька О. М., Власової Т. І. – Дніпропетровськ : ПФ «Стандарт-Сервіс», 2015. – 160 с.
159. **Войтович М. Й. Філіал кафедри – важлива умова реалізації шкільної програми** / М. Й. Войтович, С. М. Корнієнко, В. П. Кравець // Початкова школа. – 1989. – № 1. – С. 44–46.
160. **Вплив фемінізму на становлення гендерної педагогіки** / В. П. Кравець, С. В. Кравець // Антропологічні виміри філософських досліджень : матеріали І міжнародної наукової конференції. 26–27.04.2012 / Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, Східний наук. центр трансп. акад. України. – Дніпропетровськ : ДНУЗТ, 2012. – С. 31–33.
161. **Гендерна соціалізація молодших школярів** : навчально-методичний посібник / В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2011. – 192 с.
162. **Гендерні аспекти усвідомленого батьківства** : навчальний посібник для студ. вузів / Т. В. Говорун, В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2004. – 144 с. – Гендерна психологія.
163. **Гендерні дослідження: прикладні аспекти** : монографія / В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді [та ін.] ; за наук. ред. В. П. Кравця ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2013. – 448 с. – (Гендерна психологія).
164. **Гендерні дослідження в контексті глобальних викликів сучасності** / В. П. Кравець // Гендерні дослідження: прикладні аспекти : монографія / В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді, О. І. Бондарчук ; за наук. ред. В. П. Кравця ; ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2013. – С. 9–21. – Бібліогр. в кінці

165. **Гендерні дослідження у педагогіці вищої школи: сучасний стан і перспективи розвитку** : з досвіду діяльності науково-дослідного центру з проблем гендерної освіти і виховання учнівської та студентської молоді національної АПН України і Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка / С. Вихор, О. Кізь, О. Кікінежді, В. Кравець // Педагогіка вищої школи у ХХІ столітті: сучасний стан і перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса : [ВМВ], 2010. – [Ч. 2]. – С. 107–109.
166. **Грубінко В. В. Електронна система управління діяльністю навчального закладу та навчальним процесом: досвід створення і використання** / В. В. Грубінко, В. А. Генсерук, В. П. Кравець // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу : досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ТНПУ / за ред. В. В. Грубінка. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Ч. 3. – С. 169–173.
167. **До проблеми інтеграції гендерного підходу в освітньо-гуманітарний простір вищої школи (з досвіду роботи Центру гендерних студій ТНПУ ім. В. Гнатюка)** / В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, С. Т. Вихор // Формування професіоналізму майбутнього фахівця в контексті вимог Болонського процесу : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 22–23 травня 2008 р. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2008. – [Ч. 2.] – С. 16–18.
168. **Зарубіжний досвід гендерної освіти та виховання** / В. Кравець, С. Кравець // Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. 27–29 квіт. 2011 р. / редкол.: В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль, 2011. – С. 18–21. – Гендерна освіта. – Режим доступу: http://gender.at.ua/_ld/1/143_tczy_ternopil_2.pdf.
169. **Збереження репродуктивного здоров'я вихованців інтернатних закладів** : навчально-методичний посібник для студ. вищих навч. закл. / В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2002. – 180 с.
170. **Емпіричне вивчення готовності юнацтва до виконання сімейних ролей** / Т. В. Говорун, В. П. Кравець, О. М. Кікінежді [та ін.] // Гендерні аспекти усвідомленого батьківства. – Тернопіль : Навчальна-книга Богдан, 2004. – С. 59–76.

171. **Кікінежді О.** Гендерні компетенції студентської молоді в освітньо-професійному зростанні / О. Кікінежді, В. Кравець // Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 130-річчю вищої освіти жінок в Україні, 6–8 листоп. 2008 р. – Київ : СПД Пісоцький, 2008. – С. 71–76.
172. **Кікінежді О. М.** Формування гендерної культури молоді в Україні: традиції та інновації / О. М. Кікінежді, В. П. Кравець // Через освіту до рівності : тези наукової конференції рамках Всеукраїнського гендерного освітнього форуму, 17–18 лютого 2010 року. – Київ, 2010. – С. 58–62. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/0BzyNdbFDRRN_RUdya1ROT2hRc2M/view.
173. **Кравець С.** Гендерна тенденційність в історії школи і педагогіки / С. Кравець, В. Кравець // Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи : збірник матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 30–31 жовтня 2003 р. / за редкол.: В. П. Кравця, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – С. 125–128.
174. **Кумарина Г. Ф.** Ефект індивідуалізації / Г. Ф. Кумарина, В. П. Кравець // Початкова школа. – 1979. – № 8. – С. 30.
175. **Педагогіка та психологія: гендерний аспект** : навчальний посібник для пед. вузів / В. П. Кравець, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. – 124 с. – (Гендерна психологія).
176. **Підготовка студентської молоді до вирішення конфліктів у сім'ї** / В. П. Кравець, Г. В. Терещук // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – № 1. – С. 80–88.
177. **Соціокультурні аспекти гендерної соціалізації учнівської молоді в країнах Євросоюзу** / В. П. Кравець, С. В. Кравець // Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 3–5 листоп. 2011 р. – Київ, 2011.
178. **Формування інноваційного освітнього середовища у педагогічному вищому навчальному закладі в контексті завдань з реалізації принципів Болонського процесу** / В. П. Кравець, В. В. Грубінко // Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу : досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ТНПУ ім. В. Гнатюка / за ред. В. В. Грубінка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – Ч. 3. – С. 20–46.

179. **Хрестоматія з української класичної педагогіки: К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський** : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад.: В. П. Кравець, О. І. Мешко. – Київ : Грамота, 2008. – 768 с.

180. **Говорун Т. В. Общечеловеческие ценности в гендерном воспитании молодежи** / О. М. Кикинежди, В. П. Кравец, Т. В. Говорун // Межкультурный диалог: традиции, формы и практика в поликультурном образовательном пространстве : материалы VII Славянских педагогических чтений, 13–16 сентября 2008 г. – Петрозаводск, 2008. – С. 124–128.
181. **Кикинежди О. М. Гендерный профиль гуманистической педагогики в контексте антропологического знания** / О. М. Кикинежди, В. П. Кравец // Антропологические основы современного педагогического образования : материалы IV междунар. научно-практ. конф., 17–18 октября 2007 г. / под ред. Л. Л. Редько, Е. Г. Пономарева. – Ставрополь, 2007. – С. 9–14.
182. **Кикинежди О. М. Стратегии и тактики формирования гендерной культуры у будущих педагогов** (из опыта работы ЦГС ТНПУ им. В. Гнатюка / О. М. Кикинежди, В. П. Кравец, С. Т. Выхор // Женщина. Общество. Образование : материалы 8-ой междунар. междисциплинарной научно-практ. конф. (16–17 декабря 2006 г.). – Минск : ЖИ ЭНВИЛА, 2006. – С. 127–130.
183. **Кумарин В. Классы уравнения** / В. Кумарин, В. П. Кравець // Народное образование. – 1979. – № 2. – С. 59–61.

184. **Kikinezdi O. The formation of youth's gender culture in Ukraine: traditions and innovations** kształcenie kultury genderowej młodzieży w socjum ukraińskim: tradycja i innowacja / Oksana Kikinezdi, Galina Żyrska, Wolodymyr Krawec // Zrozumiec człowieka – zrozumiec swiat : I Miedzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa. – Lublin, 2011. – P. 73–74.
185. **Zyrska G. Y. Kształcenie kultury genderowej młodzieży w socjum ukraińskim:tradicia i innowacja** / G. Y. Zyrska, W. P. Krawec, O. M. Kikinezhdz // Zrozumiec człowieka – zrozumiec swiat. – Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2013. – S. 325–332.

Редакційно-рецензійна діяльність В. П. Кравця

186. **Ред.:** Актуальні проблеми і перспективи трудової підготовки молоді : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 жовт. 2007 р. / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, В. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 112 с.
187. **Ред.:** Актуальні проблеми розвитку руху «Спорт для всіх» у контексті європейської інтеграції України : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., Тернопіль, 24–25 червня 2004 р. / ред.: В. Мадзігон, В. Кравець, Г. Терещук [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 385 с.
188. **Ред.:** Актуальні проблеми розвитку руху «Спорт для всіх»: досвід, досягнення, тенденції : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 трав. 2007 р. Т. 1 / редкол.: В. Кравець, Г. Терещук, Е. Вільчковський [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 252 с.
189. **Ред.:** Актуальні проблеми розвитку руху «Спорт для всіх»: досвід, досягнення, тенденції : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 трав. 2007 р. Т. 2 / редкол.: В. Кравець, Г. Терещук, Е. Вільчковський [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 264 с.
190. **Ред.:** Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 23–24 верес. / гол. ред. Г. Терещук ; редкол.: Л. Вознюк, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 130 с.
191. **Рец.:** Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя XX століття : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / Т. К. Завгородня, Г. В. Білавич, О. В. Джус, [та ін.] ; за ред. Т. К. Завгородньої. – Івано-Франківськ : Плай, 2008. – 480 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
192. **Рец.:** Винничук О. Т. Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури : навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закл. / О. Т. Винничук. – Тернопіль : Астон, 2001. – 404 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
193. **Рец.:** Вихор С. Прояви та причини насилля в освітньому середовищі: гендерний аспект // Гендерна парадигма освітнього простору / за заг. ред. Дороніної Т. О. – Кривий Ріг : ВЦ КГПІ ДВНЗ «КНУ». – 2015. – Вип. 1. – С. 81–86. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець. – Режим доступу: <http://gendercenter.sumdu.edu.ua/images/docs/12.pdf>.

194. **Ред.:** Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область / [авт. кол.: Андрущенко В. П., Буган Ю. В. [та ін.] ; ред. рада: Кремень В. Г. (голова) ; редкол.: Кравець В. П. та ін.] ; НАПН України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ : Знання України, 2011. – 279 с.
195. **Ред.:** Гендер. Екологія. Здоров'я : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 210-річчю Харківського національного медичного університету (Харків, 21–22 квітня 2015 року) / редкол.: Лісовий В. М., Кравець В. П., Капустник В. А. [та ін.]. – Харків : ХНМУ, 2015. – 280 с.
196. **Ред.:** Гендер і молодь: європейські виклики : збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 10 квіт. 2009 р. / за ред. О. М. Кікінежді. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – 120 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
197. **Ред.:** Гендерна інтеграція в гуманітарному знанні : збірник матеріалів Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 23 трав. 2007 р. / редкол.: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 103 с.
198. **Ред.:** Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 27–29 квіт. 2011 р. / редкол.: В. П. Кравець, Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль, 2011. – 796 с. – Гендерна освіта. – Режим доступу: http://gender.at.ua/_ld/1/143_tezu_ternopil_2.pdf. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
199. **Ред.:** Гендерна парадигма освітнього простору / редкол.: Вихор С. Т., Войтюк О. Ю., Кікінежді О. М., Кравець В. П. [та ін.] ; за заг. ред. Дороніної Т. О. – Кривий Ріг : ВЦ КГПІ ДВНЗ «КНУ». – 2015. – Вип. 1. – 150 с.
200. **Ред.:** Гендерні компетенції студентської молоді : збірник матеріалів Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 23 трав. 2008 р. / управ. у справах сім'ї, молоді та спорту Тернопільської ОДА ; редкол.: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь [та ін.] – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2008. – 112 с.
201. **Ред.:** Гендерні проблеми в умовах глобалізації: українські реалії та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молодих вчених 19 березня 2010 р. / М-во освіти і науки України, Наук.-досл. центр з гендерної освіти і виховання АПН України і ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. ред. В. П. Кравець. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2010. – 152 с.

202. **Ред.:** Гендерні стандарти сучасної освіти : збірка рекомендацій. Ч. 3 / ред. рада: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, Т. О. Дороніна, О. Г. Біла. – Київ : [б. в.], 2011. – 282 с. – (Гендерна освіта).
203. **Рец.:** Говорун Т. В. Гендерна психологія : навчальний посібник / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Київ : Академія, 2004. – 308 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
204. **Рец.:** Говорун Т. В. Стать та сексуальність: психологічний ракурс : навчальний посібник / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 1999. – 383 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
205. **Рец.:** Говорун Т. В. Твоє сексуальне та репродуктивне здоров'я : випускникам шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування / Т. В. Говорун, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2002. – 159 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
206. **Рец.:** Демченко О. Й. Сімейне виховання у Великій Британії : навчальний посібник. для студ. вищ. пед. закл. освіти / О. Й. Демченко. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2002. – 108 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
207. **Ред.:** Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 квіт. 2014 р. / за заг. ред. проф. О. Кікінежді ; редкол. : В. Кравець, Б. Буяк, Т. Говорун, [та ін.]. – Тернопіль : Стереарт, 2014. – 802 с.
208. **Уклад.:** Енциклопедія освіти : А–Я / голов. ред. В. Г. Кремень ; [у підгот. вид. взяли участь: Авшенюк Н. М., Алексеєнко Т. Ф., Кравець В. П. та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
209. **Ред.:** Життя зі словом : ювілейний збірник на пошану доктора філол. наук, професора М. Ткачука / ТНПУ ім. В. Гнатюка ; редкол.: М. Г. Жулинський, Р. П. Радишевський, В. П. Кравець [та ін.] ; за ред. М. Зимомрі. – Тернопіль ; Дрогобич : Посвіт, 2014. – 598 с.
210. **Ред.:** Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001–2011 рр. / [редкол.: В. Чайка, В. Поліщук, Ю. Поліщук та ін. ; за заг. ред. В. Кравця ; тех. ред. Л. Мерва]. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2011. – 151 с.

211. **Ред.:** Інформатизація освіти України: європейський вимір : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 14–17 трав. / Ін-т педагогіки АПН України, Ін-т проф.-техн. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т ; [орг. ком. конф.: Мадзігон В. М., Завальнюк О. М., Кравець, В. П. та ін.]. – Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2007. – 231 с.
212. **Рец.:** Кікінежді О. М. Гендерне виховання дошкільнят : навчально-методичний посібник / О. М. Кікінежді, Т. В. Говорун, О. О. Міщенко – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2011. – 192 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
213. **Рец.:** Кікінежді О. М. Особливості гендерної соціалізації депривованого юнацтва : навчальний посібник для студ. вузів / О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. – 176 с. – Гендерна психологія. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
214. **Рец.:** Костишина Г. І. Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів: теорія і практика : монографія / Г. І. Костишина, В. М. Чайка. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2010. – 352 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
215. **Рец.:** Курило В. С. Дисертаційна робота як форма педагогічного дослідження / В. С. Курило, В. К. Сидоренко, Г. В. Терещук. – Київ ; Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2007. – 80 с. д-р пед. наук, проф. П. Кравець.
216. **Рец.:** Маланюк П. М. Освітні тенденції та виховні ідеали просвітницьких сподвижників Галичини / П. М. Маланюк. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2000. – 160 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
217. **Рец.:** Мешко Г. М. Історія педагогіки: тестові завдання : навчально-методичний посібник для студ. вищ. пед. закл. освіти / Г. М. Мешко, О. І. Мешко. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2001. – 144 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
218. **Рец.:** Мешко Г. М. Педагогіка : програма навчального курсу за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу / Г. М. Мешко, В. М. Чайка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2005. – 92 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
219. **Ред.:** Мешко Г. М. Підготовка майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я : монографія / Галина Михайлівна Мешко ; [за ред. В. П. Кравця]. – Тернопіль : Вектор, 2012. – 468 с.

220. **Ред.:** Міжнародні читання пам'яті професора Богдана Шияна : збірник наукових праць / ТНПУ ім. В. Гнатюка ; редкол.: В. Кравець, Е. Вільчковський, В. Омеляненко [та ін.]. – Тернопіль : [Дрогобич] : [Трек-ЛТД], 2014. – 200 с.
221. **Ред.:** Молодь і гендер: реалії та перспективи демократичного суспільства : збірник матеріалів Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 25–26 травня 2006 р. / редкол.: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь [та ін.]. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2006. – 116 с.
222. **Ред.:** Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія / редкол.: В. П. Кравець, В. М. Мадзігон, Г. В. Терещук [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 1997. – ...
 1997, № 1(3) – 159 с.
 1998, № 2 (3) – 143 с.
 1998, № 3 (3) – 118 с.
 1998, № 4 (3) – 162 с.
 1998, № 5 (3). – 206 с.
223. **Ред.:** Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: Л. Вознюк, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 1999. – ...
 1999, № 1(6). – 193 с.
 1999, № 2. – 106 с.
 1999, № 3. – 228 с.
 1999, № 4. – 80 с.
 1999, № 5. – 137 с.
 1999, № 6. – 122 с.
 2000, № 1. – 148 с.
 2000, № 2. – 146 с.
 2000, № 3. – 80 с.
 2000, № 4. – 80 с.
 2000, № 5. – 134 с.
 2000, № 6. – 145 с.
 2000, № 7. – 201 с.
 2000, № 8. – 148 с.
 2000, № 9. – 122 с.
 2000, № 10. – 162 с.
 2001, № 1. – 66 с.
 2001, № 2. – 95 с.
 2001, № 3. – 123 с.
 2001, № 4. – 150 с.
 2001, № 5. – 118 с.
 2001, № 6. – 174 с.
 2001, № 7. – 98 с.
 2001, № 8. – 91 с.
 2001, № 9. – 156 с.
 2002, № 1. – 157 с.
 2002, № 10. – 170 с.
 2002, № 11. – 174 с.
 2002, № 2. – 129 с.
 2002, № 3. – 162 с.
 2002, № 4. – 170 с.
 2002, № 5. – 354 с.
 2002, № 6. – 199 с.
 2002, № 7. – 156 с.
 2002, № 8. – 152 с.
 2002, № 9. – 161 с.
 2003, № 1. – 140 с.
 2003, № 3. – 165 с.
 2003, № 4. – 173 с.
 2004, № 1. – 120 с.

2004, № 2. – 200 с.	2008, № 4. – 188 с.
2004, № 3. – 181 с.	2008, № 5. – 190 с.
2004, № 4. – 153 с.	2008, № 6. – 154 с.
2004, № 5. – 235 с.	2008, № 7. – 152 с.
2004, № 6. – 212 с.	2008, № 8. – 156 с.
2005, № 1. – 178 с.	2009, № 1. – 205 с.
2005, № 2. – 149 с.	2009, № 2. – 239 с.
2005, № 3. – 194 с.	2009, № 3. – 325 с.
2005, № 4. – 222 с.	2009, № 4. – 188 с.
2005, № 5. – 213 с.	2009, № 5. – 176 с.
2005, № 6. – 124 с.	2010, № 1 – 265 с.
2005, № 7. – 154 с.	2010, № 2 – 188 с.
2006, № 1. – 196 с.	2010, № 3 – 192 с.
2006, № 2. – 138 с.	2011, № 1. – 248 с.
2006, № 3. – 156 с.	2011, № 2. – 284 с.
2006, № 4. – 241 с.	2011, № 3. – 430 с.
2006, № 5. – 154 с.	2011, № 4. – 214 с.
2006, № 6. – 198 с.	2011, № 5. – 172 с.
2006, № 7. – 212 с.	2012, № 1. – 127 с.
2006, № 8. – 118 с.	2012, № 2. – 142 с.
2006, № 9. – 156 с.	2012, № 3. – 226 с.
2007, № 1. – 66 с.	2012, № 4. – 174 с.
2007, № 10. – 116 с.	2012, № 5. – 126 с.
2007, № 2. – 204 с.	2013, № 1 – 190 с.
2007, № 3. – 106 с.	2013, № 2 – 232 с.
2007, № 4. – 104 с.	2013, № 3 – 176 с.
2007, № 5. – 137 с.	2013, № 4 – 302 с.
2007, № 6. – 212 с.	2014, № 1 – 241 с.
2007, № 7. – 190 с.	2014, № 2 – 155 с.
2007, № 8. – 258 с.	2014, № 3 – 173 с.
2007, № 9. – 291 с.	2014, № 4 – 113 с.
2008, № 1. – 153 с.	2015, № 1 – 212 с.
2008, № 2. – 128 с.	2015, № 2 – 166 с.
2008, № 3. – 184 с.	

224. **Ред.:** Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка = Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Section: Pedagogy / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2015. –....

2015, № 3 – 170 с.

2016, № 1 – 218 с.

2016, №.2. – 321 с

2016, №.3. – 224 с

2016, №.4. – 244 с.

225. **Ред.:** Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2013 : бібліогр. покажчик / уклад.: І. А. Чайка ; редкол.: В. П. Кравець [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2014. – 340 с.
226. **Ред.:** Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2012 / уклад. І. А. Чайка ; редкол.: В. П. Кравець, Б. Б. Буяк, С. Є. Панцьо, В. М. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ імені В. Гнатюка,, 2013. – 514 с.
227. **Рец.:** Наумчук В. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор : навчальний посібник / В. І. Наумчук ; рец.: В. П. Кравець, А. В. Цьось, Б. Г. Шеремет. – Тернопіль : Астон, 2010. – 160 с.
228. **Рец.:** Наумчук В. І. Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту / В. І. Наумчук. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. – 64 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
229. **Ред.:** Освітнянські музеї як осередки національного відродження : збірник матеріалів наради-семінару керівників музеїв при закладах освіти Тернопільської області / ред. колегія: В. Грубінко, М. Герц [та ін.] ; літ. ред. З. М. Бичко. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2000. – 80 с.
230. **Ред.:** Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технологія / [редкол.: В. П. Андрущенко, В. П. Кравець, Б. Б. Буяк та ін.]. – Київ : [Гнозис], 2009. – 630 с. – На тит. арк. назва: Вища освіта України.
231. **Ред.:** Психологія статі та сексуальності : українсько-російсько-англійський термінологічний словник / укладачі: Говорун Т. В., Кікінежді О. М., Кухаренко С. П. ; за ред. д-ра пед. наук, професора В. П. Кравця. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2000. – 40 с. – Режим доступу: <http://bib.convdocs.org/v27899/говорун>. – (Психологія статі) (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
232. **Ред.:** В. О. Сухомлинський і сучасність: Батьківська педагогіка : програма ІХ Всеукраїнських педагогічних читань, 25–27 верес. 2002 р. / Тернопіл. держ. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка ; [орг. ком.: Г. Г. Науменко В. Кравець та ін.]. – Тернопіль : [Б. в.], 2002. – 24 с.
233. **Рец.:** Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник / за заг. ред. І. Д. Зверевої. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с. – Рецензент д-р пед. наук, проф. Кравець В. П.

234. **Ред.:** Статева соціалізація та підготовка учнівської молоді до сімейного життя у педагогіці та шкільній практиці зарубіжних країн : монографія / АПН України, Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. Володимира Гнатюка ; за ред. В. Кравець. – Тернопіль : Астон, 2009. – 206 с.
235. **Ред.:** Рівність, лідерство, спілкування в європейських прагненнях української молоді: гендерний дискурс : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, Тернопіль, 5–7 жовтня 2016 р.) / за заг. ред. проф. В. П. Кравця. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – 200 с.
236. **Рец.:** Тіунова О. В. Просвітницький тренінг «Я – майбутня мама» : для дівчат ст. шк. віку / О. В. Тіунова. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2008. – 90 с., іл. – Рецензент д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
237. **Ред.:** Трудова підготовка у III тисячолітті: зміст і технології : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 21–22 трав. 2004 / редкол.: А. Вихрущ, В. Кравець, В. Мадзігон [та ін.]. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2004. – 71 с.
238. **Рец.:** Удич З. І. Психолого-педагогічна готовність вчителя до організації самовиховання старшокласників : навчально-методичний посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. за вимогами кредитно-модульної системи / З. І. Удич. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2009. – 248 с. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
239. **Ред.:** Філософсько-антропологічні виміри глобальних трансформацій : монографія / наук. ред. Т. І. Власова ; кол. авторів: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, Т. В. Філат [та ін.]. – Дніпропетровськ : Вид-во Маковецький, 2012. – 384с.
240. **Ред.:** Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи : збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 30–31 жовтня 2003 р. / редкол.: В. П. Кравець, О. М. Кікінежді, О. Б. Кізь [та ін.]. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2003. – 172 с.
241. **Рец.:** Чайка В. М. Інтелектуальна культура вчителя як фактор інновацій у педагогічній діяльності : монографія / В. М. Чайка, Н. М. Петрова. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – 308 с. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
242. **Рец.:** Чайка В. М. Педагогіка (тестові завдання) : навчальний посібник / В. М. Чайка. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2000. – 168 с. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.

243. **Рец.:** Чайка В. М. Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності : монографія / В. М. Чайка ; за ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2006. – 275 с. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
244. **Рец.:** Як навчати школярів долати гендерні стереотипи : конспекти занять : навч. метод. посіб. для вчителів загальноосвіт. навч. закл. / Т. Говорун, О. Кікінежді, В. Бондаровська [та ін.] ; за заг. ред. Т. Говорун. – Київ : [б. в.], 2011. – 805 с. – Гендерна освіта. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.
245. **Рец.:** Освітні технології в історії вищої педагогічної освіти України (1957–2008) : монографія Янкович О. І. / О. І. Янкович ; за ред. В. М. Чайки. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 320 с. – Рец. д-р пед. наук, проф. В. П. Кравець.

246. **Ред.:** Актуальные проблемы воспитания учащейся молодежи : научно-методический сборник (на материалах г. Тернополя. Вып. 1 / редкол.: Ю. В. Иващенко, А. Н. Ломакович В. П. Кравец ; руковод. авт. кол. А. И. Комарова. – Тернопіль : Збруч, 1989. – 415 с.

Наукова школа В. П. Кравця

Докторські дисертації

247. **Наук. кер.:** Мешко Г. М. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я [Рукопис]: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Мешко Галина Михайлівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2012. – 480, 144 с. + [Електронний варіант].

У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування і нове вирішення наукової проблеми підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я у процесі вивчення психологс-педагогічних дисциплін.

У роботі визначено сутнісні характеристики, показники, детермінанти професійного здоров'я вчителя, проаналізовано шляхи його забезпечення. Обґрунтовано концепцію і систему підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я та розроблено її структурно-функціональну модель, яка відображає взаємодію і взаємозв'язок цільового, теоретико-методологічного, організаційно-змістового, процесуально-діяльнісного, діагностичного та результативного компонентів. Розроблено комплексну програму такої підготовки, що передбачає формування стратегії збереження і зміцнення професійного здоров'я, професійної стресостійкості, гармонізацію особистості майбутнього вчителя, а також шляхи реалізації цих напрямів. Експериментально перевірено ефективність розробленої системи підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я.

Кандидатські дисертації

248. Наук. кер.: Вихор С. Т. Гендерне виховання учнів старшого підліткового та раннього юнацького віку [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання : захищена 31.03.2006 / С. Т. Вихор ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. д. п. н., проф. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2006. – 268 с. – 288 назв. + [Електронний варіант].

У дослідженні представлено результати теоретичного й експериментального вивчення процесу гендерного виховання учнів старшого підліткового та раннього юнацького віку. Розширено і уточнено зміст понять «гендерне виховання», «гендерна вихованість»; визначено взаємозв'язок і взаємозалежність понять «гендерний» і «статеворольовий»; обґрунтовано критерії (когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти) та рівні гендерної вихованості (достатній, середній, низький).

Уточнено сутність, принципи гендерного виховання, конкретизовано методи його реалізації, систематизовано фактори гендерного виховання. Встановлено, що гендерний підхід є необхідною передумовою реалізації гендерного виховання. Набули подальшого розвитку положення про роль гендерного підходу в контексті особистісно зорієнтованого виховання. Експериментально перевірено педагогічні умови підвищення ефективності гендерного виховання учнів старшого підліткового та раннього юнацького віку. Доведено ефективність педагогічних умов і змісту виховання, спрямованого на пом'якшення гендерних стереотипів у школярів 8–11 класів. Визначено шляхи взаємодії сім'ї і школи, подано рекомендації батькам і педагогам для підвищення ефективності гендерного виховання школярів.

249. Наук. кер.: Водяна В. О. Педагогічні умови розвитку творчої активності підлітків засобами культурно-мистецьких програм : дис. канд. пед. наук [Рукопис] : 13.00.07 – теорія і методика виховання : захищена 27.02.2009 / В. О. Водяна ; ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2008. – 236, [20] с. – Бібліогр.: с. 194–222. + [Електронний варіант].

Конкретизовано зміст понять «творча активність», визначено та обґрунтовано педагогічні умови розвитку творчої активності підлітків: розробка методик діагностики та критеріїв оцінювання рівнів розвитку творчої активності підлітків; організація виховного процесу на основі культурно-мистецьких програм; залучення підлітків до різних видів художньо-творчої діяльності в процесі реалізації культурно-мистецьких програм; демократизація та гуманізація виховного середовища в діяльності тимчасових творчих колективів; підготовка вчителів (вихователів, керівників, координаторів) до вирішення виховних завдань з розвитку творчої активності підлітків засобами культурно-мистецьких програм. Розроблено функціональну модель розвитку творчої активності підлітків, яка містить мету і результат виховання, педагогічні умови, принципи, напрями та засоби культурно-мистецьких програм. Культурно-мистецькі програми охарактеризовано як засіб розвитку творчої активності підлітків, який базується на духовних надбаннях загальнолюдської культури, акумульованих у творах мистецтва та зразках традиційної народної культури, забезпечує виконання виховних завдань у процесі художньо-творчої діяльності учнів під час проведення тематичних творчих заходів, та уроків художньо-естетичного і гуманітарного циклу

Доведено ефективність розроблених педагогічних умов.

250. Наук. кер.: Главацька О. Л. Проблема підготовки майбутніх учителів до статевого виховання учнів [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти : захищена 5.05.2000 / О. Л. Главацька ; наук. кер. д. п. н., проф. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2000. – 209 с. – 176 назв.

У дисертації висвітлено питання підготовки майбутнього вчителя до організації в школі процесу статевого виховання учнів. Аналізуються творчі здобутки вітчизняних та зарубіжних педагогів, досвід практичної роботи з питань підготовки вчителя до статево освітньої діяльності, сучасний розвиток проблеми в Україні. Обґрунтовано сутність, зміст та структурні компоненти професійної готовності вчителя до статевого виховання школярів; узагальнено експериментальну програму підготовки студентів до статевого виховання учнів. Встановлено високу ефективність розробленого автором спецкурсу, який значною мірою підвищує якість підготовки майбутніх учителів до статевого виховання. Запропоновано систему підготовки студентів до організації в школі статево освітньої та статовиховної діяльності.

251. Наук. кер.: Гречин І. М. Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у Німеччині [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Гречин Ірина Михайлівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2012. – 275 с. + [Електронний варіант]. – Бібліогр.: с. 168–195.

У дисертації комплексно досліджено формування готовності учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у Німеччині в контексті соціальної та тендерної сімейної політики держави та з'ясовано особливості його змісту й організації. Визначено сутність феномена батьківства/материнства, встановлено основні теоретичні підходи до нього, виокремлено етапи генези німецької системи підготовки учнів до батьківства. Визначено специфіку та характерні риси німецького досвіду з підготовки до виконання батьківських обов'язків: вертикальна та горизонтальна сегрегації освітніх програм; упровадження спеціальних, варіативних та інтегрованих курсів з батьківства, їх циклічний, міждисциплінарний, різнорівневий і різновекторний характер; проведення навчальних консультацій і тренінгів для учнів і батьків у центрах соціальних служб для молоді та релігійних громадах; розробка спеціальних програм для дітей та підлітків з обмеженими фізичними чи розумовими можливостями (інклюзивна освіта); ліцензування вчителів з викладання курсу. Охарактеризовано зміст, форми й технології організації підготовки учнівської молоді до батьківства у Німеччині. Виокремлено позитивні ідеї німецького досвіду та визначено перспективи їх реалізації у навчальних закладах України. Ключові слова: феномен батьківства, батьківські обов'язки, учнівська молодь, система підготовки до батьківства, школи Німеччини.

252. Наук. кер.: Груць Г. М. С. Русова і просвітительський рух в Україні [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки : захищена 29.10.1999 / Г. М. Груць ; наук. кер. д. п. н., проф. В. П. Кравець. – Тернопіль, 1998. – 193 с. – 270 назв.

Захищається рукопис, у якому досліджено проблеми виникнення і розвитку просвітительського руху в Україні та діяльність С. Русової у контексті цього руху. Теоретично обґрунтовано, що, не дивлячись на важкі соціально-економічні, політичні та культурні умови, український просвітительський рух став важливою складовою національно-визвольного руху, а просвітительська діяльність і творчість С. Русової феноменом у розвитку просвітительської думки в Україні кінця ХІХ – початку ХХ століття.

Прогресивні педагогічні ідеї С. Русової можуть бути використані для розробки концептуальних основ системи освіти і виховання в сучасних умовах.

253. **Наук. кер.:** Даценко І. М. Підготовка учнівської молоді до життя в сім'ї у республіці Польща [Рукопис] : дис. канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання : захищена 27.06.2008 / І. М. Даценко ; ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2008. – 247 с. – 377 назв. + [Електронний варіант].

У дисертації досліджено процес становлення і розвитку польської системи підготовки учнівської молоді до життя в сім'ї. Охарактеризовано зміст, методи роботи з учнями та особливості реалізації в школах Республіки Польща міністерських та авторських програм викладання курсу „Підготовка до життя в сім'ї”; з'ясовано передумови його впровадження в навчальні заклади Польщі; розкрито роль статевого виховання учнівської молоді як невід'ємного компонента підготовки молоді до життя в сім'ї. На основі дослідження польських навчальних програм визначено ефективні методи та прийоми підготовки молоді до життя в сім'ї: автопортрет, рольова гра, метод снігової кулі, дискусія, ланцюг асоціацій, проекти, обговорення проблемних ситуацій, створення виховних ситуацій. Виокремлено прогресивні ідеї польської системи у вітчизняній педагогічній практиці підготовки підлітків до сімейного життя.

254. **Наук. кер.:** Ковальчук Л. О. Гендерне виховання учнівської молоді в Німеччині [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання" : захищена 25.09.2008 / Любов Олександрівна Ковальчук ; ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2008. – 265 с. – Бібліогр.: С. 162–188. + [Електронний варіант].

У дисертації з'ясовано особливості гендерного виховання учнівської молоді у Німеччині, розкрито зміст, форми і методи роботи з хлопцями та дівчатами. Виявлено спільні та відмінні риси в методологічних підходах до гендерного виховання в німецькій та українській літературах; розкрито історичні передумови реалізації гендерного підходу до шкільного навчання та виховання дітей різної статі; охарактеризовано специфіку гендерного виховання учнівської молоді Німеччини на сучасному етапі, яке здійснюється шляхом спільного, роздільного та частково роздільного навчання; виявлено його змістові та процесуальні компоненти та напрямки в загальноосвітніх закладах різного типу; виокремлено прогресивні ідеї реалізації німецького досвіду в практику гендерного виховання учнівської молоді в Україні.

255. **Наук. кер.:** Корнієнко С. М. Педагогічні основи фізичного виховання молодших школярів у системі «родина – школа» [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання : захищена 27.12.2001 / С. М. Корнієнко ; наук. кер. доктор пед. наук, проф., член-кор. АПН України Кравець В. П. – Тернопіль, 2001. – 227 с. – 224 назв.

У дисертації досліджується проблема взаємодії родини і школи у формуванні свідомого ставлення молодших школярів до зміцнення свого здоров'я. Уточнено педагогічну сутність поняття «свідоме ставлення молодшого школяра до зміцнення свого здоров'я». Обґрунтовано критерії, визначено показники і рівні сформованості у молодших школярів свідомого ставлення до власного здоров'я. Визначено функціональну роль родини і школи як двох основних факторів у вихованні зацікавленого ставлення дітей до зміцнення свого здоров'я. Розкрито сутність взаємодії як об'єктивного явища, її роль у формуванні особистості, особливості педагогічної

взаємодії родини і школи. З'ясовано сутність поняття «сім'я - родина», його найсуттєвіші характеристики, співвідношення складників єдиного утворення «сім'я» і «родина».

Розроблено і експериментально апробовано особистісно орієнтовану технологію педагогічної взаємодії родини і школи, здатну забезпечити ефективне формування у молодших школярів свідомого ставлення до свого здоров'я.

Доведено, що розвиток потреби у фізичному вдосконаленні залежить від ефективності навчально-виховного процесу в школі, виховання у родині, дотримання дитиною гігієнічних норм і, насамперед, наявності позитивної мотивації діяльності, спрямованої на фізичне самовдосконалення.

Матеріали і результати дослідження можуть бути використані учнями і вчителями початкових класів, викладачами, студентами педагогічних закладів, членами родини учнів.

256. Наук. кер.: Левчик Н. С. Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у США та Великій Британії [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання : захищена 20.05.2011 / Н. С. Левчик ; Тернопільський нац. пед. ун-т. ім. Володимира Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2011. – 330 с. – Бібліогр.: с. 296–322. + [Електронний варіант].

У дисертації здійснено комплексне дослідження особливостей змісту підготовки учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у США та Великій Британії в контексті соціокультурного виміру феномена батьківства. Виокремлено системний та мультикультуральний підхід до організації підготовки, різновекторний та різнорівневий характер шкільних курсів із батьківства, їх циклічність та наступність, багатокомпонентність та модульність; вплив державних стандартів на зміст та способи реалізації підготовки молоді до батьківства; розробка та впровадження сучасних педагогічних технологій із урахуванням вікових запитів молоді, інноваційність у викладанні, ліцензування вчителів з викладання курсу, розробка спеціальних програм для “груп ризику”.

З'ясовано особливості організації, охарактеризовано специфіку використання методів, форм і засобів підготовки учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків. Виявлено періоди становлення шкільної підготовки молоді до виконання батьківських обов'язків. Визначено специфіку американського та британського досвіду з прокреативної підготовки до батьківства, спільне та відмінне в освітніх системах обох країн з означеної проблеми.

257. Наук. кер.: Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти : захищена 20.09.2002 / В. І. Наумчук ; наук. кер., доктор пед. наук, проф. Кравець В. П. – Тернопіль, 2002. – 232 с. – 317 назв.

У дисертації досліджуються проблеми фахової підготовки студентів факультетів фізичного виховання педагогічних вузів засобами самостійної роботи зі спортивних ігор. Розроблена, обґрунтована та експериментально апробована модель професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор, у якій відображені не тільки мета, завдання, принципи, умови, етапи, зміст даного процесу, а й визначені критерії оцінки і рівні сформованості професійної готовності студентів як результату їх професійно-педагогічної підготовки.

258. Наук. кер.: Паничок Т. Я. Статеве виховання учнівської молоді у Німеччині [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. – теорія і методика виховання : захищена 01.10.2010 / Т. Я. Паничок ; Тернопільський нац. ун-т. ім. Володимира Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2010. – 200 с. – Бібліогр.: с. 164–188. + [Електронний варіант].

У дисертації здійснено комплексне дослідження статевого виховання учнівської молоді в Німеччині. Встановлені характерні риси виховного процесу у статевій сфері: системність організації; спрямованість на задоволення потреб учнів та розвиток у них статевої ідентичності; зумовленість змісту та способів реалізації виховного процесу у статевій сфері спрямуванням державних програм; різноманітність підходів до здійснення статевого виховання у навчальних закладах різних земель Німеччини; включення до програм навчальних курсів тем, які сприяють формуванню нормальних статевиx взаємин. Проведено ретроспективний аналіз і виділено основні періоди статевого виховання: період зародження, період реформування, період занепаду, період відродження й інтенсивного розвитку, період модернізації, та з'ясовано їх провідні тенденції. Конкретизовано зміст, форми й методи та особливості організації статевого виховання школярів Німеччини. Виділено позитивні ідеї німецького досвіду та визначено перспективи їх використання у навчальних закладах України. У науковий обіг уведено нові джерела і документи, опрацьовано велику кількість іншомовних джерел.

259. Наук. консульт.: Парфанович І. І. Теоретико-методичні засади профілактики девіантної поведінки дівчат загальноосвітніх шкіл [Рукопис] : дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук : 13.00.05 – соціальна педагогіка / Парфанович Іванна Іванівна ; наук. консультант Кравець В. П. ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Київ : [б. в.], 2014. – 300 с.

У дисертації представлено новий концептуальний підхід до профілактики девіантної поведінки дівчат загальноосвітніх шкіл. Досліджено теоретичні пояснення сутності девіантної поведінки осіб молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку, детермінанти, які спричиняють деформацію їхнього розвитку, класифіковано прояви поведінкових девіацій дівчат. Розглянуто ефективний вітчизняний і зарубіжний досвід у сфері профілактики. Обґрунтовано методологічні підходи, розроблено концепцію профілактики девіантної поведінки дівчат, визначено критерії, показники і рівні сформованості відповідального ставлення дівчат до соціальних норм. Теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено систему профілактики поведінкових девіацій дівчат в єдності і взаємозумовленості її понятійно-категоріального апарату, змісту, принципів, форм, методів, засобів, соціально-педагогічних умов, втілення яких здійснюється за допомогою визначення мети, об'єкта, суб'єкта профілактичного впливу, напрямів, видів профілактики.

260. Наук. кер.: Пацалюк І. І. Формування естетичних смаків молодших школярів у процесі вивчення образотворчого мистецтва [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія та методика виховання : захищена 27.11.08 / Ірина Іванівна Пацалюк ; ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2008. – 226 с. – 251 назв. + [Електронний варіант].

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та практичне розв'язання наукової проблеми формування естетичних смаків молодших школярів у процесі вивчення образотворчого мистецтва.

З'ясовано, що естетичний смак особистості – це духовно-функціональна властивість, яка забезпечує встановлення плідного діалогу з прекрасним у дійсності та мистецтві та за своєю структурою має такі складові: емоційну, інтелектуальну та

діяльнісну, що відкриває перед учнями можливості для глибокого сприймання, оцінки, творчого осмислення та примноження естетичних цінностей у повсякденному житті та мистецтві.

Конкретизовано критерії та показники для визначення рівнів сформованості естетичних смаків учнів початкової школи. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови, які забезпечують ефективність цього процесу (системний підхід до формування естетичних смаків, ознайомлення учнів із ціннісним змістом образотворчого мистецтва як одного з об'єктів естетичних смаків, оволодіння учнями способами естетичної активності, необхідними для самоорганізації естетичних смаків, набуття учнями досвіду використання естетичних смаків засобами образотворчого мистецтва).

261. **Наук. кер.:** Чайка І. А. Професійна підготовка майбутнього педагога в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Чайка Ірина Анатоліївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2012. – 236 с. + [Електронний варіант]. – Бібліогр.: С. 204–236.

У дослідженні з'ясовано сутність, структуру та особливості інформаційно-освітнього середовища педагогічного вищого навчального закладу та наукової бібліотеки як його підрозділу. Конкретизовано критерії і показники визначення рівнів готовності майбутніх педагогів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки. Обґрунтовано модель та організаційно-педагогічні умови вдосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя в цьому середовищі: забезпечення ціннісно-орієнтаційної значущості знань, умінь і навичок у процесі самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів з інформаційними ресурсами; організація аналітико-синтетичної діяльності з інформаційними ресурсами під час вивчення спецкурсу "Інформаційна культура студента"; педагогічний супровід професійного саморозвитку студентів засобами віртуального інформаційно-освітнього середовища. Експериментально перевірено методику їх реалізації. Результативність дослідження підтверджено динамікою зростання рівнів готовності до самостійної навчально-пізнавальної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки.

262. **Наук. кер.:** Юрківський Є. В. Психологічні детермінанти конфліктності вчителя у педагогічній взаємодії [Рукопис] : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 – теорія та методика виховання / Юрківський Євген Володимирович ; наук. кер. Кравець В. П. ; Тернопільськ. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2001. – 176 с. – Бібліогр.: с. 147–161.

Визначено показники соціально-психологічної детермінації конфліктності у педагогічній взаємодії. Розкрито чинники конфліктогенності учительської діяльності. Розроблено інтегральну оцінку вчительської конфліктності та негативного впливу конфліктних учителів на результати навчально-виховного процесу та становища в педагогічному колективі школи. Встановлено ефективні шляхи та способи запобігання конфліктам, розроблено інтегральну оцінку конфліктності учителів.

263. Наук. кер.: Яворська Л. Г. Підготовка молоді до сімейного життя в США [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 : захищена 22.06.2007 / Л. Г. Яворська ; ТНПУ ім. В. Гнатюка ; наук. кер. д. п. н., проф. В. П. Кравець. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 207 с. – 278 назв.

У дисертації досліджено процес становлення й розвитку американської системи підготовки молоді до сімейного життя в контексті соціально-політичних, економічних та психолого-педагогічних чинників. Проведений аналіз оригінальних літературних джерел дав підстави для оцінки етапів її еволюційного розвитку. Охарактеризовано зміст, основні принципи та напрямки сучасної американської системи підготовки молоді до сімейного життя – дошлюбна підготовка, статеве виховання та підготовка до відповідального батьківства. На основі дослідження популярних американських навчальних програм визначено ефективні методи та прийоми виховання майбутнього сім'янина: імітація, аналогія, прогнозування, створення виховних ситуацій, проект, сімейна біографія, змагання, асоціація, інтерв'ю. Виокремлено прогресивні ідеї американської теорії і практики підготовки молоді до сімейного життя та розроблено методики їх творчої реалізації в практиці вітчизняних навчальних закладів.

Опонент дисертацій

264. Офіц. опонент: Бондарчук А. Я. Виховання у студентської молоді культури сімейних взаємин : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Бондарчук Алла Ярославівна ; Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2011. – 20 с. – Офіційний опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Кравець В. П.

265. Офіц. опонент: Карасевич А. П. Формування готовності студентської молоді до створення сім'ї : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Карасевич Антоніна Павлівна. – Київ, 2009. – 21 с. – Офіційний опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. Володимира Гнатюка Кравець В. П. – Режим доступу: <http://www.nenc.gov.ua/doc/autoref/karasevich.pdf>

266. Офіц. опонент: Ковальчук І. А. Формування готовності майбутніх педагогів до статевого ролювання соціалізації учнів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Ковальчук Ірина Андріївна ; Луганський нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2004. – 20 с. – Офіц. опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Кравець В. П.

267. Офіц. опонент: Кравченко Т. В. Теоретико-методичні засади соціалізації дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Кравченко Тамара Володимирівна ; Ін-т проблем виховання НАПН України. – Київ, 2010. – 40 с. – Офіц. опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Кравець В. П.

268. **Офіц. опонент:** Мунтян І. С. Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Мунтян Іван Савелійович ; Південноукраїнський нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2004. – 21 с. – Офіц. опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Кравець В. П.
269. **Офіц. опонент:** Омельченко Л. М. Соціально-педагогічні умови подолання конфліктів у молодій сім'ї : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 – соціальна педагогіка / Омельченко Людмила Миколаївна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2007. – 20 с. – Офіц. опонент д-р пед. наук, проф., ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Кравець В. П.
270. **Офіц. опонент:** Петренко О. Б. Гендерні підходи до освіти та виховання в історії вітчизняної школи і педагогіки (XX століття) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Петренко Оксана Борисівна ; Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2011. – 565 с. – Офіц. опонент д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України Кравець В. П.

Магістерські роботи

271. **Наук. кер.:** Крамар Л. І. Психологічна готовність до материнства як запорука створення здорової сім'ї : магістерська робота / Л. І. Крамар ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, псих.-пед. ф-т. ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2011.
272. **Наук. кер.:** Кузьма О. П. Особливості використання активних методів навчання на уроках англійської мови [Електронний ресурс] : магістерська робота / О. П. Кузьма ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, ф-т іноземних мов ; наук. кер. Г. М. Груць, В. П. Кравець. – Тернопіль, 2005.
273. **Наук. кер.:** Шульга І. М. Формування валеологічної культури молодших школярів: гендерний аспект : магістерська робота / І. М. Шульга ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, псих.-пед. ф-ту. ; наук. кер. В. П. Кравець. – Тернопіль, 2012.

Інтерв'ю В. П. Кравця

274. **В інститут за гроші?** : [інтерв'ю з ректором інституту Кравцем В. П.] / записала Г. Сторожук // Вільне життя. – 1990. – 11 верес.
275. **В усьому доводиться покладатися на власні сили** / розм. з ректором пед. ун-ту ім. В. Гнатюка В. П. Кравцем / зап. І. Тиран // Тернопіль вечірній. – 1999. – 29 січ. – С. 1.

276. **Валюта знань не додасть** : [випадок з тестами – елемент широкомаштабної провокації проти керівництва вузу – вважає ректор педуніверситету В. П. Кравець] // розмову зап. О. Ольженко – Свобода. – 1993 – 20 лип. – С. 3.
277. **Вступні іспити стали тестовими** : [інтерв'ю з ректором ТДПУ ім. В. Гнатюка проф. В. П. Кравцем] / розмову вів І. Козюпа // Тернопільська газета. – 2005. – 30 берез. – № 13. – С. 4–5.
278. **Інтегральна система прогресу** : [розм. з ректором ТДП В. П. Кравець] / вів Б. Новосядлий // Тернопіль вечірній. – 1995. – 11 лют. – С. 3.
279. **Комп'ютер хабарів не бере. Тому завдяки тестовій системі до нас вступають лише за знаннями** : ректор ТНПУ Володимир Кравець / зап. О. Коверко // Нова Тернопільська газета. – 2006. – 26 лип. – С. 3.
280. **Мої випускники моє багатство** : [ректору Тернопільського педагогічного інституту професору В. П. Кравцю – п'ятдесят] / [розм. зап. Я. Маршал] // Свобода. – 1997. – 12 квіт. : портр.
281. **Освіти і культури ніколи не буває забагато** : [інтерв'ю з ректором ТДПУ проф. В. П. Кравцем] / розмову вів Арсен Паламар // Тернопілля 98/99 / упоряд.: Б. Куневич, М. Ониськів. – Тернопіль : Збруч, 2002. – Кн. 4. – С. 282–284. ; Свобода. – 1999. – 6 лют. – С. 4.
282. **Освітня галузь. За крок до Європи?** : інтерв'ю з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка, акад. В. Кравцем / розмовляла О. Третяченко // Вільне життя, 2010. – 8 груд. (№ 98). – С. 1, 6.
283. **Ректор, педагог, людина** : [інтерв'ю з ректором ТДП В. П. Кравцем] / розмову вела Галина Садовська // Тернопілля'97 : регіональний річник / упоряд.: Б. Куневич, М. Ониськів. – Тернопіль, 1997. – С. 230–233.
284. **Сьогодні вузів більш, ніж абітурієнтів** : [інтерв'ю з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка В. Кравцем] / розм. вела Т. Вербицька // Тернопільська газета. – 2005. – 22–28 черв. – С. 5.
285. **Тернопіль може об'єднати розум** : [інтерв'ю з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка В. Кравцем] / розмову вела К. Новіцька, О. Лайко // Тобі. Про Тернопіль : журнал : [розповіді різних відомих людей] / К. Новіцька, О. Лайко ; голов. ред. Т. Долішна. – Київ : Ходер, 2010. – 31 с. ; Тернопільська липа. – 2010. – 25 вересня. – Режим доступу: <http://lypa.com.ua/2010/09/25/volodymyr-kravets-ternopil-mozhe-objednaty-tilky-rozum/>

286. **У новому навчальному році на тернопільські університети чекають великі зміни** : інтерв'ю В. Кравця / провела Зоряна Гарасимів. – Номер один. – 2014. – № 35 (27 серп.) – С. 9 : фотогр.
287. **У педагогічний вступив після того, як зрозумів, що військова справа – це не моє** : [розм. з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка] / вів В. Солтис // Номер один. – 2007. – 9 трав. – С. 10. : фотогр.
288. **«У політику ніколи не прагнув – я ж здоровий чоловік...»** : [розм. з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка В. Кравцем / вела Л. Красновська // 20 хвилин. – 2011. – № 93 (5–6 серп.). – С. 16 : фотогр. кол.
289. **Чекати не можемо, бо не може чекати школа** : фото-розповідь про Тернопільський пед. ін-ту ім. Я. Галана – 50. : [інтерв'ю з ректором ТДПІ В. П. Кравцем] // Вільне життя. – 1990. – 20 квіт.
290. **Через п'ять років потреба у вчителях буде серйозна** : [інтерв'ю з ректором ТДПІ В. П. Кравцем] / розмову вела Галина Садовська // Вільне життя. – 2000. – 15 квіт. – С. 1–2.
291. **Чи розв'яже новий закон старі проблеми?** : [інтерв'ю із ректором Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Володимиром Кравцем] / розмовляла Ліля Костишин // Вільне життя плюс. – 2014. – № 54 (9 лип.). – С. 2.
292. **Чому важко вивчити вчителя** : [інтерв'ю з ректором ТДПУ проф. +
293. **Я дав студентам книгу** : [інтерв'ю з ректором ТДПІ, проф. В. П. Кравцем в день його 50-річчя від дня його народження] / розмову вела Галина Садовська // Вільне життя. – 1997. – 4 квіт.
294. **Я часом був аж занадто гордий своїм колективом** : [інтерв'ю з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка проф. В. П. Кравцем] / розмову вела Г. Садовська // Вільне життя. – 2005. – 16 лют. – С. 1–2.

Кравець В. П.: веббіографічний список

295. **Буяк Б. Б. Ректор університету Кравець Володимир Петрович** [Електронний ресурс] : [біографічні дані] / Б. Б. Буяк // Енциклопедія Сучасної України. – Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=1797. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

296. **Володимир Кравець любить відпочивати з сім'єю і «зависати» в Інтернеті** [Електронний ресурс] : інтерв'ю на «Зустрічі без краватки» з ректором Тернопільського пед. університету ім. В. Гнатюка Володимиром Кравцем / записала Ольга Мозгова // Тернопільська липа. – 2011. – 14 липня. – Режим доступу: <http://lypa.com.ua/2011/07/14/volodymyr-kravets-lyubyt-vidpochyvaty-z-simjeju-i-zavysaty-v-interneti/>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
297. **Вузи Західної України готові прийняти студентів із східних та південних областей** [Електронний ресурс] / розповідає голова Ради ректорів Тернопільської області, ректор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Володимир Кравець / спілкувалася Катерина Швець. – Тернопіль, 2014. – 26 серпня. – Режим доступу: <https://academia.in.ua/?q=node/575>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
298. **Звання «Почесний громадянин міста Тернополя» присвоєно Кравцю Володимирі, ректору Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** [Електронний ресурс] / Євгенія Цебрій // 20 хвилин – 2014. – 21 липня. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/kogo-nagorodyat-do-dnya-mista-10536677.html>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
299. **«Коли я заходжу в аудиторію – відчуваю себе людиною!»** [Електронний ресурс] : інтерв'ю ректора Тернопільського пед. університету В. П. Кравця / записала Катерина Юрчак // Сайт міста Тернополя. Тернопіль, 2011. – 14 серпня, 08:25. – Режим доступу <http://www.0352.ua/news/64448>. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Фото автора.
300. **Кравець Володимир Петрович** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка : [біографічні дані]. – Тернопіль, 2016. – Режим доступу <http://www.tnpu.edu.ua/faculty/IPR/pedagogy.php>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
301. **Кравець Володимир Петрович** [Електронний ресурс] : [біографічні дані] // Сайт фізико-математичного факультету ТНПУ. – Тернопіль, 2016. – Режим доступу // <http://www.fizmat.tnpu.edu.ua/about/museum/veterans/341-kravets>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
302. **Кравець Володимир** [Електронний ресурс] : член президії Національної академії педагогічних наук України // Національної академії педагогічних наук України. – Київ, 2010–2017. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/presidium/>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

303. **Кравець Володимир.** «Тернопіль може об'єднати тільки розум» [Електронний ресурс] : інтерв'ю з ректором / Володимир Кравець // Тернопільська липа. – Тернопіль, 2010. – 25 вересня. – Режим доступу: <http://lyra.com.ua/2010/09/25/volodymyr-kravets-ternopil-mozhe-objednaty-tilky-rozum/>. – Назва з екрана. – Мова укр.
304. **«Моє життя складається з парадоксів»** – ректор Тернопільського пед. університету В. П. Кравець [Електронний ресурс] : інтерв'ю / записала Катерина Юрчак // Сайт міста Тернополя. – Тернопіль, 2011. – 31 серпня, 17:30. – Режим доступу: <http://www.0352.com.ua/news/67615>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
305. **Побороти корупцію у вузі не вдається, визнає ректор з Тернополя** [Електронний ресурс] : найцікавіші фрази ректора ТНПУ ім. В. Гнатюка Володимира Кравця на "Зустрічі без краватки" 13 липня / записала Надія Новак // 20 хвилин. – Тернопіль. – 2011. – 15 липня. – Посилання на джерело: <https://te.20minut.ua/osvita/poboroti-koruptsiyu-u-vuzi-ne-vdaetsya-viznae-rektor-z-ternopolya-10201837.html>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
306. **Потрібно продовжити термін навчання у школі** [Електронний ресурс] : розповідь ректора ТНПУ ім. В. Гнатюка Володимира Кравця на «Зустрічі без краватки» / В. Кравець // Погляд. – Тернопіль, 2011. – 14 липня, 12:14. – Режим доступу: <http://poglyad.te.ua/podii/novyny/potribno-prodovzhyty-termin-navchannya-u-shkoli-volodymyr-kravets.html>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
307. **Ректор з Тернополя упевнений: життя – наслідок низки збігів і парадоксів** [Електронний ресурс] : інтерв'ю з ректором ТНПУ ім. В. Гнатюка В. Кравцем / записала Любов Красновська // 20 хвилин. – Тернопіль. – 2011, 30 липня. – Посилання на джерело: <https://te.20minut.ua/ua-i-svit/rektor-z-ternopolya-upevneniy-zhittya---naslidok-nizki-zbigiv-i-parado-10202958.html>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
308. **«Колись студенти менше думали про матеріальне і як “вбити” когось своїм виглядом»** : ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка Володимир Кравець [Електронний ресурс] / записала Ірина Юрко // Сайт ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2016 – 17 жовтня, 10:00. – Режим доступу: <http://www.tnpu.edu.ua/news/798/>. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Погляд. ЗМІ про нас.
309. **Сексуальне виховання учнівської молоді** [Електронний ресурс] : розділ з навчального посібника «Гендерна педагогіка» / Володимир Кравець. – Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-1a8ed34534f54/list-a863690726>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

310. **Цебрій Є. Ректор розповів про зарплату та нерухомість** : [про свою зарплату і статки розповів ректор Тернопільського національного педуніверситету Володимир Кравець під час прес-конференції 21 липня] / Євгенія Цебрій // 20 хвилин (Тернопіль). – 2014. – 21 липня. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Podii/rektor-rozpoviv-pro-zarplatu-ta-neruhomist-10407808.html>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
311. **Чихарівська С. Спецпроект «Обличчя ТНПУ» (Кравець Володимир Петрович)** / Світлана Чихарівська // Сайт студради ТНПУ. – 2013 – 5 березня – Режим доступу: http://studrada-tnpu.at.ua/news/specproekt_oblichchja_tnpu_kravec_volodimir_petrovich/2013-03-05-175. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
312. **Як отримати додаткові 20 балів до одного з предметів сертифіката ЗНО** : розповів ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка В. П. Кравець / спілкувався керівник Освітнього порталу «Академія» В. Л. Брославський // Освітній портал "Академія" – Тернопіль, 2017, 14 лютого, 15:41. – Режим доступу: <https://academia.in.ua/?q=новини>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

Публікації про життя та діяльність В. П. Кравця

313. **Вітаємо! Ректора державного педагогічного університету, доктора педагогічних наук, професора, заслуженого працівника освіти України В. П. Кравця обрано членом-кореспондентом Національної академії педагогічних наук на загальних зборах її членів** // Вільне життя. – 1999. – 23 груд.
314. **Вітаємо! Указом Президента України за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти, впровадження сучасних методів навчання і виховання молоді присвоєно почесне звання “Заслужений працівник народної освіти України” Кравцю В. П.** – ректорові Терноп. держ. педагогічного ун-ту // Свобода. – 1997. – 25 груд
315. **Герц М. Звання, що окрилює і зобов’язує** : [про ректора пед. ун-ту ім. В. Гнатюка В. П. Кравця] / М. Герц // Вільне життя. – 1999. – 25 груд.
316. **Дмитрук Г. Нові почесні громадяни Тернополя** : [почесний громадянин міста Тернополя Кравець В. П. ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка] / Г. Дмитрук // Вільне життя плюс. – 2016. – № 66 (24 серп.). – С. 5
317. **Зимомря І. М. Володимир Кравець** : нарис // Час і життя : [художньо-документальні нариси] / І. М. Зимомря. – Дрогобич : Посвіт, 2012. – С. 375–379.
318. **Зимомря М. На відстані серця – віра в людину** : слово про Володимира Кравця / М. Зимомря // Гуманістичний вісник / шеф-ред. Б. Трач ; редкол.: Ю. Ковалів, С. Дністрова, І. Зимомря. – Львів : Укр. технології, 2008. – С. 401–406.

319. **Зимомря М. Тло освітнього чину: слово про Володимира Кравця / М. Зимомря** // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Літературознавство / за ред. М. Ткачука. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – Вип. 29. – С. 318–323. – Режим доступу: <http://library.tnpu.edu.ua/index.php/naykovizap/192-literaturaznavstvo>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
320. **Кравець Володимир Петрович** : [біографічна довідка] // Хто є хто в Україні. – Київ, 2004. – С. 408.
321. **Кравець Володимир Петрович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, ректор ТНПУ ім. В. Гнатюка, завідувач кафедри педагогіки та гендерної рівності** // Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001–2011 рр. / [редкол.: В. Чайка, В. Поліщук, Ю. Поліщук та ін. ; за заг. ред. В. Кравця]. – Тернопіль, 2011. – С. 11–13.
322. **Кравець Володимир Петрович** : [бібліогр. інформація] // Перший вищий навчальний заклад Надзбруччя : до 70-річчя заснування ТНПУ ім. В. Гнатюка : бібліогр. покажч. / уклад.: О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : [РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка], 2010. – С. 22–24, 68.
323. **Кравець Володимир Петрович** : [біографічна інформація] // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. М. Д. Ярмаченка. – Київ : Педагогічна думка, 2001. – С. 268–269.
324. **Кравець Володимир Петрович** : [біографічна інформація] // Академія педагогічних наук України : інформаційний довідник / за заг. ред. М. С. Вашуленка. – Київ, 2002. – С. 23. : фото.
325. **Володимир Кравець любить відпочивати з сім'єю і «зависати» в Інтернеті** / бесіду записала Ольга Мозгова // Тернопільська липа. – 2011. – 14 липня. – Режим доступу: <http://lypa.com.ua/2011/07/14/volodymyr-kravets-lyubyt-vidpochyvaty-z-simjeyu-i-zavysaty-v-interneti/>.
326. **Терещук О. Володимир Кравець. Ректор, який став улюбленцем усіх студентів** / О. Терещук // Місто. – 2007. – 31 жовт. – С. 17.
327. **Фроленков В. Кравець Володимир Петрович** : [біографічна довідка про д-р пед. наук, проф., заслуженого прац. освіти., чл.-кор. НАПН України] / В. Фроленков // Тернопільський енциклопедичний словник. Т. 2 : К–О. – Тернопіль, 2005. – С. 212.

***Ректор з Тернополя упевнений:
життя – наслідок низки збігів і парадоксів***

До життя і до смерті варто ставитися по-філософськи – легко та просто. Такої думки – ректор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Володимир Кравець.

Більше того, чоловік упевнений, що все, чого він добився сьогодні, – наслідок низки збігів і парадоксів. Пан Кравець стежить за пресою. Інтернет для нього – щоденна потреба, адже ректор переконаний, що має володіти інформацією. Втім, публічною людиною Володимир Кравець себе не вважає. Не любить масових заходів і ніколи не "пхався" у політику. Нагода поспілкуватися із ректором випала завдяки проекту "Зустрічі без краваток".

Був у комсомолі і партії

– Ви викладаєте вже 40 років, із них 20 - обіймаєте посаду ректора...

– ... і це при тому, що після закінчення школи зовсім не прагнув стати вчителем. Так, я закінчив школу із "золотою" медаллю, але вирішив піти у військове училище. Причина проста – я хотів, щоб матері-вдові було легше. Адже крім мене ще були сестри. А у військових закладах студенти – на повному забезпеченні держави. Врешті у Київському танковому училищі я був єдиним із медаллю. Сторонні дивувалися, як я там опинився, і радили шукати себе деінде. Я не послухав, але через рік... утік з училища. Працював на цукровому заводі. Згодом вступив у Кременецький педагогічний інститут на фізико-математичний факультет. І зробив це лише тому, що всіх, хто там навчався заочно, не забирали в армію. Згодом перевівся на денну форму навчання.

Після вузу працював учителем математики у Тернопільській школі № 14. Але недовго, бо в 1970-му мене забрали до армії. Точніше я сам попросився і теж – через певні обставини. Я одружився, але окремого житла у нас не було. Тож я пішов до армії, а дружину-студентку залишив у гуртожитку.

– *Де і скільки ви служили?*

– Цей період викликає у мене лише теплі спогади. Служив півтора року на Закарпатті, у Мукачевому. Був оператором – наводив ракети на ціль. Після служби в армії став лейтенантом, згодом доріс до капітана. Тепер, звісно, – у відставці. До речі, через службу в таких військах мене перевели у запас КДБ. Я цього не приховую, як і того, що був комсоргом у вузі, а потім – членом Компартії.

Пережив уже десять міністрів

– *Кар'єрну драбину ви долали стрімко...*

– Знову зіграли роль обставини – мені пообіцяли кімнатку у гуртожитку, а тому... я став комсоргом у педінституті. Потім була аспірантура, фізико-математичний факультет. Згодом я став проректором із навчальної роботи. У 1989 р. мене обрали ректором тоді ще Тернопільського педінституту. Тоді у нас було 15 спеціальностей. Сьогодні ж, вже в університеті, – 32, причому половина з них - не належить до педагогічного напрямку. Такі вимоги часу... Іноді нові спеціальності "підказувало" Міністерство, але частіше ініціатива йшла від нас.

Я вже пережив 10 міністрів освіти і розумію, що досяг тупика кар'єрного зростання. До того ж, як то кажуть, уже все у житті зробив, навіть до смерті приготувався... Хотів піти з посади, але колектив не відпустив...

– *Що потрібно людині, аби вона стала успішною?*

– Бажання! Саме воно найефективніше стимулює до роботи. Слід мати і мету. Але й цього замало, якщо ти не впевнений, що досягнеш її. Треба вірити – інших варіантів просто немає. Бо навіть най бездоганніша освіта, якщо в тебе немає мети, не допоможе реалізуватися. Гадаю, треба сформувати думку в дитини, що вона повинна бути кращою ще в школі. І підтримувати цю думку на кожному етапі становлення дитини як особистості. Я люблю на семінарських заняттях створювати дискусії та спостерігати, як студенти намагаються "обігнати" одне одного, проявляючи активність.

Іноді спілкуюся з ними і розумію, що більшість прагне за кордон. Зрештою, молоді дійсно складно себе в Україні реалізувати. Однак і за кордоном вдало влаштовуються одиниці.

– *Студенти дуже вас люблять. Чи не тому, що на лекціях ви розповідаєте про те, чого за Союзу у нас взагалі не було?*

– Так, студенти мають вільний доступ до тіла (посміхається)... А щодо курсу, то це багатьох дивує. Я – математик, але взявся за подібну тему. Насправді винен випадок. Я читав курс педагогіки. Якимось чином передали думку ректора, що на кафедрі читають надто мало спецкурсів. От я і ляпнув: "Я – хіба по сексу...". Але чоловік, який це почув – без почуття гумору. Він повідомив у ректораті, що я працюю над таким курсом. Відступати не було куди, бо в навчальному плані з вересня за мною вже записали: "Основи сексуального виховання". Нагадаю, це був 1981 рік. Тоді й сексу не було (посміхається), а літератури – тим паче. Люди на ту тему навіть не говорили. Користувався

перекладними виданнями. Згодом сам почав писати. Займався наукою, тому мусив.

Додам: хоча я весь час читав лекції про близькі взаємини, але за 40 років викладання в мене жодного разу навіть думки про студенток не було як про об'єкти протилежної статі.

Студенти надто завантажені

– *Чи помітили ви різницю між нинішніми абітурієнтами і колишніми?*

– За Союзу були різні випускники, але такої градації в багажі отриманих ними у школі знань не було. Нині до нас приходять або дуже сильні – за рахунок індивідуальної роботи, репетиторства, особистих даних абітурієнти, або дуже слабкі діти. А ось тієї серединки із хорошою міцною базою – катма. Тому, як на мене, зміни потрібні насамперед у середній школі. Адже те, що не додали там, доводиться надолужувати вищій школі...

Але без фінансування жодних реформ не буде. Так, у вузи за часів Незалежності держава не вклала ані копійки. Те, що ми маємо нині в університеті, – за гроші студентів, які платять за навчання. Однак не всі вузи мають контрактників.

Основним своїм завданням нині я вважаю утримати наші вузи від об'єднання. Зміна статусу закладу також може нашкодити. Так, колись було 30 педагогічних вузів. Тепер – 16. Інші стали класичними університетами, але при цьому втратили педагогічну складову.

– *Що вважаєте найбільшою проблемою нинішньої вищої освіти?*

– Програми навчання у наших вузах – надмірно перевантажені. Я спілкуюся зі студентами, які навчаються за кордоном, – там усе не так. Акцент роблять на фаховій підготовці. Навіть мов не вивчають! Натомість треба навчатися за підручниками, де матеріал викладений, наприклад, англійською. Кожен студент сам обирає ті дисципліни, які вважає за необхідне вивчати. Щодня відвідує 2-3 заняття. У той же час в Україні примусово треба освоювати кілька десятків різних дисциплін. Ми якось співставили додаток до диплома міжнародного типу з нашим. Щоб виставити оцінки з тих дисциплін, які викладають у нас, треба таких три надрукувати...

Скажімо, на філологічному факультеті студенти мусять перечитати гори літератури. Навіщо? Як на мене, треба навчити їх на типових прикладах, як слід правильно аналізувати текст. Згодом вони вже знатимуть, як опрацьовувати решту творів. Але змінити щось у системі нашої освіти дуже складно.

Вдячний усім, навіть опонентам

– *Чи може Україна стати... Німеччиною?*

– *Ніколи. Але я не вбачаю в цьому безнадійності. У нас ментальність інша, тому і країна має бути іншою.*

– *Чи ладнаєте з "братами меншими"?*

– Тварин я ніколи не боявся. Жодних. Собаками не раз кусаний... З людьми набагато важче. Але я вдячний усім, навіть опонентам. Вони тримали мене в мотивації. Завдяки їм я здобув чимало хороших уроків. Зрештою, до життя варто ставитися по-філософськи - легко та просто. Що було – те було...

– Як любите відпочивати?

– У сімейному колі. Я у шлюбі – 41 рік. Коли запитують, чи я хотів розлучитися, кажу – ні, але убити – так... Треба просто формувати у молоді відповідне ставлення до шлюбу. Робити це має насамперед родина... Люблю поїхати на дачу, читаю, щодня переглядаю новини в Інтернеті. Я – щасливий дідусь, маю двох онуків та онучку. Рідко коли "виходжу в світ". У політику ніколи не прагнув – я ж здоровий чоловік...

Досьє

Володимир Кравець народився 1947 р. у Гусятині. Закінчив Тернопільський державний педінститут. Працював на наукових, викладацьких і керівних посадах, зокрема був доцентом кафедри педагогіки, деканом фізико-математичного факультету, проректором з навчальної роботи.

Із 1990 р. – ректор педагогічного університету. Дійсний член Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор. Заслужений працівник освіти України. Нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня, відомчими нагородами Міністерства освіти і науки.

Фахівець у галузі теорії та історії педагогіки. Опублікував понад 100 наукових праць.

Коло наукових інтересів – психологія статі, сімейна педагогіка, дошлюбна підготовка молоді, статеве виховання учнів.

Основні наукові праці Володимира Кравця: "Психологія сімейного життя", "Психолого-педагогічні основи підготовки школярів до сімейного життя", "Теорія і практика дошлюбної підготовки молоді", "Статева соціалізація та підготовка учнівської молоді до сімейного життя..." та інші.

Автор: Любов Красновська 30 липня 2011 р. Посилання на джерело: <https://te.20minut.ua/ua-i-svit/rektor-z-ternopolya-uprevneniy-zhittya---naslidok-nizki-zbigiv-i-parado-10202958.html>.

Кравець Володимир: «В житті головне – не падати духом!».

Довідка: Володимир Кравець народився в м. Гусятин 6 квітня 1947 року. В 1970 році закінчив фізико-математичний факультет Тернопільського педінституту, працював асистентом кафедри матаналізу.

У 1978 році закінчив аспірантуру, кандидат пед.наук, працював на кафедрі педагогіки ТПІ. З 1983 року декан фізико-математичного факультету. Протягом 1985-1990 років працював проректором з навчальної роботи ТПІ. З 1990 року працює ректором Тернопільського педагогічного університету ім. В. Гнатюка (обраний колективом викладачів і студентів). Доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Академії Педагогічних Наук України. Заслужений працівник освіти України.

– Чому ви вибрали саме педагогічний фах?

– Гадаю, це трапилося випадково. Не можу сказати, що це якийсь династійний вибір, тому що в родині не було вчителів. Щоправда, старша сестра вступила в педагогічний інститут. Можливо, це пов'язане з тим, що так склалися обставини – після військового училища, яке я покинув самовільно, треба було негайно зробити наступний вибір, а в Кременці, де я проживав, був єдиний інститут – педагогічний.

– Кожен ректор, мабуть, хоче, щоб університет, який він очолює, чимось відрізнявся від інших. В чому полягає «родзинка» Тернопільського педуніверситету?

– Насамперед, у інформатизації всіх процесів. Такої розгалуженої системи, насиченої технікою і різноманітними програмами, немає у жодному виші. Гадаю, що і з естетичної точки зору багатьом навчальним закладам до нас далеко! Також, хоч це і не є показником фаховості, нас вирізняє стабільність: кадрова та розвитку. В нас немає падінь – принаймні, протягом тих 20 років мого перебування на посаді ректора ми постійно ідемо вгору, тримаємося на вершині рейтингів, і я думаю, що і міністерство, і всі державні структури мають повагу до нашого університету.

– Тема міжнародної співпраці останнім часом актуалізувалася у сфері освіти. Які напрямки міжнародної співпраці плануєте розвивати в університеті?

– Завжди говорячи про міжнародну співпрацю мають на увазі навчання в українських вишах студентів з-за кордону. Це не зовсім правильний підхід, а для педагогічної освіти це і не типово, тому що в кожній країні своя система освіти, абсолютно протилежні методики – від авторитарних до демократичних. Через те ми не набираємо на педагогічні спеціальності іноземців, хіба що на нові – журналістику, екологію. В нас зараз дуже багато непедагогічних спеціальностей.

Але я, говорячи про міжнародну співпрацю, маю на увазі зовсім інше, зокрема обміни студентами, викладачами, стажування на паритетних засадах. Я не хочу, щоб ми стояли із простягнутою рукою і щось просили – ми пройшли цей етап, і давно від нього відмовилися, а сьогодні, наприклад, тішимося тим, що у нас постійно працює Канадсько-українська літня школа, що маємо непогані контакти з кількома американськими університетами, які дають можливість нашим студентам вчитися в них та своїм студентам – у нас. Конференції, спільні наукові розробки, видання спільних монографій, спортивні, культурні зв'язки і так далі – в цьому плані в нас непогані результати. А мала кількість студентів-іноземців в педагогічному університеті зумовлена специфікою профілю.

– Якими Ви бачите найближчі перспективи розвитку ТНПУ?

– Завжди потрібно діяти логічно – для того, щоб бачити перспективу, нам потрібно пережити найважчі 3 роки, що нас чекають, пов'язані з демографічною ямою, адже через рік в нас не буде половини випускників у школі, а через два – не буде зовсім випускників. Через те зараз мова йде про те, щоб втримати колектив, щоб викладачі «не розбіглися» – і не лише в нас, а у кожному університеті є така проблема. А потім плануємо вдосконалювати спеціальності, які в нас є. Наприклад, ми відкрили спеціальність «Професійна освіта» і напрямки – «Комп'ютерна графіка», «Комп'ютерні технології в управлінні та освіті», а тепер ми хочемо ще розвинути цей напрям, і цього року розпочинаємо набір на «Автомобільне господарство і транспорт», щоб готувати фахівців для професійно-технічної освіти. Проблемним є питання на двох факультетах – хіміко-біологічному та фізико-математичному, де немає жодних потуг до відкриття нових спеціальностей. Всі інші факультети розвиваються. Тому ми хочемо розширяти власне напрямки – наприклад «Дизайн»: «Дизайн одягу», «Дизайн меблів», «Дизайн інтер'єру» тощо.

– А який з факультетів Тернопільського педуніверситету вважаєте найперспективнішим?

– Річ у тому, що в нашій державі немає чіткого бачення перспективи – ми всі кинулися в гуманітарії – іноземні мови, юриспруденція – це добре, але ми сьогодні не маємо інженерів, не маємо нормальних біологів, математиків, хіміків, фізиків. Без цього економіка не розвиватиметься. Я хотів би бачити перспективу природничих факультетів, фізико-математичного, бо в цьому є запорука розвитку країни, але, на жаль, поки що більш перспективними є гуманітарні спеціальності.

– Яким чином призначення нового міністра освіти може вплинути на навчальну систему в цілому?

– Все залежить від того, якими будуть його кроки як міністра – не колишні заяви, і навіть не нинішні. На жаль, і сьогодні в нашій країні міністри залишаються політиками.

Гадаю, ніяких серйозних негативних змін не відбудеться. Справа в тому, що існує система, і одна людина, якою б вона не була, не змінить системи. Наприклад ми як працювали, так і працюємо – неважливо, хто там сидить – Вакарчук, Табачник... Я вже пережив 9 міністрів, якби ми реагували на кожного, не змогли б працювати нормально. Тому реакцію на призначення Табачника спровокували політики, а не освітяни. Що стосується дій нової влади відносно вступної кампанії, ми приймаємо їх позитивно, тому що не можна було звести все лише до тестування, і правильним є те, що люди, які закінчили школу до 2007 року, мають право скласти іспити. Це зробило умови вступу гнучкішими, і я не бачу в цьому проблем.

– Що б хотіли побажати молодим людям?

– В житті головне не падати духом і не вішати носа! Труднощі завжди будуть, тому що наше життя складається із світлих і темних смуг – по темних слід пробігати якомога швидше, а по світлих слід гальмувати, щоб відчутти задоволення.

Інтерв'ю з ректором Кравець Володимир записала Вікторія Коляда. –
Режим доступу: <http://www.osvita.lviv.ua/textes/ikravec.html>.

Тернопіль може об'єднати тільки розум

Напевно, в Україні, та й не тільки, можна знайти дуже небагато вищих навчальних закладів, де ректор викладав би такий предмет як „Етика і психологія сімейного життя”. Можливо, саме через знання усіх цих психологічних тонкощів, впродовж уже двадцяти років йому і вдається залишатися батьком величезної родини, яка має назву „Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка”. За фахом – математик, за покликанням – педагог, за вимогою обставин – адміністратор, а ще – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, Заслужений працівник освіти України – Володимир Петрович Кравець.

Коли Ви приїхали до Тернополя? Якими були найперші враження від міста?

В 1969 році за рішенням уряду педагогічний інститут, де я на той час вчився, перевели з Кременця до Тернополя. Отож, разом з усіма і переїхав. Спочатку після Кременця –старовинного, культурного, історичного – місто сприймалося просто як обласний центр. Оскільки й раніше я часто сюди приїздив, то якихось вражень новизни і не залишилось. Яскраві враження були хіба що від озера.

Як відтоді змінилося місто?

По-перше, воно стало серйозним студентським містом. Не проголошуючи особливих претензій на вузівський центр, Тернопіль ним все таки є. Адже для нашого невеликого за кількістю мешканців міста чотири державних вузи – це свідчення наявності потужного студентського середовища. Загалом, вважаю, що Тернопіль зараз справді став молодіжним, і рівень культури, без сумніву, піднявся. Із розвитком вузів з'явилося чимало професури, людей, які плекають культуру краю. Навіть існування в нашому університеті Інституту мистецтв, що було створено на базі колишнього музично-педагогічного факультету, дало можливість підтягти сюди творчі сили з районів.

По-друге, Тернопіль останнім часом інтенсивно розбудовується. Хоча розбудова ця, на жаль, не логічна. Те, що будується в мікрорайонах довкола Центру, на мою думку, – це „спальні вагони”.

Сьогодні студенти часто за програмами обміну їдуть за кордон. Що ви від них чуєте, коли повертаються?

Кажуть, що поїдуть з України за найменшої можливості. І це біда. Свою доньку, до речі, після закінчення аспірантури Київського національного університету імені Т. Шевченка я відправив до Америки, але при цьому схитрував і вибрав Арканзас – „забитий”, нещасний штат. І в неї бажання виїхати до США пропало. Але коли наші студенти потрапляють, скажімо, до Лос-Анджелеса, бачать краще, яскравіше життя, ніж тут, то потім рвуться туди повернутися.

Чи можуть ці молоді люди знайти себе в Тернополі?

Сьогодні я в це не вірю. Можливо, пройде трохи часу – тоді. Поки не підніметься економіка, поки люди тут не заживуть більш-менш нормально, молодь не прагнучиме залишатися в Україні. За всього патріотизму, все одно будуть рватися за кордон. Тому що там, навіть тяжко працюючи, отримують можливість відчувати себе людьми західної цивілізації. А ми, на жаль, поки що суспільство „далеко” східної спрямованості.

Яке ж завдання для зміни такої ситуації має стояти перед містом?

Влада повинна прагнути змінити місто так, щоб люди, які виїхали, хотіли сюди повернутися. Поки не буде робочих місць, нормальної зарплати, розвиненої інфраструктури для дозвілля та побуту, вони до Тернополя, в Україну не повернуться. В мене є багато знайомих, які працювали тут викладачами, кандидати наук тощо. А виїхавши за кордон, займаються примітивними видами праці, зате щасливі. І вони вже забрали туди дітей, сім'ї. Відтак, ми втрачаємо інтелектуальний потенціал.

Або ще, тільки уявіть собі: п'ятнадцять випускників нашого факультету іноземних мов працюють вчителями англійської мови у Лондоні, а от десь із п'ятдесят випускників фізмату отримали роботу програмістів у Німеччині. Отож молоді люди там себе знаходять, а у нас для них немає такої можливості...

Все своє професійне життя ви пов'язали з університетом. Чи сподівались, що станете ректором?

Ректором ніхто не народжується, чи не так?! Тут, у педагогічному, я й справді і „виріс”, і все життя пропрацював. Хоча спочатку вступив до танкового училища! Правда, мене змусили звідти піти мої ж однокашники-курсанти: я закінчив школу із золотою медаллю, то хлопці сказали, що мені тут не місце. Відтк, рік працював на цукровому заводі, а потім, щоб вдома ніхто мене не „діставав”, вступив на фізмат. Не можу сказати, що під час навчання був великим активістом. Комсоргом групи мене обрали за принципом „хто перший у двері зайде, той і буде”. Через півроку став комсоргом курсу, а потім – факультету, інституту. А далі вже так і пішло: захистився з педагогіки, працював деканом фізмату, проректором. Коли у вузі в 1990-му були вибори ректора, із семи претендентів викладачі та студенти обрали мене. І після цього вже три рази переобирали! Зараз я ще на 2-3 роки залишаюся на посаді ректора за рішенням колективу.

Чим найбільше пишаєтеся з того, що зробили в університеті? Найперше, напевно, те, що з інституту став університет...

А з університету – національний університет! Найважливіше, що тернопільський педагогічний в Україні зараз перебуває в числі абсолютних лідерів серед педвузів. Університет знають і поважають. У нас, до речі, дві педагогічні докторські ради із захисту дисертацій, що дуже рідко буває! Загалом, за цей час вуз змінено в естетичному, технічному планах. Такі комп'ютерні комплекси ви не знайдете ніде ні в Україні, ні в сусідніх країнах! Отож, серед здобутків, по-перше – потужний і красивий університет, а по-друге – стабільність у колективі, дружні стосунки, згуртованість. Цим я пишаюся. А ще тим, що, зрештою, відпрацював і хотів піти з посади ректора, а колектив мене не відпустив.

Останні роки побутує традиція, що вуз, то незалежна від міста структура, така собі „держжава в державі”.

Я завжди говорю, що в нас з владою дуже гарні стосунки: вони не чіпають нас, а ми – їх (сміється). Ми й справді не ставимо перед керівництвом області, тим більше міста, жодних завдань, не нав'язуємо своїх проблем. І вони, в свою чергу, раді нас не чіпати. Отже, ми працюємо безпосередньо з Києвом. Відтак, з іншого боку і студенти захищені: їх не зривають із занять, не пхають щось прибирати чи робити.

У місті, на Вашу думку, є чим зайнятися молодим людям у вільний час?

Шкода, але все зводиться до легкого, розважального проведення часу. І спорту, на жаль, приділяється дуже мало уваги. Причому, йдеться навіть не про погану організацію чи брак коштів. Приміром, наша університетська футбольна

команда завоювала бронзову медаль серед 18 європейських команд. Погодьтеся, це прекрасний результат. Але ні на вищому державному, ні на місцевому рівнях ніхто навіть не привітав хлопців. Отож, до молоді немає належного ставлення, тому в людей і пропадає інтерес „викладатися”, адже місту це не потрібно. Хоча, щодо дозвілля наших студентів, то треба віддати належне нашим молодіжним організаціям, і ми завжди підтримуємо їхні цікаві заходи, КВК, Дні факультетів, тижні гуртожитків, конкурси гуртожитків тощо.

Студенти зараз активніші, ніж 20 років тому?

Життя показує, що в політичному житті вони стали пасивнішими, ніж раніше, а от у студентському житті – завжди були однаковими. Треба їх постійно трішки „підкручувати”, ставити певні завдання. Не забувайте і про те, що нинішнє студентське життя дещо складніше, ніж раніше: Болонський процес примушує студента дуже багато працювати самостійно, щоб чогось досягти.

Щодо пасивності до політики, то причина в тому, що люди зневірилися. Серед студентів, звичайно, є представники різних партій, але ми поставили питання так, що вся політика – за межами вузу.

Чи важко зайняти достойне місце серед інших вузів, не будучи столичним навчальним закладом?

Якщо абстрагуватися від України, то і Оксфорд, і Кембридж, і багато інших відомих навчальних закладів розташовуються не в столицях. Тим більше, що сьогодні, коли маєш джерела інформації, абсолютно однаково, де навчатися. Стосовно професорсько-викладацького складу, то у нас на деяких факультетах він не поступається, скажімо, львівським вузам. З іншого боку, у великому місті – більші відстані для пересування, більше й різних спокус. Тому студенти просто втрачають час, який міг би піти на навчання. І це теж нюанс, який береться до уваги, а не те, провінція ми чи ні. Тим більше, зараз є обміни між вузами України, можливість виїзду за кордон. Тобто, ми маємо аналогічно можливості, як і київські вузи.

Чи не варто „просувати” Тернопіль як студентське місто відкрито?

Я вже казав, що воно таким і є, щоправда, ніхто його в такому плані не репрезентує. Хоча, для прикладу, у нас державне замовлення на двісті чоловік більше, ніж у Харківському педагогічному. А загалом, в Україні, після педуніверситету імені Драгоманова Тернопіль має другий за кількістю студентів за держзамовленням показник! А держава, погодьтеся, розміщує своє держзамовлення у тому вузі, який визнає.

В Тернополі є окремі успішні проекти. Чи може щось об’єднати місто в загальний успішний проект?

Це зможе розумне керівництво міста, яке захоче щось об’єднувати. А якщо нині діючий мер жодного разу за всю свою каденцію зі мною не спілкувався як з ректором, десь на якихось ювілеях зустрічалися, то про що можна говорити. Вважаю, що Тернопіль може об’єднати тільки розум.

А про що особисте ви мрієте?

Хочу, щоб швидше закінчилась каденція ректора, і ще кілька років побути просто викладачем, професором кафедри. Викладання – це моя найулюбленіша справа, а зовсім не адміністративна робота.

Кравець Володимир. «Тернопіль може об’єднати тільки розум». – Режим доступу: <http://lypa.te.ua/archives/167>

Звання, що окрилює і зобов'язує.

Ми працювали разом, вважай, тридцять років. Було коли пізнати людину. І увесь цей час Володимир Петрович продовжує дивувати, бо завжди в русі. Перекоаний, що стояти на місці рівнозначно відступу, постійно шукає нове, вивчає досвід, заохочує до цього інших і певний: наш вуз – найстаріший на Тернопільщині, з найбагатшими традиціями – просто зобов'язаний вийти на європейський рівень освіти.

Наш вуз – не тільки місця його праці. Це ще і його альма-матер.

У 1970-му В. П. Кравець закінчив фізико-математичний факультет. Уже тоді йому радили зайнятися наукою. Але пішов у школу, працював учителем.

Пізніше вступив до аспірантури Науково-дослідного інституту педагогіки України. У 1978 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Теорія та історія педагогіки». Продовжив науково-дослідницьку роботу в цьому напрямку, і вже у 1994-му йому присвоєно звання професора кафедри педагогіки. А в 1997 році він успішно захищає докторську дисертацію.

Погодьтеся, нелегко викроїти час на наукову роботу, коли ти – ще й ректор (до речі, вибраний демократичним шляхом). Власне, щоб бути вимогливим до інших, потрібно в першу чергу бути вимогливим до себе. Працювати більше, тримати в голові увесь комплекс питань, доручивши окремі ділянки справді знаючим людям. У кадровій політиці, напевно, найповніше проявляється організаторський талант В. П. Кравця.

Саме тому, на мою думку, очолюваний Володимиром Петровичем колектив педуніверситету імені В. Гнатюка і домогся значних успіхів. Як ректор він уміло поєднує всі ділянки роботи. Нині на 42 кафедрах університету працює 385 викладачів, у тому числі 36 докторів наук, професорів, 226 кандидатів наук, доцентів, 9 академіків і членів–кореспондентів галузевих академій наук. На 12 факультетах за тридцятьма спеціальностями навчається близько восьми тисяч студентів із 10 областей України та Автономної Республіки Крим, а також із ряду європейських країн: Польщі, Румунії, Югославії, Хорватії та ін.

Університет має потужну навчально-технічну базу: чотири навчальних корпуси, навчально-виробничі майстерні, навчально-спортивний комплекс, ботаніко-ентомологічний заказник загальнодержавного значення. До студентського містечка належить п'ять гуртожитків, будинок культури, дві їдальні, два кафе, готельні кімнати для зарубіжних викладачів та студентів, санаторій-профілакторій. Діє вісім профільних наукових навчально-методичних та виховних музеїв.

У науковій роботі університету бере участь 360 викладачів та наукових працівників, що становить 92 відсотки від загальної кількості. Функціонує аспірантура, в якій навчається 120 аспірантів із 25 спеціальностей. Тільки за останніх чотири роки викладачами та науковими співробітниками університету захищено 12 докторських та 60 кандидатських дисертацій. При університеті діє спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій за спеціальностями: теорія та методика навчання української мови, теорія та історія педагогіки.

У тому, що університет успішно розвивається, отримав широке визнання як кузня педагогічних кадрів, – велика заслуга керівника вузу заслуженого працівника народної освіти України Володимира Петровича Кравця. Про його великий особистий і авторитет як ректора і як науковця свідчить обрання його членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України. З чим усі ми його і вітаємо від щирого серця.

М. Герц про ректора пед. ун-ту ім. В. Гнатюка В. П. Кравця // Вільне життя. – 1999. – 25 груд.

Володими Кравець. Ректор, який став улюбленцем усіх студентів.

Кажуть: "Країна повинна знати своїх героїв в обличчя!". А ми трішки перефразуємо, сказавши: "Область повинна знати цього героя в обличчя", маючи на увазі людину, яка зробила вагомий внесок у розвиток та розбудову Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Непересічна особистість, улюбленець всіх без винятку студентів ТНПУ, ректор даного вузу Володимир Петрович Кравець постав переді мною у дещо іншому світлі, ніж у ті часи, коли мені пощастило бути його студенткою. Адже тепер я знаю його не лише за викладацькою та акторською роботою, але й як цікавого співрозмовника з насиненим емоціями життям, що постійно вирує, спонукаючи Володимира Петровича до нових досягнень.

«Золоті» періоди в житті ректора Кравця

Свого часу ректор Кравець працював на цукровому заводі. Хто б міг подумати, що з цього рівня можна вирватись так далеко вперед, ставши першою людиною одного із найпрестижніших у західному регіоні вузів. Був період, коли Володимир Петрович був студентом військового училища, однак тривало це лише півроку. Згодом він закінчив фізико-математичний факультет того ж таки педагогічного тоді ще інституту, пройшовши усі щаблі, починаючи від асистента кафедри і аж до ректора, посаду якого займає уже 18 років. "Ще два роки – і вистачить, передам кермо у руки когось іншого, а сам займусь своєю улюбленою роботою. – викладацькою, – каже він. Мені не приносить задоволення сидіння у ректорському кріслі, справжній кайф я отримую там, в аудиторії, де спілкуюсь зі студентами. І так було завжди – на посаді ректора я виконую свої обов'язки і не більше, а задоволення від роботи отримую, потрапляючи у студентське середовище".

Запитую, чому Володимир Петрович обрав такий складний факультет, на що той відповів: "У мене був чудовий вчитель математики у школі. Можливо, надто жорсткий за сучасними мірками, але на той час математику знали навіть найвідсталіші учні". Після цього з'ясувалось, що Володимир Петрович свого часу був далеко не ідеальним учнем у плані поведінки. Тобто оцінки з усіх предметів були відмінні, а от дисципліна кульгала. І, як зізнався сам ректор, доводилось отримувати покарання указкою, а на уроках музики – смичком. Непосидючість, яка, власне, і привела його до сьогоднішнього статусу, у той час грала часто не особливо приємну роль. Адже доводилось брати участь не лише у футбольних міжвуличних турнірах, а й у кулачних боях, на яких з'ясовувались стосунки. З учнівських років Володимир Петрович пригадує, як

періодично порушував дисципліну тим, що заходив до класу... через вікно, а не у двері, як всі інші учні. Не дивиною була і вирвана та схована сторінка шкільного журналу, а одного разу, граючи "козла", вся шеренга на чолі з майбутнім ректором завалилась випадково у сусідній кабінет, де проходив урок. Все це Володимир Петрович пригадує з посмішкою. А от свої студентські роки він відносить взагалі до так званих "золотих" періодів. У даній категорії – це перший період, адже на той час він дуже активно брав участь у громадській роботі, мав можливість розвивати свою комсомольську кар'єру, чим і займався. Але розуміючи, що життя – одне, не зациклювався на одній лише науці, а з інститутським театром мініатюр об'їздив усю область. До слова, на той час створений студентами вокально-інструментальний ансамбль гастролював навіть по весіллях, а духовий ансамбль був нерідко задіяний винахідливими студентами у похоронах... Другий "золотий" період – служба в армії, яку Володимир Петрович називає інструментом для приборкування "шустроватості", а оскільки служив він у дуже солідному і серйозному відділі протиповітряної оборони, що в Мукачєво, то бажання до витівок на той період якось вивітрилось. Третій період для Володимира Петровича – аспірантура, час випробувань самотійністю. Ніким неконтрольоване життя у Києві, а разом з ним розуміння того, що потрібно виконати своє призначення, захистити дисертацію. Власне, на той час вдалось поєднати приємне з корисним. А четвертий період, мабуть, найприємніший, деканство, яке дало можливість Володимирові Петровичу спілкуватись зі студентами, і це почуття задоволення від даного процесу не полишає його і до сьогодні. Одна лише проблема – через обов'язки ректора часу на таке задоволення залишається зовсім небагато. Але Володимир Петрович все одно викроє час для того, аби прочитати курс лекцій для студентів усіх факультетів, і, скажу відверто, опираючись і на власний досвід, ходять на його пари студенти охоче, незважаючи на те, що ректор "не відмічає", як одразу передає студентська "пошта".

"Також не може не тішити те, що маємо зараз із матеріальною базою університету, – зазначає Володимир Петрович, – адже на сьогоднішній день за цим критерієм в Україні таких вузів більше немає. Але є біда, від якої важко знайти ліки – хабарництво. Щоб з ним боротись, ми докладаємо сьогодні максимум зусиль, приміром, комп'ютеризуються вступні іспити, адже, здаючи тести на комп'ютері, студент може розраховувати лише на свої знання. Хоча частково винні і самі студенти – сьогодні вони ледачіші за тих, які були раніше. Скажімо так – вони більш інформовані, більш розкуті, але це не означає, що більш знаючі. А також бувають такі неприємні речі, коли абітурієнт вступає до вузу сам, своїми знаннями, але при цьому батьки платять людям, які не мають жодного відношення до університету, начебто за вступ. Тобто на цьому вибудована вже ціла індустрія, з якою боротись важко, і взагалі, навряд чи можливо. Адже батьки стають жертвами добровільно – підстраховуючи дитину і не розуміючи, що ці гроші забирає хтось, не доклавши жодних зусиль у тому, за що йому заплачено..."

Етика і психологія сімейного життя у сім'ї та на роботі.

Стає зрозумілим, що робота займає чільне місце у житті Володимира Петровича, однак хіба можна оминати приватне життя такої цікавої людини? І

хоча про сім'ю та особисте життя Володимир Петрович воліє не розповідати, все ж дещо вдалось дізнатись. Наприклад, те, що дружина свого часу закінчила фізкультурний факультет педінституту, була спортсменкою, легкоатлеткою. "Бігала швидко, але я теж був хлопцем спортивним. Догнав і одружився! – жартує ректор. – Щоправда, після весілля вона вже бігати перестала і про спорт забула. Але, як результат – 37 років спільного сімейного життя без жодного наміру на розлучення. Як у жарті – "Розлучитись – ні, не хотілось. Вбити – так..." При читанні курсу етики і психології сімейного життя я не користуюсь своїм особистим досвідом. А от навпаки – частенько знання, здобуті з допомогою курсу, у сімейному житті застосовую... І, відверто кажучи, не пригадую, коли востаннє конфліктував з дружиною!"

Донька ректора Світлана закінчила інститут іноземних мов, син Сергій – індустріально-педагогічний факультет. От, мабуть, і все, що можна дізнатись про сім'ю ректора.

Запитую, чим Володимир Петрович займається у "позаурочний" чи то у "позаректорський" час. Посміхається й каже: "Наукою. Вдома, в кабінеті. Зараз працюю над новим курсом лекцій. Це мені приносить задоволення! Відверто кажучи, я гадаю, що люди, коли їм нема чим зайнятись, роблять дурниці, тому постійно потрібно займати себе чимось корисним. От з'явився проміжок без роботи – і відразу щось трапляється не надто добре. Тому робота – лік від багатьох недуг, у тому числі й сімейних".

А коли хочеться все ж відпочити, що буває ну дуже рідко, Володимир Петрович полюбляє відвідати театр. Любить поспостерігати за спортивними змаганнями, а саме за футболом, волейболом, тенісом. Останній, до речі, полюбляє і пограти, і грає досить непогано. Також цікавить політика, хоча сьогодні не на тому рівні, як раніше. Швидше заради володіння інформацією, як і деякі розважальні програми, наприклад, КВН. "Хоча і тут гумор не той вже", – констатує ректор. І ще один цікавий епізод – Володимир Петрович полюбляє проглядати "Фабрику зірок", прекрасно орієнтується у шоу-бізнесі та його закуліссі. А справжнім дивом для мене стало зізнання про те, що цей імпозантний чоловік полюбляє куховарити! Не секрет, що це мрія кожної жінки! Крім того, любить наводити лад у домі. "Прав пелюшки колись, – зауважує ректор. – Я до таких речей ставлюсь спокійно".

Щодо інших захоплень ректора, окрім спорту, то це домашні улюбленці. Але не традиційні для інших людей кішечки, собачки, хом'ячки чи рибки, а книги. В декого серед улюбленців є і диван, але не у цього чоловіка. Як зізнався Володимир Петрович, він ніколи не спав удень. Також він любить посидіти в Інтернеті, послухати приємну музику (надає перевагу радянській естраді) і мало говорить по телефону. Іноді любить піти по гриби, раніше полюбляв співати і танцювати, а одного разу довелось бути тамадою на весіллі із запрошеними трьома сотнями людей. Але на все це залишається так мало часу! "Я пропрацював 42 роки в університеті. З них 18 – ректором. Через два роки – це вже було оголошено, посада ректора перейде до когось іншого. Я й так вже затримався тут. А після цього знову буду викладачем!" – мрійливо каже Володимир Петрович. І стає дивно і незвично. Як людина, досягнувши висот, хоче повернутись назад.

Показником того, що викладацька робота є справді покликанням Володимира Петровича Кравця те, що нерідко його лекції закінчуються бурхливими аплодисментами та оваціями студентської аудиторії і що він завжди був одним із улюблених викладачів. Якщо можна так висловитись – це взаємна любов, адже так, як любить своїх студентів ректор Кравець, мабуть, не любить ніхто.

О. Терещук // Місто. – 2007. – 31 жовт. – С. 17.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Авшенюк Н. М	133, 209
Алексєєв Ю. М.	42, 50, 54, 79, 93, 110, 111, 122, 124, 130
Алексієвець Л. М.	42, 50, 54, 79, 93, 110, 111, 122, 124, 130
Алексієвець М. М.	38, 42, 50, 54, 79, 93, 85, 110, 111, 122, 124, 130
Алексєєнко Т. Ф	133, 209
Андрущенко В. П.	195, 231
Бех І. Д.	126
Бичко З. М.	230
Біла О. Г.	203
Білавич Г. В.	192
Болгов В. В.	132
Болгов І.	132
Бондар В. І.	126
Бондаровська В.	245
Бондарчук А. Я.	265
Бондарчук О. І.	165
Борисенко В.	38
Брицький П.	38
Брославський В. Л.	313
Буган Ю. В.	195
Буяк Б. Б.	208, 227, 231, 296
Васюта С.	38
Вашуленко М. С.	52, 59, 109, 139, 187, 325
Ващенко Г.	180
Вентцель К. М.	45
Вербицька Т.	285
Винничук О. Т.	193
Висоцька О. Є.	55
Вихор С. Т.	166, 168, 194, 200, 249
Вихрущ А.	52, 59, 109, 139, 141, 187, 238
Вільчковський Е.	189, 190, 221
Власова Т. І.	43, 53, 70, 137, 159, 240
Водяна В. О.	250

Вознюк Л.	39, 52, 59, 109, 139, 158, 191
Войтович М. Й.	160
Войтюк О. Ю.	200
Вихор С. Т.	182
Гаврилюк Л. М.	131
Гарасимів З.	287
Генсерук В. А.	167
Герц М.	230, 316
Главацька О. Л.	251
Говорун Т. В.	23, 24, 26, 27, 36, 37, 56, 72, 159, 162, 163, 164, 165, 169, 171, 181, 199, 204, 205, 206, 208, 213, 232, 245
Голубенко Л. М.	67
Гречин І. М.	252
Грищук Б. Д.	82
Грубінко В. В.	167, 179, 230
Груць Г. М.	253
Грушевський М.	85
Гуцал П. З.	49
Гуцуляк І.	208
Даценко І. М.	254
Демченко О. Й.	207
Джус О. В.	192
Дмитрук Г.	317
Долішна Т.	286
Дороніна, Т. О.	194, 203
Жулинський М. Г.	210
Завальнюк О. М.	212
Завгородня Т. К.	192
Задорожна І.	177, 225
Зверєва І. Д.	234
Зимомря І. М.	210, 318, 319, 320
Иващенко Ю. В.	148, 247
Капустник В. А.	64, 196
Карасевич А. П.	266
Кикинежди О. М.	151, 181, 182, 183
Кізь О. Б.	114, 163, 166, 170, 174, 178, 198, 201, 206, 214, 222, 241
Кікінежді О. М.	23, 24, 26, 27, 36, 37, 40, 48, 56, 72, 114, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 178, 197, 198, 199, 200, 203, 204, 205, 206, 208, 213, 214, 222, 232, 240, 241, 245
Ковальчук І. А.	267
Ковальчук Л. О.	255

Коверко О.	280
Козюпа І.	278
Комарова А. І.	148, 247
Корнієнко С. М.	160
Корнієнко С. М.	256
Костишин Ліля	292
Костишина Г. І.	215
Кравець С. В.	161, 169, 174
Кравченко Т. В.	268
Крамар Л. І.	272
Красновська Л.	289, 308
Кремень В. Г.	133, 195, 209
Кузьма О. П.	273
Кульчицька О. Я.	323
Кумарин В.	184
Кумарина Г. Ф.	175
Курило В. С.	216
Кухаренко С. П.	232
Лазаряна В.	153
Лайко О.	286
Левчик Н. С.	257
Лісовий В. М.	64, 196
Ломакович А. Н.	148, 247
Лотман Ю. М.	83
Мадзігон В. М.	188, 191, 212, 223, 224, 238
Макаренко А. С.	146, 149, 180
Маланюк П. М.	217
Маршал Я.	281
Матвієшин Т. Р.	323
Мерва Л.	211
Мешко Г. М.	218, 219, 220, 248
Мешко О. І.	30, 31, 180, 218
Мід М.	86
Міщенко О. О.	213
Мозгова Ольга	297, 326
Морозова В. В.	55
Морська Л.	39, 158, 177, 225
Мунтян І. С.	269
Нагорнова А. Ю.	143
Науменко Г. Г.	233
Наумчук В. І.	228, 229, 258
Новак Н.	306
Новіцька К.,	286
Новосядлий Б.	279
Ольженко О.	277

Омельченко Л. М.	270
Омельяненко В.	221
Паламар А.	282
Паничок Т. Я.	259
Панцьо С. Є.	227
Панчук Г. Д.	49
Парфанович І. І.	260
Пацалюк І. І.	261
Петренко О. Б.	271
Петрова Н. М.	242
Поліщук В.	211, 322
Поліщук Ю.	211, 322
Полохало В.	131
Пономарева Е. Г.	182
Пшінька О. М.	159
Радишевський Р. П.	210
Редько Л. Л.	152, 182
Романенко М. І.	55
Русова С.	180
Садовська Г.	284, 291, 294, 295
Сидоренко В. К.	216
Ситченко А.	77
Солтис В.	288
Степанов О. М.	33
Сторожук Г.	275
Сухомлинський В. А.	143, 151, 180
Сухомлинська О. В.	98, 126
Табачник Д.	131
Талько Т. М.	53
Терещук Г. В.	39, 158, 177, 188, 189, 216, 223, 224, 225, 244
Терещук О.	327
Тиран І.	276
Тіунова О. В.	237
Ткачук М. П.	49, 210
Третьяченко О.	283
Удич З. І.	239
Удод О.	131
Ушинський К.	180
Філат Т. В.	240
Фіцула, М. М.	33, 94
Фроленков В.	328
Ходорчук А. Я.	115, 123
Цебрій Є.	299, 311
Цокур О. С.	67

Цьось А. В.	228
Чайка В. М.	211, 215, 219, 242, 243, 244, 246, 322
Чайка І. А.	226, 227, 262, 323
Чихарівська С.	312
Швець К.	298
Шеремет Б. Г.	228
Шиян Б.	221
Шиянов Е. Н.	152
Шульга І. М.	274
Юдін С. П.	
Юрківський Є. В.	263
Юрко І.	309
Юрчак К.	300, 305
Яворська Л. Г.	264
Янкович О. І.	30, 31, 246
Ярмаченко М. Д.	324
Novorun T.	154
Kikineždi O.	154, 185, 186
Sosnowskie A.	155
Żyrska G.	185, 186

ПОКАЖЧИК НАЗВ

Актуальні проблеми і перспективи трудової підготовки молоді	187 (ред.)
Актуальні проблеми розвитку вищої педагогічної школи в сучасних умовах реформування національної освіти	38
Актуальні проблеми розвитку руху "Спорт для всіх" у контексті європейської інтеграції України	188 (ред.)
Актуальні проблеми розвитку руху "Спорт для всіх": досвід, досягнення, тенденції	189 (ред.), 190 (ред.)
Актуальні проблеми сексуальної освіти учнівської молоді =	39
Actual problems of school youths' sexual education	
Актуальні проблеми статевої соціалізації дітей та підлітків в Україні	40
Актуальні проблеми статевої соціалізації учнівської молоді	41
Актуальні проблеми та завдання вищої школи у світлі нового закону України "Про вищу освіту"	42
Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти	191 (ред.)
Актуальные проблемы воспитания учащейся молодежи	247 (ред.)
Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя ХХ століття	192 (ред.)
Більшовицькі гендерні та шлюбно-сімейні проекти у роки становлення радянської влади	43
В інститут за гроші?	275 (наук. кер.)

В усьому доводиться покладатися на власні сили	44
В усьому доводиться покладатися на власні сили	276
В. О. Сухомлинський і сучасність: Батьківська педагогіка	233 (ред.)
Валюта знань не додасть	277
Вентцель Константин Миколайович (1857–1947)	45
Взгляды В. А. Сухомлинского на подготовку учащейся молодежи к будущей семейной жизни	143
Виховання у студентської молоді культури сімейних взаємин	265
Виховний потенціал сім'ї і статеве виховання	46
Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область	195 (ред.)
Від витоків до сьогодення	47
Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю	159
Він та вона : різні від природи чи від виховання?	23
Вітаємо! Ректора державного педагогічного університету, доктора педагогічних наук, професора, заслуженого працівника освіти України В. П. Кравця обрано членом-кореспондентом Національної академії педагогічних наук на загальних зборах її членів	314
Вітаємо! Указом Президента України за вагомий особистий внесок у розвиток національної освіти, впровадження сучасних методів навчання і виховання молоді присвоєно почесне звання “Заслужений працівник народної освіти України” Кравцю В. П. – ректорові Терноп. держ. педагогічного ун-ту	315
Володимир Кравець	318
Володимир Кравець любить відпочивати з сім'єю і «зависати» в Інтернеті	297
Володимир Кравець любить відпочивати з сім'єю і «зависати» в Інтернеті	326
Володимир Кравець. Ректор, який став улюбленцем усіх студентів	327
Воспитательный аспект работы классов выравнивания	144
Воспитательный эффект индивидуализации обучения	145
Вплив фемінізму на становлення гендерної педагогіки	161
Впровадження гендерного підходу у вищу педагогічну освіту: теорія і практика	48
Вступне слово	49, 50
Вступні іспити стали тестовими	278
Вузи Західної України готові прийняти студентів із східних та південних областей	298
Гармонизация сознания и поведения в условиях макаренской организации коллектива	146
Гендер і молодь: європейські виклики	197 (рец.)
Гендер у педагогічній парадигмі вузівської системи: виклики	51

та відповіді	
Гендер. Екологія. Здоров'я	196 (ред.)
Гендерна інтеграція в гуманітарному знанні	198 (ред.)
Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії	199 (ред.)
Гендерна освіта: теорія і практика	24
Гендерна парадигма освітнього простору	200 (ред.)
Гендерна педагогіка	1
Гендерна педагогіка	25 (розроб.)
Гендерна проблематика в українській педагогіці XX століття	52
Гендерна психологія	204 (рец.)
Гендерна психологія та педагогіка	26, 27
Гендерна соціалізація молодших школярів	162
Гендерна соціалізація учнівської та студентської молоді в контексті нової парадигми сучасної української освіти	53
Гендерна та шлюбно-сімейна тематика у творчості Т. Г. Шевченка	54
Гендерна тенденційність в історії школи і педагогіки	174
Гендерне виховання дошкільнят	213 (рец.)
Гендерне виховання учнів старшого підліткового та раннього юнацького віку	249 (наук. кер.)
Гендерне виховання учнівської молоді в Німеччині	255 (наук. кер.)
Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів	269 (офіц. опонент)
Гендерний порядок в українській державі (кінець XX – початок XXI ст.)	55
Гендерні аспекти усвідомленого батьківства	163
Гендерні дослідження в контексті глобальних викликів сучасності	165
Гендерні дослідження у педагогіці вищої школи: сучасний стан і перспективи розвитку	166
Гендерні дослідження: прикладні аспекти	164
Гендерні компетенції студентської молоді	201 (ред.)
Гендерні компетенції студентської молоді в освітньо-професійному зростанні	172
Гендерні особливості господарсько-економічної підготовки учнівської молоді до шлюбу	57
Гендерні особливості реакцій підлітків на зміни в період статевого дозрівання	58
Гендерні особливості сексуальної соціалізації учнівської молоді	59
Гендерні особливості статевого виховання школярів	60
Гендерні підходи до освіти та виховання в історії вітчизняної школи і педагогіки (XX століття)	271 (офіц. опонент)
Гендерні проблеми в системі педагогічної освіти України	62
Гендерні проблеми в сфері науки та освіти	63

Гендерні проблеми в умовах глобалізації: українські реалії та перспективи	202 (ред.)
Гендерні проблеми сексуального та репродуктивного здоров'я учнівської молоді	64
Гендерні стандарти сучасної освіти	203 (ред.)
Гендерный профиль гуманистической педагогики в контексте антропологического знания	147
Гендерный профиль гуманистической педагогики в контексте антропологического знания	182
Гене́за проблеми статевого виховання у вітчизняній педагогіці ХХ століття (20-30-ті роки)	65
Готуємо високопрофесійних фахівців на міжнародному рівні	66
Гендерні дослідження в контексті глобальних викликів сучасності	56
Гендерні особливості формування репродуктивного здоров'я студентської молоді	61
Дисертаційна робота як форма педагогічного дослідження	216 (ред.)
Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей	208 (ред.)
Діяльність шкільного психолога з дошкільної підготовки школярів	2
Діяльність шкільного психолога з дошлюбної підготовки школярів	3
До проблем інтеграції гендерного підходу в освітньо-гуманітарний простір вищої школи	67
До проблеми гендерно-рольової ідентифікації особистості	68
До проблеми інтеграції гендерного підходу в освітньо-гуманітарний простір вищої школи	168
Дошлюбне виховання учнів загальноосвітньої школи в процесі позаурочної роботи	69
Електронна система управління діяльністю навчального закладу та навчальним процесом: досвід створення і використання	167
Емпіричне вивчення готовності юнацтва до виконання сімейних ролей	171
Енциклопедія освіти	209
Етакратичний характер радянського гендерного порядку: сучасна оцінка	70
Ефект індивідуалізації	175
Ефективність керівництва в науковій організації праці	71
Є мета, є й сила	74
Життя зі словом	210 (ред.)
Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття	4
Зарубіжний досвід гендерної освіти та виховання	72
Зарубіжний досвід гендерної освіти та виховання	169

Збереження репродуктивного здоров'я вихованців інтернатних закладів	170
Звання "Почесний громадянин міста Тернополя" присвоєно Кравцю Володимирі, ректору Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка	299
Звання, що окрилює і зобов'язує	316
Знайомтесь з нашим вузом	73
І все-таки я оптиміст	75
Ідеали та система цінностей молоді в умовах становлення української державності	28
Індивідуалізація навчання як ефективний шлях розв'язання проблеми єдності свідомості і поведінки	76
Інститут педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: сторінки історії та сьогодення, 2001–2011 рр.	211 (ред.)
Інтегральна система прогресу	279
Інтелектуальна культура вчителя як фактор інновацій у педагогічній діяльності	242 (рец.)
Інформатизація освіти України: європейський вимір	212 (ред.)
Історико-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури	193 (рец.)
Історичні та теоретичні аспекти становлення сексуальної педагогіки	77
Історіогенеза становлення німецької системи підготовки учнівської молоді до батьківства	78
Історія гендерної педагогіки	5
Історія гендерної педагогіки	29
Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва	6
Історія педагогіки	30 (уклад.), 31 (уклад.), 32 (підгот.)
Історія педагогіки: тестові завдання	218 (рец.)
Історія становлення сексуальної педагогіки в Україні	79
Історія української школи і педагогіки	7
Історія шлюбно-сімейних стосунків	80
Кафедра гендерної освіти як інновація у системі вищої освіти України	81
Кафедрі хімії ТНПУ ім. Володимира Гнатюка – 60 років	82
Классы уравнения	184
Коли я заходжу в аудиторію – відчуваю себе людиною!»	300
Колись студенти менше думали про матеріальне і як "вбити" когось своїм виглядом	309
Комп'ютер хабарів не бере. Тому завдяки тестовій системі до нас вступають лише за знаннями	280
Кравець Володимир Петрович	301, 302, 303,

	321, 322, 323, 324, 325, 328
Лотман Юрій Михайлович	83
Ми п'ять років йшли до того, щоб нашому педуніверситету присвоїли звання національного, і тільки з призначенням нового губернатора процес «пішов	84
Михайло Грушевський – видатний український вчений, державний діяч, педагог	85
Мід Маргарет	86
Міжнародні читання пам'яті професора Богдана Шияна	221 (ред.)
Моє життя складається з парадоксів	305
Мої випускники моє багатство	281
Молодь і гендер: реалії та перспективи демократичного суспільства	222 (ред.)
На відстані серця – віра в людину	319
Нам не допомагають, це правда. Але добре, що хоч не заважають	87
Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія	223 (ред.)
Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка	224 (ред.) 225 (ред.)
Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2013	226 (ред.)
Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2012	227 (ред.)
Нові почесні громадяни Тернополя	317
О некоторых особенностях нравственно-психологической подготовки молодежи к браку и семье	148
Об'єктивні та суб'єктивні чинники актуальності дошлюбної підготовки молоді	88
Общечеловеческие ценности в гендерном воспитании молодежи	181
Опорні конспекти з педагогіки	8
Опыт изучения студентами педвуза педагогического наследия А. С. Макаренка	149
Освіти і культури ніколи не буває забагато	282
Освітні тенденції та виховні ідеали просвітницьких сподвижників Галичини	217(рец.)
Освітні технології в історії вищої педагогічної освіти України (1957–2008)	246 (рец.)
Освітня галузь. За крок до Європи?	283
Освітнянські музеї як осередки національного відродження	230 (ред.)
Основні підходи до сексуальної соціалізації учнівської молоді	89

в країнах Західної та Східної Європи	
Особливості використання активних методів навчання на уроках англійської мови	273 (наук. кер.)
Особливості гендерної соціалізації депривованого юнацтва	214 (рец.)
Особливості підготовки старшокласників до вибору майбутнього шлюбного партнера	90
Особливості сексуальної соціалізації школярів у школах США	91
Особливості статевої соціалізації дитини в умовах сім'ї	92
Парадокси педагогічної освіти в епоху цивілізаційних змін	93
Педагогіка	9
Педагогіка	219 (рец.)
Педагогіка (тестові завдання)	243 (рец.)
Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технологія	231 (ред.)
Педагогіка та психологія: гендерний аспект	176
Педагогічна практика студентів	33 (підгот.)
Педагогічні основи фізичного виховання молодших школярів у системі «родина – школа»	256 (наук. кер.)
Педагогічні умови розвитку творчої активності підлітків засобами культурно-мистецьких програм	250 (наук. кер.)
Підготовка вчителів до роботи по дисциплінуванню учнів на уроці	94
Підготовка й оформлення управлінських рішень	95
Підготовка майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я	220 (ред.)
Підготовка майбутнього вчителя до роботи з гендерного виховання школярів	96
Підготовка майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності	244 (рец.)
Підготовка майбутнього педагога до роботи з дисциплінування учнів на уроках	97
Підготовка молоді до сімейного життя	11
Підготовка молоді до сімейного життя в США	264 (наук. кер.)
Підготовка старшокласників до усвідомленого батьківства: гендерний аспект /	98
Підготовка студентів педвузу до формування майбутнього сім'янина в умовах школи	99
Підготовка студентської молоді до вирішення конфліктів у сім'ї	177
Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у Німеччині	252 (наук. кер.)
Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських обов'язків у США та Великій Британії	257 (наук. кер.)
Підготовка учнівської молоді до виконання батьківських ролей: гендерний аспект	100
Підготовка учнівської молоді до життя в сім'ї у	254 (наук. кер.)

республіці Польща	
Підготовка учнівської молоді до сімейного життя	34 (розроб.)
Підготовка учнівської молоді до сімейного життя у вітчизняній школі та педагогіці	101
Побороти корупцію у вузі не вдається, визнає ректор з Тернополя	306
Порівняльна педагогіка як фактор перебудови системи освіти в Україні	102
Порівняльний аналіз сексуальної соціалізації школярів в країнах Євросоюзу та в Україні	103
Потрібно продовжити термін навчання у школі	307
Приваблива жінка, кохана дружина, дбайлива мати	12
Про експериментальне дослідження на базі Тернопільського педінституту по впровадженню в школах інтегрованого курсу “Природознавства”	104
Про єдність свідомості і поведінки у моральному вихованні учнів	105
Проблема дошлюбної підготовки школярів у педагогічній системі В. О. Сухомлинського	106
Проблема единства знаний и поведения в нравственном воспитании учащихся современной общеобразовательной школы	10
Проблема єдності свідомості і поведінки в моральному вихованні учнів	107
Проблема підготовки майбутніх учителів до статевого виховання учнів	251 (наук. кер.)
Проблема подготовки школьников к браку и семейной жизни в педагогической системе В. А. Сухомлинского	151
Проблема статі та міжстатевих стосунків у європейській філософській думці	108
Проблеми демографічного виховання підростаючого покоління	109
Проблеми міжстатевих та шлюбно-сімейних стосунків у Античній Греції	110
Проблеми модернізації вищої освіти України в умовах глобалізації	111
Проблеми педагогічної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства	112
Проблеми психологічної готовності учнів до створення сім’ї	113
Проблеми становлення гендерної педагогіки	114
Проблемы современной гендерной педагогики	152
Програма курсу «Психологія сімейного життя»	35 (підгот.)
Просвітницький тренінг «Я – майбутня мама»	237 (рец.)
Професійна підготовка майбутніх вчителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор	258 (наук. кер.)
Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в	228 (рец.)

процесі самостійної роботи зі спортивних ігор	
Професійна підготовка майбутнього педагога в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки	262 (наук. кер.)
Прояви та причини насилля в освітньому середовищі: гендерний аспект	194 (рец.)
Психологічна готовність до материнства як запорука створення здорової сім'ї	272 (наук. кер.)
Психологічні аспекти сексуально-інтимної підготовки молоді до шлюбу	115
Психологічні детермінанти конфліктності вчителя у педагогічній взаємодії	263 (наук. кер.)
Психологія сімейного життя	13, 14
Психологія статі (Гендерний та психосексуальний розвиток людини)	36
Психологія статі та сексуальності	232 (рец.)
Психолого-педагогічна готовність вчителя до організації самовиховання старшокласників	239 (рец.)
Психолого-педагогічні аспекти сексуально-інтимної підготовки молоді до сімейного життя	116
Психолого-педагогічні аспекти сексуальної підготовки учнівської молоді до подружнього життя	117
Психолого-педагогічні основи підготовки школярів до сімейного життя	15
Психофізіологічні та психолого-педагогічні аспекти формування усвідомленого батьківства	16
Ректор з Тернополя упевнений: життя – наслідок низки збігів і парадоксів	308
Ректор розповів про зарплату та нерухомість	311
Ректор університету Кравець Володимир Петрович	296
Ректор, педагог, людина	284
Рівність, лідерство, спілкування в європейських прагненнях української молоді: гендерний дискурс	236 (ред.)
Роль різновікових загонів у формуванні дисциплінованості учнів	118
Руссо Жан-Жак	119
С. Русова і просвітительський рух в Україні	253 (наук. кер.)
Священна місія жінки-матері	120
Сексуальна педагогіка	17
Сексуальна підготовка молоді до шлюбу та сім'ї: гендерний вимір	121
Сексуальне виховання учнівської молоді	310
Сімейне виховання у Великій Британії	207 (рец.)
Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту	229 (рец.)
Соціальна педагогіка: теорія і технології	234 (рец.)

Соціальні передумови актуалізації дошлюбної підготовки молоді в незалежній Україні	122
Соціальні служби для молоді та демографічне виховання	123
Соціально-економічні передумови гендерної стратифікації первісного суспільства	124
Соціально-педагогічні умови подолання конфліктів у молодій сім'ї	270 (офіц. опонент)
Соціокультурні аспекти гендерної соціалізації учнівської молоді в країнах Євросоюзу	178
Спецпроект «Обличчя ТНПУ» (Кравець Володимир Петрович)	312
Становище української жінки та жіночої освіти в період з XI по XVII століття	125
Статева соціалізація дітей і підлітків: закономірності та гендерні особливості	18
Статева соціалізація та підготовка учнівської молоді до сімейного життя у педагогіці та шкільній практиці зарубіжних країн	235 (ред.)
Статеве виховання учнівської молоді у Німеччині	259 (наук. кер.)
Статеве виховання учнівської молоді у педагогіці та шкільній практиці країн Євросоюзу	126
Стать та сексуальність: психологічний ракурс	205 (рец.)
Стратегии и тактики формирования гендерной культуры у будущих педагогов	183
Стратегія впровадження гендерних досліджень у систему вищої освіти	127
Стратегія статевого виховання школярів	37
Сьогодні вузів більш, ніж абітурієнтів	285
Твоє сексуальне та репродуктивне здоров'я	206 (рец.)
Теоретико-методичні засади профілактики девіантної поведінки дівчат загальноосвітніх шкіл	260 (наук. кер.)
Теоретико-методичні засади соціалізації дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи	268 (офіц. опонент)
Теорія і практика дошлюбної підготовки молоді	19
Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я	248 (наук. кер.)
Теорія і практика підготовки учнівської молоді до сімейного життя	20, 21
Тернопіль може об'єднати розум	286
Тернопіль може об'єднати тільки розум	304
Тернопільський державний педагогічний університет	22 (упоряд.)
Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	128, 131, 132, 133
Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка: історія і сучасність	129, 130
Тернопільський педінститут належить до грандів педосвіти України...»	134

Тло освітнього чину: слово про Володимира Кравця	320
Трудова підготовка у III тисячолітті: зміст і технології	238 (ред.)
У новому навчальному році на тернопільські університети чекають великі зміни	287
У педагогічний вступив після того, як зрозумів, що військова справа – це не моє	288
У перспективі плануємо стати класичним університетом	135
У політику ніколи не прагнув – я ж здоровий чоловік...	289
Українська школа кінця XX століття у загальноєвропейському контексті (порівняльно-педагогічний аналіз)	136
Філіал кафедри – важлива умова реалізації шкільної програми	160
Філософсько-антропологічні виміри глобальних трансформацій	240 (ред.)
Формування валеологічної культури молодших школярів: гендерний аспект	274 (наук. кер.)
Формування гендерної культури молоді в новій освітній парадигмі в Україні	137
Формування гендерної культури молоді в Україні: традиції та інновації	173
Формування гендерної культури молоді: проблеми та перспективи	241 (ред.)
Формування гендерної свідомості молоді як стратегічний напрямок у розбудові українського демократичного суспільства	138
Формування готовності майбутніх педагогів до статеворольової соціалізації учнів	267 (офіц. опонент)
Формування готовності студентської молоді до створення сім'ї	266 (офіц. опонент)
Формування естетичних смаків молодших школярів у процесі вивчення образотворчого мистецтва	261 (наук. кер.)
Формування інноваційного освітнього середовища у педагогічному вищому навчальному закладі в контексті завдань з реалізації принципів Болонського процесу	179
Формування комунікативної культури школярів: гендерний аспект	139
Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів: теорія і практика	215 (ред.)
Формування сексуальної культури майбутнього сім'янина	140
Хрестоматія з української класичної педагогіки: К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський	180
Час вносить корективи	141
Чекати не можемо, бо не може чекати школа	290
Через п'ять років потреба у вчителях буде серйозна	291
Чи розв'яже новий закон старі проблеми?	292
Чому важко вивчити вчителя	293

Я дав студентам книгу	294
Я часом був аж занадто гордий своїм колективом	295
Як виховати щасливу людину?	142
Як навчати школярів долати гендерні стереотипи	245 (рец.)
Як отримати додаткові 20 балів до одного з предметів сертифіката ЗНО	313
Gender discourse in pedagogical education	153
Konflikty w rodzinie i przygotowanie młodzieży do ich rozwiązywania	155
Kształcenie kultury genderowej młodzieży w socjum ukraińskim:tradycja i innowacja	186
Prospects of Gender Training in Psychology and Social Work	154
The formation of youth's gender culture in Ukraine	185
The Law of Ukraine “On Higher Education”: problems and ways of integration into the european education area	156
The training of the future teachers to the gender edukation of the pupils and to their familistic readiness formation	157
The ways of gender and familistic competence formation of the future teachers	158

ЗМІСТ

<i>Від укладача.....</i>	<i>4</i>
<i>Сівач знань на ниві освітянській.....</i>	<i>6</i>
<i>Тло освітнього чину: слово про Володимира Кравця.....</i>	<i>7</i>
<i>Ректор, педагог, людина</i>	<i>11</i>
<i>Основні дати життя та діяльності.....</i>	<i>16</i>
<i>Нагороди</i>	<i>18</i>
<i>Праці В. П. Кравця.....</i>	<i>19</i>
Монографії, навчальні посібники.....	19
Програми та методичні рекомендації.....	23
Статті із наукових збірників та періодичних видань, тези доповідей конференцій, семінарів, симпозіумів	24
Співпраця В. П. Кравця із іншими науковцями.....	39
<i>Редакційно-рецензійна діяльність В. П. Кравця</i>	<i>43</i>
<i>Наукова школа В. П. Кравця.....</i>	<i>51</i>
Докторські дисертації.....	51
Кандидатські дисертації.....	52
Магістерські роботи	59
<i>Інтерв'ю В. П. Кравця.....</i>	<i>59</i>
<i>Кравець В. П.: вебліографічний список.....</i>	<i>61</i>
<i>Публікації про життя та діяльність В. П. Кравця</i>	<i>64</i>
<i>Додаток.....</i>	<i>66</i>
Ректор з Тернополя упевнений: життя – наслідок низки збігів і парадоксів	66
Кравець Володимир: «В житті головне – не падати духом!».	72
Тернопіль може об'єднати тільки розум.....	74
Звання, що окрилює і зобов'язує.....	77
Володими Кравець. Ректор, який став улюбленцем усіх студентів.	78
<i>ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК</i>	<i>81</i>
<i>ПОКАЖЧИК НАЗВ</i>	<i>85</i>

Довідково-бібліографічне видання

Кравець Володимир Петрович:

доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
заслужений працівник освіти
(до 70-річчя від дня народження)

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Підписано до друку 2.03.2017 р.
Формат 60×84/16 Папір друк. Друк офсетний
Ум. друк. арк. 2,86. Обл.-вид. арк. 3,22.
Наклад 100 прим. Замовлення № 24

Віддруковано у видавничому центрі «Вектор»
46018, м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 26,
Тел. 8 (0352) 40-08-12
8(0352) 40-00-63

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ТР № 46 від 23 березня 2017 р.
ФО Осадца Ю. В.